

SUOMEN PANKKI

61. VUOSIKIRJA 1980

ISSN 0355-5925

Frenckellin Kirjapaino Oy, Helsinki 1981

SISÄLLYS

Vuoden 1980 taloudellinen kehitys

Kokonaiskysyntä ja -tarjonta	4
Kansantalouden tasapaino	7
Rahoitus	11

Keskuspankkipolitiikka

Rahapolitiikka	14
Rahapolitiikan pääpiirteet	14
Kiintiöpolitiikka	16
Päiväluottomarkkinat	16
Kassavarantotalletukset	19
Korkopolitiikka	19
Luottopoliittiset ohjeet	21
Obligaatiolainoja koskevat lausunnot	22
Talletustodistukset ja määräaikaistalletukset	22
Erytysrahoitusjärjestelyt	23
Valuuttapolitiikka	24
Kehitys kansainvälisillä valuutta- ja rahoitusmarkkinoilla	24
Valuuttakurssipolitiikka ja kotimaiset valuuttamarkkinat	26
Pitkäaikaiset pääomanliikkeet ja ulkomainen velka	29
Lyhytaikaiset pääomanliikkeet	30
Valuutantarkkailuun liittyvät toimenpiteet	31
Kahdenkeskiset maksujärjestelyt	31

Suomen Pankin tase ja tuloslaskelma

Ulkomaat	32
Rahoituslaitokset	33
Julkinen sektori	35
Yritykset	35
Liikkeessä oleva raha ja talletustodistukset	36
Muut tase-erät	36
Suomen Pankin nettotase	36
Setelinanto	37
Tuloslaskelma	37

Suomen Pankki ja kansainväliset järjestöt

Kansainvälinen valuuttarahasto	39
Kansainvälinen järjestelypankki	41
Maailmanpankkiryhmä	41
Muu kansainvälinen yhteistyö	42

Raha- ja valuuttapoliittisia toimenpiteitä vuonna 1980	44
--	----

Kuviot

1. Ulkomaankaupan hinnat	5
2. Kysyntä ja tarjonta	6
3. Työttömyysaste ja kapasiteetin käyttöaste	7
4. Kustannukset ja hinnat	8
5. Maksutase	9
6. Säästäminen ja investoinnit	10
7. Pankkien luotot ja ottolainaus	11
8. Valtion kassatalous	12
9. Liikepankkien keskuspankkirahoitus ja pankkien kassavarantotalletukset	15
10. Suomen Pankin päiväluottomarkkinat	18
11. Korot	20
12. Kotimaisten toimitusten rahoitus	23
13. Uusvientiluottojen ja lyhytaikaisten vientiluottojen rahoitus	24
14. Suomen Pankin valuuttaindeksi	25
15. Tärkeimpien valuuttakurssien muutokset	26
16. Eurotalletusten korot	27
17. Vaihdeettava valuuttavaranto	28
18. Velkaantumiskehitys	29
19. Suomen Pankin tase	33

Taulukot

1. Suomen Pankin tase vuosittain	48
2. Suomen Pankin tase kuukausittain	50
3. Vaihdeettava ja sidottu varanto	54
4. Suomen Pankin tuloslaskelma	54
5. Suomen Pankin soveltamia korkoja	55
6. Kotimainen clearingliike	55
7. Liikepankkien keskuspankkirahoitus ja sen koostumus sekä kustannukset	56
8. Suomen Pankin päiväluottomarkkinat	57
9. Setelinanto	58
10. Liikkeessä olevat setelit ja metallirahat	59
11. Setelinvalmistus ja setelinpoisto	60
12. Setelit ja metallirahat	61
13. Avistamyntikurssit vuosittain	62
14. Avistamyntikurssit kuukausittain	64
15. Suomen pitkäaikainen ulkomainen velka ja saatava	68

Tilintarkastajien kertomus	71
----------------------------------	----

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet vuoden 1980 lopussa	72
--	----

Suomen Pankki vuoden 1980 lopussa	72
---	----

VUODEN 1980 TALOUDELLINEN KEHITYS

Toisin kuin useimmissa muissa teollisuusmaissa suhdannenousu jatkui Suomessa vuonna 1980. Viennin kasvun ja voimakkaan investointitoiminnan ansiosta kokonaistuotanto kasvoi edelleen nopeasti ja työllisyys parantui merkittävästi. Ulkomaankaupan hintojen nousu ja huomattava kysynnän kasvu kiihdyttivät kuitenkin kotimaista inflaatiota. Suomen suhteellisen voimakas taloudellinen kasvu päämarkkina-alueiden kasvuun nähden sekä vaihtosuhteen heikkeneminen heijastuivat vaihtotaseen muuttumisena selvästi alijäämäiseksi.

KOKONAISKYSYNTÄ JA -TARJONTA

Kansainvälinen kysyntä laimeni olennaisesti vuoden 1980 aikana. Öljyn hinnannousun aiheuttama vaihtosuhteen heikkeneminen sekä inflaationvastaisen politiikan tehostuminen hidastivat kasvuvauhtia lähes kaikissa teollisuusmaissa. OECD-maiden keskimääräinen kokonaistuotanto oli vain yhden prosentin suurempi kuin vuonna 1979.

Vaikka Suomen viennille tärkeissä maissa kokonaiskysyntä lisääntyi vielä hitaammin kuin koko OECD-alueella, jatkui lännenkaupan kasvu vuoden 1980 loppupuolelle saakka. Koko lännenviennin määrä kasvoi 5 % ja ylitti siten ostajamaiden kokonaistuonnin lisäyksen. Tähän vaikuttivat vuoden alkupuolelle jatkunut kansainvälinen raaka-aineiden varastointialto sekä Suomen viennin verraten hyvä kilpailukyky. Viennin määrä Neuvostoliittoon lisääntyi neljänneksen. Nopea kasvu johtui ennen muuta öljyn kallistumisen vuoksi sovitusta lisätoimiuksista.

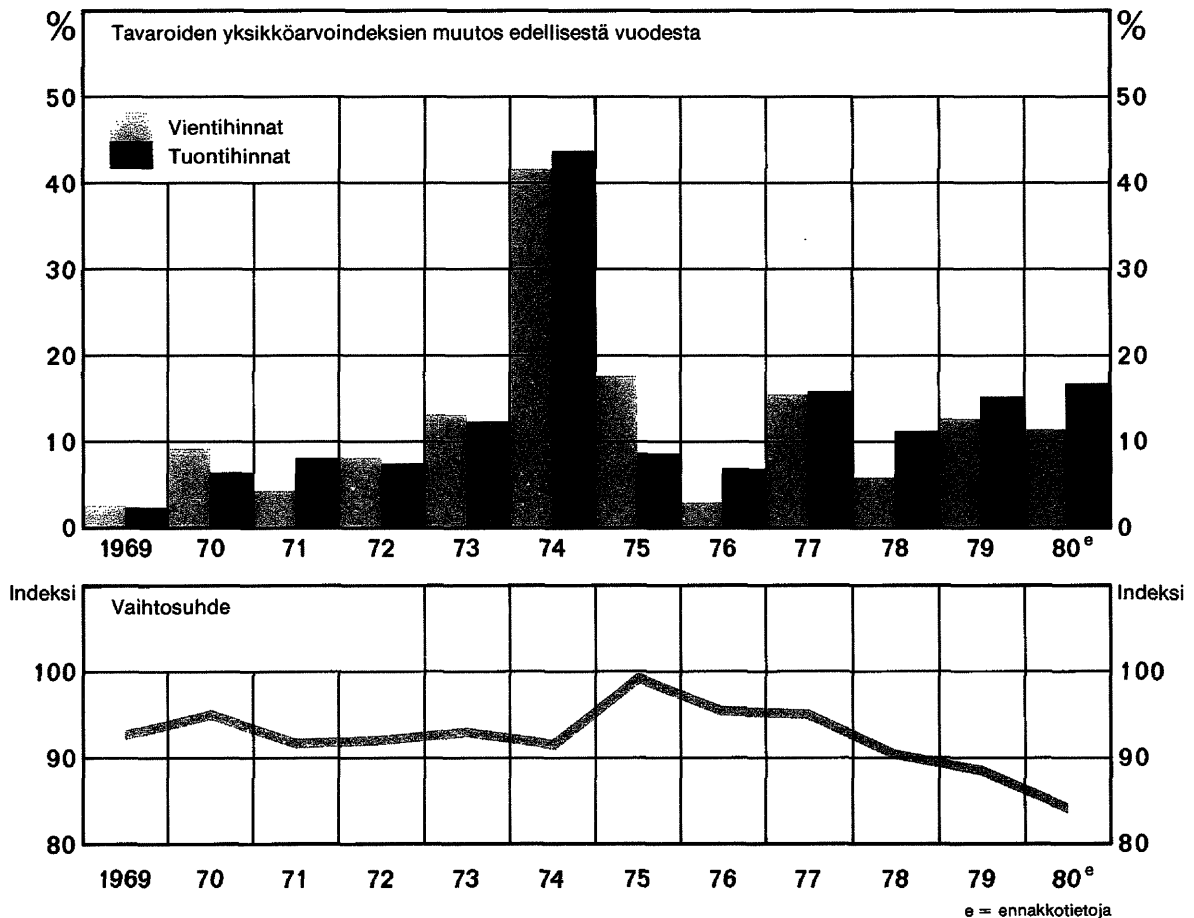
Metsäteollisuustuotteiden viennin lisääntyminen merkitsi huomattavaa markkinaosuusien kasvua. Metalliteollisuus sai runsaasti uusia

tilauksia sekä Neuvostoliitosta että länsimarkkinoilta, joskaan toimitukset eivät vielä kasvaneet kovin paljon. Muusta tavaraviennistä lisääntyi nopeimmin kemiallisen ja vaate- ja tekstiiliteollisuuden tuotteiden vienti. Palvelusten viennissä lisääntyivät eniten tulot ulkomaisista rakennusprojekteista sekä matkailusta. Tavaroiden ja palvelusten viennin kokonaismäärä kasvoi 9 %.

Suomen ulkomaankauppahintojen nousu jatkui nopeana vuonna 1980 (kuvio 1). Öljyn hinnan jyrkän kohoamisen vuoksi vaihtosuhte heikkeni 4.5 %, mikä vähensi kotimaisten reaalitulojen kasvua noin 1.5 %. Neuvostoliiton kanssa sovitut lisävientitoimitukset lievensivät vaihtosuhteen heikkenemisen vaikutusta tuotantoon ja työllisyyteen.

Yritysten tulojen suotuisa kehitys ja kapasiteetin käyttöasteen kohoaminen paransivat edelleen yritysten kannattavuutta ja rahoitusrakennetta. Kannattavuus ylittikin selvästi 1960- ja 1970-luvun keskimääräisen tason. Kun lisäksi useimmilla keskeisillä teollisuuden aloilla toimittiin täydellä tuotantokapasiteetilla, investoinnit kasvoivat nopeasti. Tehdasteollisuuden investoinnit lisääntyivät 40 %. Myös palvelu-

Kuvio 1.
ULKOMAANKAUPAN HINNAT

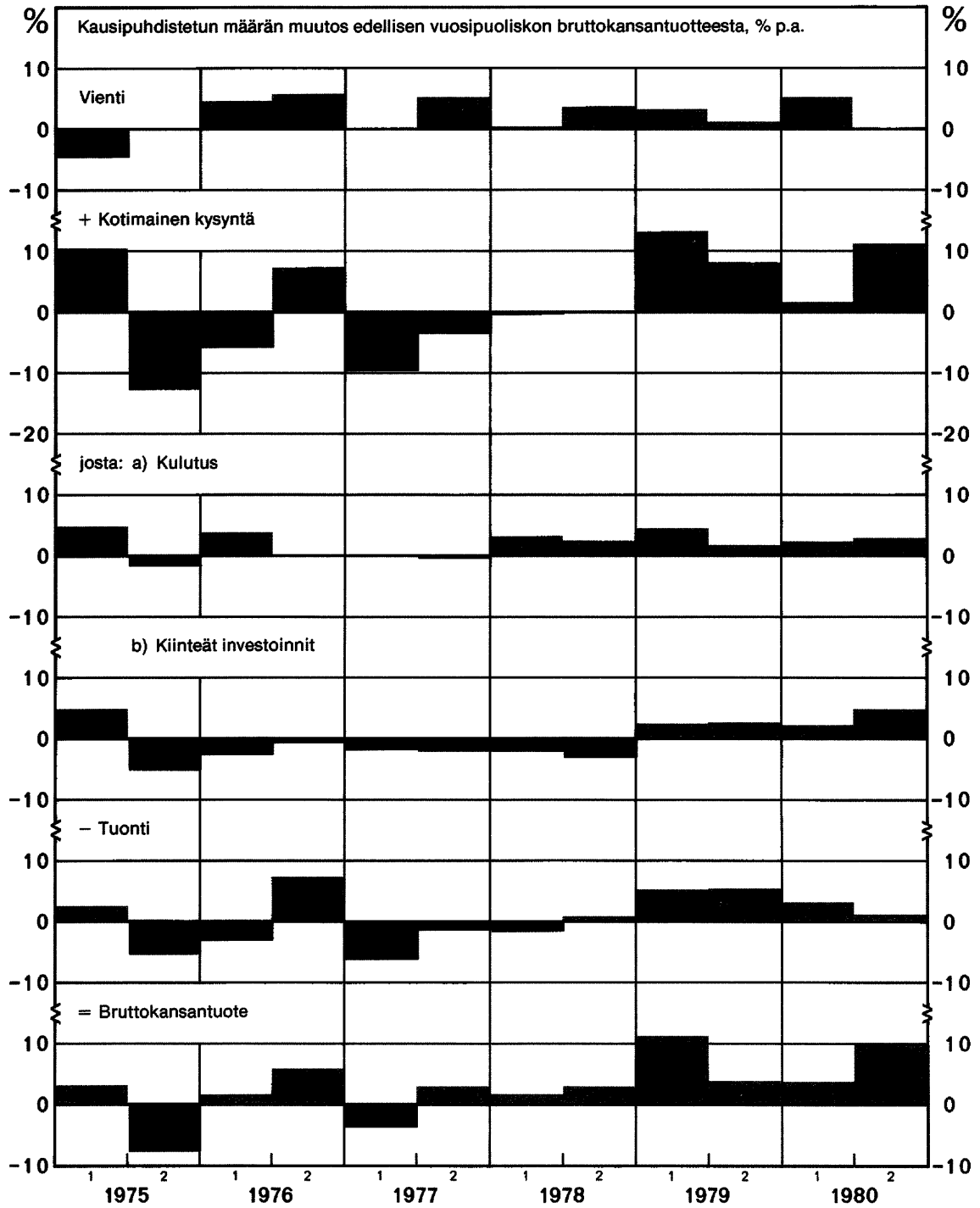


elinkeinojen investointitoiminta vilkastui merkittävästi. Ylikuumenemisilmiöiden hillitsemiseksi palveluelinkeinojen talonrakennusinvestointeja pyrittiin lykkäämään marraskuun alussa voimaan tulleella investointiverolla.

Yritysten kiinteiden investointien painopiste oli edellisten vuosien tapaan kone- ja laiteinvestoinneissa, mutta myös rakennusinvestoinneissa kasvu oli nopeaa. Koska tavanomaista suurempi osa kone- ja laitehankinnoista suuntautui kotimaahan, joutui erityisesti metalliteollisuuden tuotantokapasiteetin riittävyys koetukselle.

Vaikka työllisyyden paraneminen ja ansiotason nopea nousu vauhdittivat kotitalouksien käytävissä olevien tulojen nimellistä kasvua, vaihtosuhteen heikkeneminen supisti reaalisen kasvun selvästi pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. Kotitalouksien kulutusalttius nousi ja yksityisen kulutuksen määrä kasvoi runsaat 3%. Kotitalouksien tulojen lisääntyminen näkyi inflatio-odotusten voimistuessa asuntomarkkinoiden vilkastumisena. Uusien ja vanhojen asuntojen hintaerojen vuoksi kysyntä kohdistui erityisesti vanhoihin asuntoihin. Uusia asuntoja valmistui runsaat 51 000 eli 2% enemmän kuin vuonna 1979.

Kuvio 2.
KYSYNTÄ JA TARJONTA



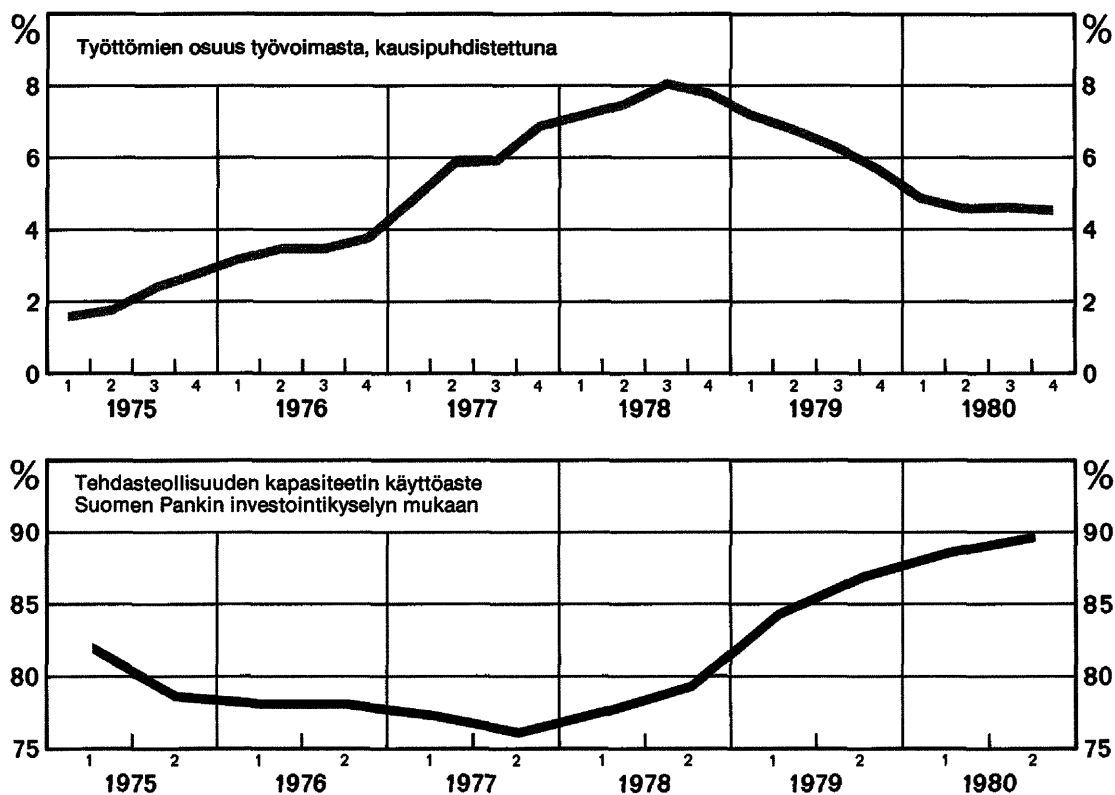
Vuoden mittaan finanssipolitiikkaa painotettiin kysynnän kasvua tasoittavaan suuntaan inflaatio- ja velkaantumispaineiden hillitsemiseksi. Julkiset kulutusmenot kasvoivat 3 % ja julkisen sektorin hallinnolliset investoinnit 4%. Julkisen kysynnän lisäys pysyi siten valtion ja kuntien keskusjärjestöjen välisen järjestelyasiakirjan puitteissa. Valtiontalouden kokonaismenojen määrällinen kasvu jäi varsin pieneksi ja mm. investoinnit sekä finanssisijoitukset supistui-
vat. Kotimaisen kysynnän kasvua tuki kuitenkin veroasteen lievä aleneminen. Kuntien veroäyrin keskimääräinen hinta pysyi ennallaan. Verotettavien tulojen nopea nimellinen kasvu ja kunnallisten maksujen ja tariffien korotukset pitivät kuntien rahoitusaseman verraten kevyenä.

Työtaistelut hidastivat tuotannon kasvua vuoden alkupuolella, mutta niiden aiheuttamat tuotantomenetykset korvautuivat suureksi osaksi vuoden aikana. Bruttokansantuote kasvoi 5.3 % ja teollisuustuotanto 7.5 %. Kokonaistuotannon kasvu jakautui verraten tasaisesti kaikille toimialoille (kuvio 2).

KANSANTALouden TASAPAINO

Taloudellisen kasvun voimistuminen kohotti teollisuuden tuotantokapasiteetin käyttöasteen samalle tasolle, joka saavutettiin 1970-luvun puolivälin korkeasuhdannevuosina (kuvio 3). Eräiden teollisuudenalojen tuotantokapasiteetin täyskäyttöisyys rajoitti kysynnän kasvua ja lisäsi samalla inflaatiopaineita. Joillakin aloilla

Kuvio 3.
TYÖTTÖMYYSASTE JA KAPASITEETIN KÄYTTÖASTE



ilmeni ammattitaitoisen työvoiman puutetta. Tuotantokapeikat eivät olleet kuitenkaan niin ahtaita kuin aikaisemmissa suhdannehuipuissa.

Työllisten määrä oli keskimäärin 70 000 henkeä suurempi kuin vuonna 1979. Työttömyysaste aleni vuoden 1979 yli 6 prosentista 4.9 prosenttiin (kuvio 3). Avoimen työttömyyden väheneminen pysähtyi kuitenkin jo vuoden alkupuolella työvoiman tarjonnan lisääntymisen vuoksi. Työvoimaosuus (työvoiman osuus työikäisestä väestöstä) kasvoi lähes edellisessä korkeasuhdanteessa saavutetulle tasolle. Muihin pohjoismaihin muuttaneiden määrä supistui edelleen ja oli 12 000 henkeä eli vain 1 200 henkeä paluumuuttoa suurempi.

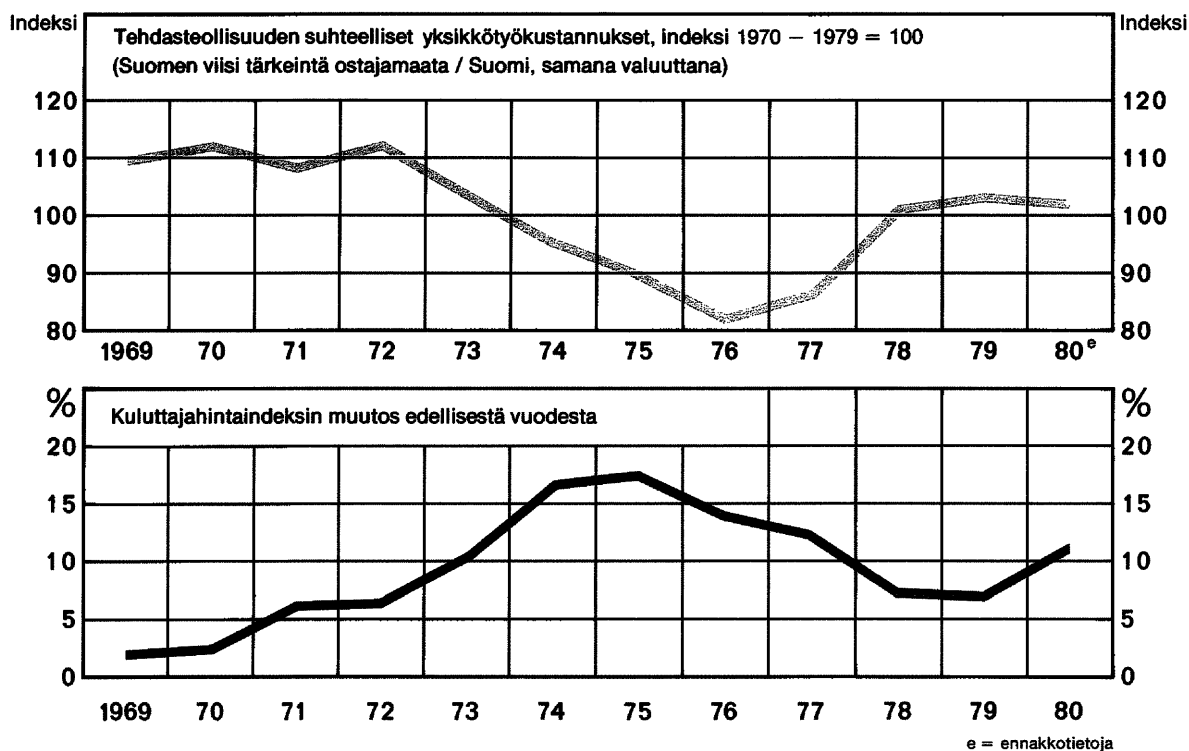
Vuonna 1979 alkanut ulkomaankauppahintojen nopea nousu purkautui kotimaisiin hintoihin ja tuotantokustannuksiin merkittävämmiin vasta vuoden 1980 puolella. Samalla alkoivat myös

kotimaiset kustannuspaineet kasvaa. Koko kansantalouden yksikkötyökustannukset kohosivat 11 %. Nousuvauhtia lisäsivät lähinnä tuotavuuden kasvun hidastuminen ja sosiaalivakuutusmaksujen kohoaminen. Vaikka palkkaliikumat suurensivat, ne olivat selvästi pienemmät kuin 1970-luvun korkeasuhdannevuosina. Teollisuuden kansainvälinen hintakilpailukyky yksikkötyökustannuksilla mitattuna heikkeni lievästi (kuvio 4).

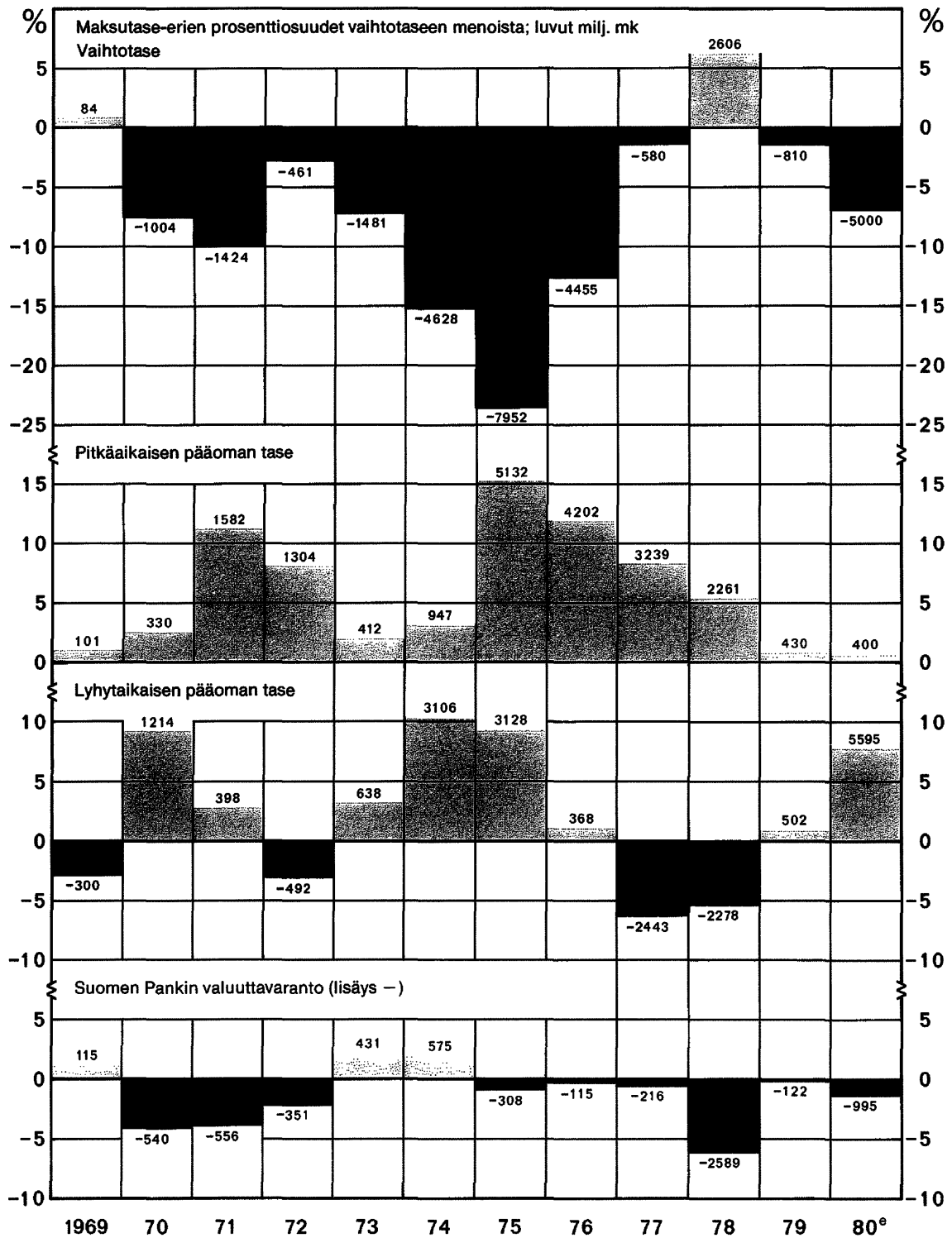
Vilkas kotimainen kysyntä aiheutti kustannusten nousun tavanomaista nopeamman siirtymisen hintoihin. Kuluttajahintaindeksi kohosi vuoden 1980 aikana 13.7% ja sen keskimääräinen taso oli 11.6% korkeampi kuin vuonna 1979 (kuvio 4). Palkansaajien ansiotasoindeksi nousi keskimäärin 12 %.

Tuonnin osuus kokonaistarjonnasta lisääntyi selvästi. Kysynnän voimakas kasvu ja sen muut-

Kuvio 4.
KUSTANNUKSET JA HINNAT

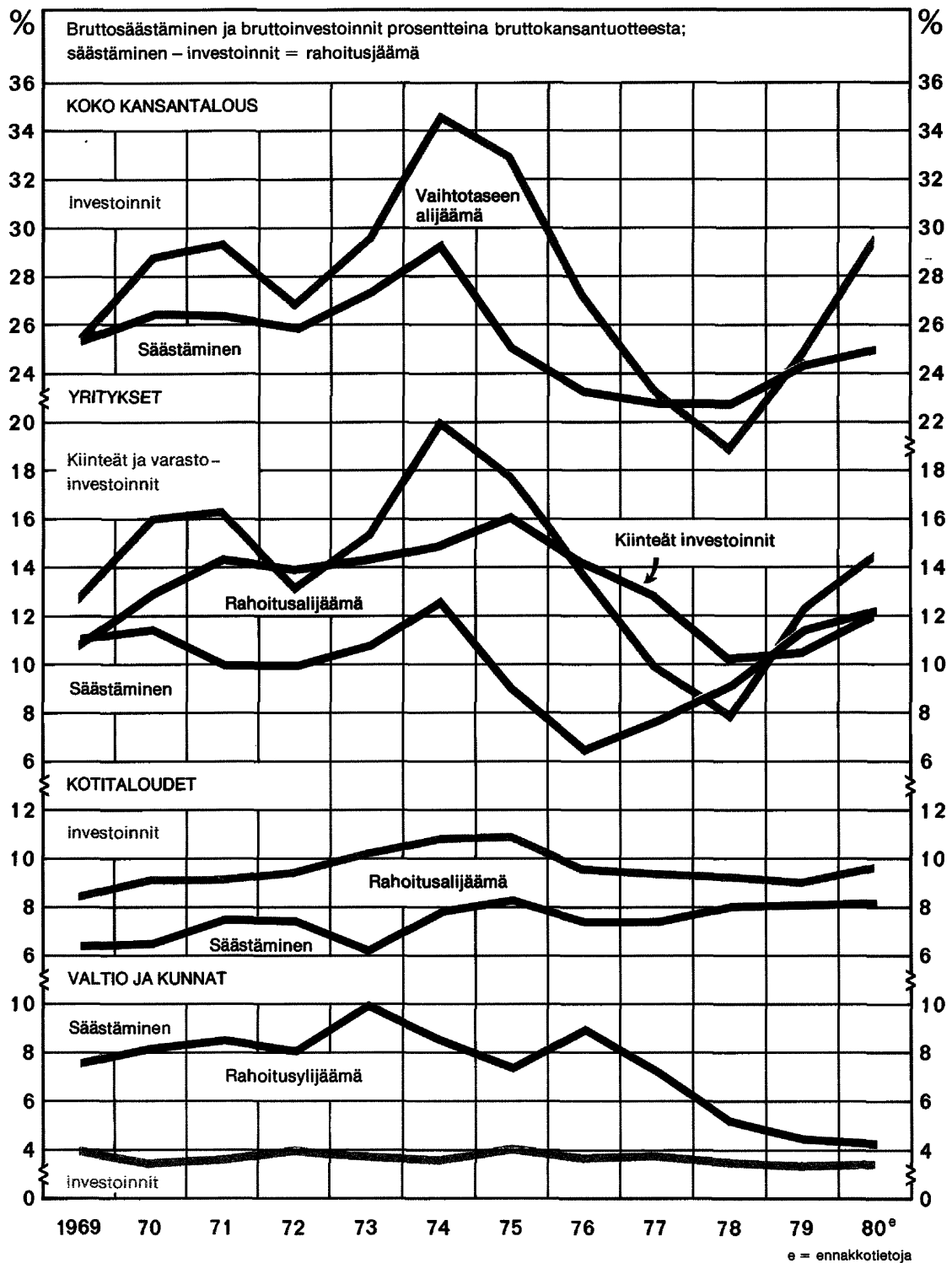


Kuvio 5.
MAKSUTASE



e = ennakkotietoja

Kuvio 6.
SÄÄSTÄMINEN JA INVESTOINNIT



tuminen kiinteiden ja varastoinvestointien suuntaan kiihdyttivät tuonnin kasvua huomattavasti. Investointitavaroita tuotiin 31 % edellisvuotista enemmän ja koko tavarantuonnin määrä kasvoi 13%. Raakaöljyn ja polttoainoiden tuontihinnat nousivat keskimäärin 46%. Vaikka energiantuonnin määrä pysyi ennallaan, energiantuonnin osuus tavarantuonnista kasvoi 28 prosenttiin.

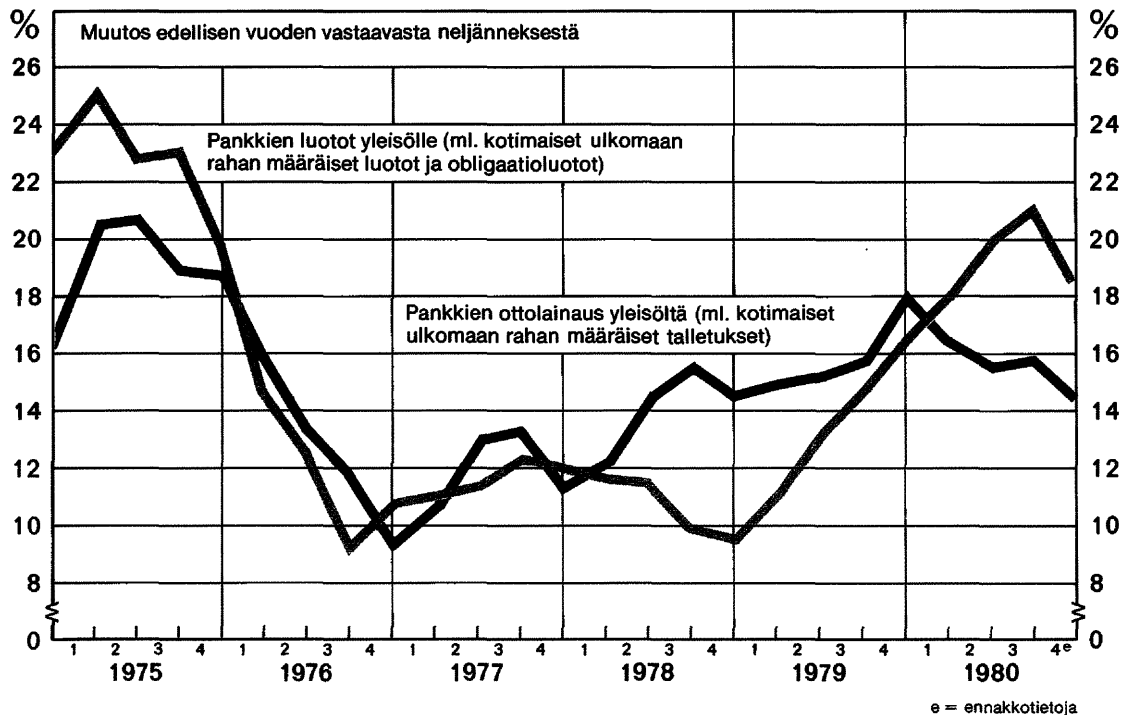
Öljyn hinnan kohoaminen kasvatti lähinnä Neuvostoliiton kanssa käytävän kaupan alijäämää, jonka osuus kauppataseen 5.8 mrd. markan suuruudesta vajauksesta oli puolet. Palvelustaseessa oli 4.3 mrd. markan ylijäämä. Kun tuotantoteijäkorvausten ja tulonsiirtojen alijäämä oli 3.5 mrd. markkaa, vaihtotaseen alijäämä oli 5 mrd. markkaa eli 2.7% bruttokansantuotteesta (kuvio 5).

RAHOITUS

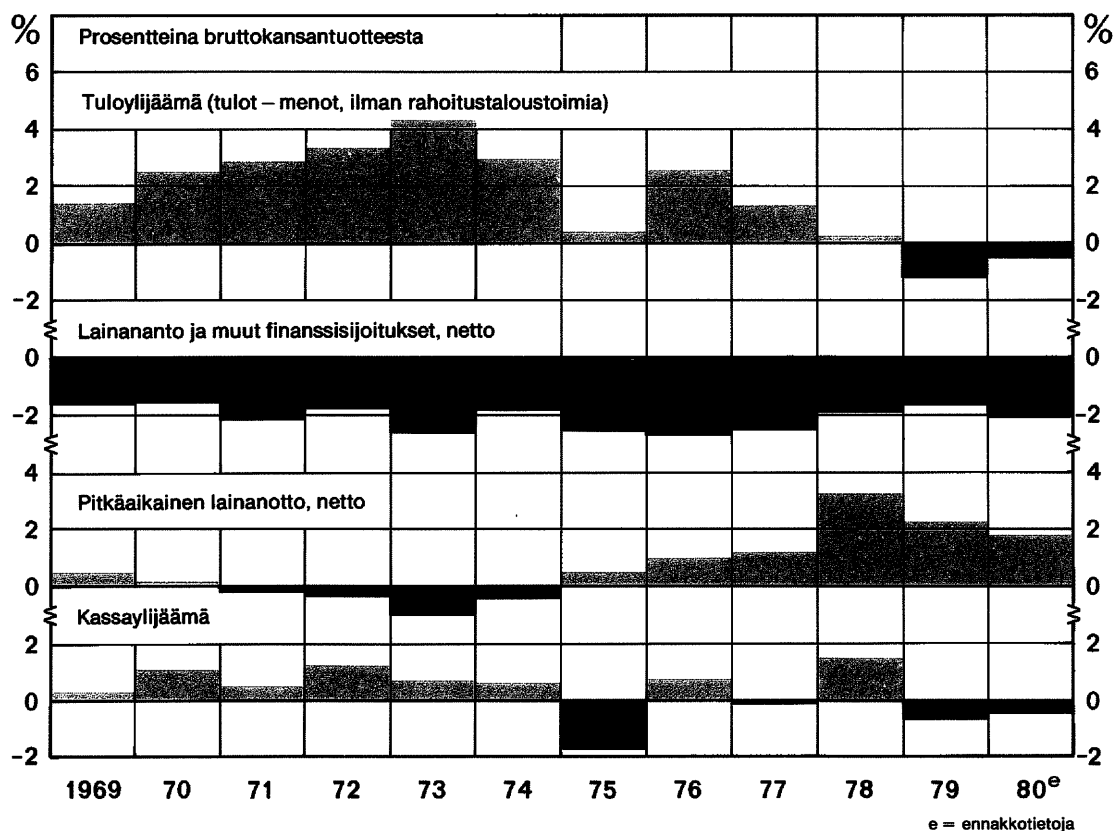
Investointien ja kotimaisen säästämisen erotuksen eli vaihtotaseen alijäämän kasvu heijasti lähinnä investointiasteen nopeaa nousua ja tähän liittynyttä yritysten rahoitusvajauksen kasvua. Kotitaloussektorin rahoitusaliijäämä pysyi edelleen vähäisenä. Julkisen sektorin rahoitusyliijäämä sen sijaan jonkin verran kasvoi (kuvio 6).

Vaikka yritysten tulot kehittyivät edelleen suotuisasti, investointien kasvun nopeutuminen johti niiden luottorahoituksen huomattavaan lisääntymiseen ja rahoitussaatavien kasvun hidastumiseen. Yritysten pitkäaikaisen luoton kasvu oli peräisin kotimaisista rahoituslähteistä. Kansainvälisten pääomamarkkinoiden epävakaisuus ja korkea korkotaso vähensivät

Kuvio 7.
PANKKIEN LUOTOT JA OTTOLAINAUS



Kuvio 8.
VALTION KASSATALOUS



yri-tysten halukkuutta käyttää pitkäaikaista ulko- maista rahoitusta. Tuonnin arvon kasvu ja en- nakkomaksut viennistä Neuvostoliittoon johti- vat kuitenkin lyhytaikaisen ulkomaisen velan huomattavaan lisääntymiseen.

Kotitaloussektorin rahoitusasema pysyi likipi- täen ennallaan. Kotitalouksien luottojen kasvu jatkui edelleen nopeana. Saatavat lisääntyivät yhtä nopeasti kuin luototkin. Aikatalletukset kasvoivat 16.5%. Osake- ja obligaatio-sijoi- tusten kasvu kuitenkin hidastui, mikä heijasti rahoituksen kiristymistä.

Julkisen sektorin rahoitusylijäämä kasvoi lä- hinnä valtiontalouden tuloalijäämän supistu- misen vuoksi. Kuntien rahoitusasema oli ver- raten kevyt vuoden lopulle saakka, jolloin

veronpalautusten maksatus supisti niiden ra- hoitussaatavia. Valtion lainananto ja muut fi- nanssisijoitukset olivat 3.8 mrd. markkaa. Val- tion bruttorahoitustarve oli 5.2 mrd. markkaa ilman 0.5 mrd. markan suuruista siirtoa valtion suhdannerahastoon. Valtio otti ulkomaisia lai- noja 1.8 mrd. markkaa eli 0.8 mrd. markkaa vähemmän kuin vuonna 1979. Valtion koti- mainen lainanotto sitä vastoin kasvoi selvästi ja oli 3.1 mrd. markkaa. Valtion lyhytaikaiset rahoitussaatavat pysyivät likipitään ennallaan (kuvio 7).

Pitkäaikaisen pääoman nettotuonti jäi vain 0.4 mrd. markkaan, mutta kun lyhytaikaista pää- omaa tuotiin 5.6 mrd. markkaa, Suomen Pankin valuuttavaranto kasvoi 1 mrd. markkaa. Toisin kuin parina edellisenä vuonna ulkomaiset pää-

omanliikkeet eivät aiheuttaneet huomattavia häiriöitä kotimaisilla rahoitusmarkkinoilla. Valtiontalous kevensi rahamarkkinoita syksyyn saakka, mutta vaikutus muuttui vuoden lopulla päinvastaiseksi ja valtion kassareservit nousivat vuoden alun tasolle. Pankkien luotonannon kasvu kiihtyi vuoden keskivaiheille saakka. Koko vuonna pankkien luotot yleisölle lisääntyivät 19%, mikä ylitti ottolainauksen kasvun neljällä prosenttiyksiköllä (kuvio 8). Pankit rahoittivat luotonantoenemmyyden pääosin lyhytaikaisella ulkomaisella pääomalla. Myös

muiden rahoituslaitosten luotot lisääntyivät verraten runsaasti. Vaikka valtion luotonannon ja yritysten suoran ulkomaisen luotonoton kasvu oli selvästi vähäisempää, kokonaisluottokannan¹ kasvu kiihtyi vuoden 1979 11 prosentista lähes 17 prosenttiin.

¹ Yritysten, kotitalouksien ja kuntien kokonaisluottokannasta talletuspankkien myöntämien luottojen osuus on lähes puolet, muiden rahoituslaitosten noin neljännes, ulkomaisten luottojen (pl. rahoituslaitosten välittämät luotot) vajaa viidennes ja valtion myöntämien luottojen osuus noin kymmenesosa.

KESKUSPANKKIPOLITIikka

Keskuspankkipolitiikka oli vuonna 1980 selvästi kireämpää kuin edellisenä vuonna. Inflaation hillitsemiseksi ja vaihtotaseen vajauksen pysyttämiseksi kohtuullisena kotimaisen kysynnän kasvua pyrittiin rajoittamaan tiukentamalla vuoden aikana pankkien keskuspankkirahoituksen ehtoja. Ulko- maankauppahintojen nousun aiheuttaman inflaatiopaineen vähentämiseksi markan ulkoista arvoa korotettiin maaliskuussa jatkoksi kahdelle korotukselle vuonna 1979. Näin pyrittiin samalla luomaan edellytyksiä tuotantoa ja työllisyyttä tukevalle talouspolitiikalle vuosina 1981 —1982 odotettavissa olevan taantuman lieventämiseksi.

RAHAPOLITIikka

Rahapolitiikan pääpiirteet

Kansainvälisiltä valuutta- ja pääomamarkkinoilta lyhytaikaisten pääomanliikkeiden välityksellä tulevat häiriöt ovat nopeasti muuttuvien valuuttakurssiodotusten ja korkoerojen vuoksi viime vuosina voimistuneet. Yhdessä lähinnä valtiontalouden kassa-aseman vaihtelujen kanssa tämä on vaikeuttanut rahamarkkinoiden säätelyä. Vaikka rahoitusmarkkinoille tulevat häiriöt eivät vuoden 1980 aikana olleetaakaan yhtä voimakkaita kuin parina edellisenä vuotena, edellytti rahapolitiikan linjan säilyttäminen verraten tiheästi toistuvia ja osin erisuuntaisiakin tarkistuksia politiikan mitoituksessa.

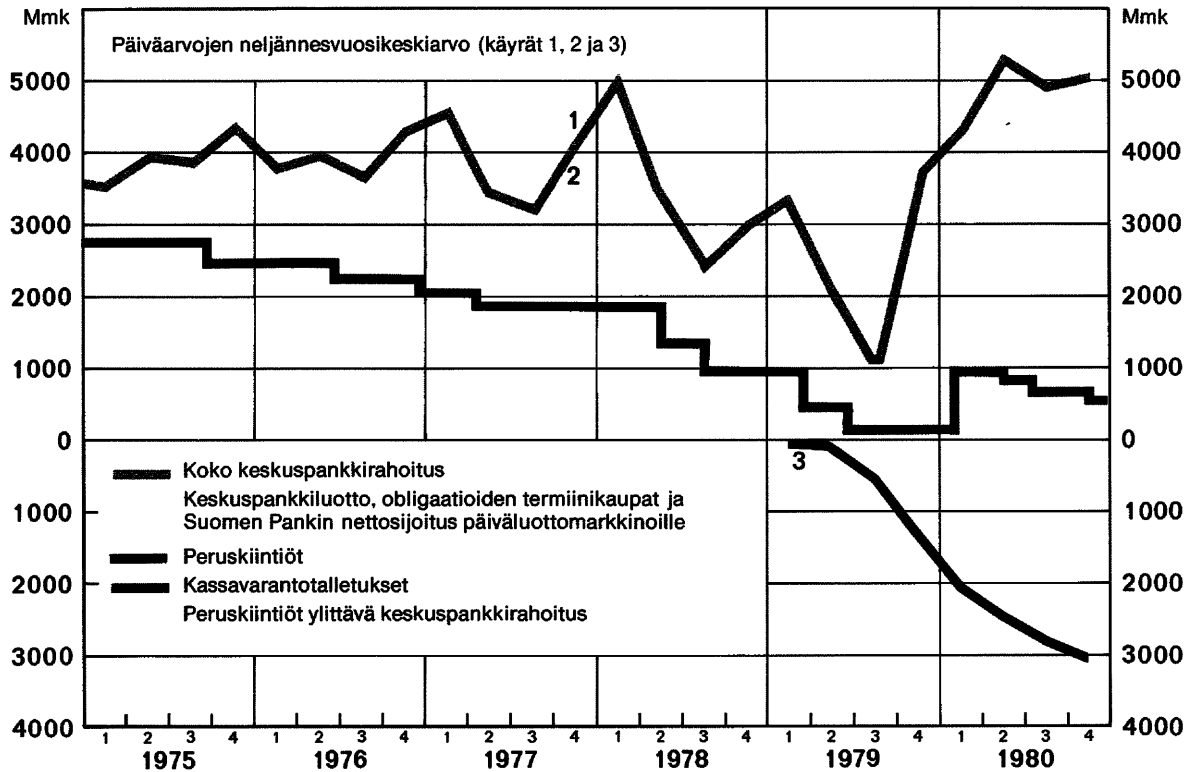
Kun keskuspankkirahoituksen käyttö vuoden 1979 loppukuukausina kasvoi nopeasti, katsottiin tarkoituksenmukaiseksi tarkistaa rahapolitiikan säätelyjärjestelmää. Helmikuun alusta lukien keskuspankkirahoituksen ehtoja muutettiin siten, että sen keskeiseksi osaksi tulivat päiväluottoihin sovellettavat lisäkorkoportaat. Uudistus tähtäsi siihen, että pankkien keskuspankkirahoituksen keskimääräisiä kustannuksia

voitiin jonkin verran alentaa, samalla kun rahoituksen marginaalikustannukset selvästi nousivat erityisesti niiden pankkien osalta, jotka käyttävät keskuspankkirahoitusta suhteellisen runsaasti. Tavoitteena oli rahapolitiikan ohjaus- tehon säilyttäminen pankkikilpailun kiristyessä. Lyhytaikaiset valuuttaliikkeet aiheuttivat kuitenkin rahamarkkinoilla tilapäisiä heilahteluja, joita rahapolitiikalla ei täysin neutraloitu.

Helmikuun alussa toteutettiin korkojen yleinen korotus, jonka yksi tavoite oli kaventaa kotimaisten ja ulkomaisten korkojen eroa ja näin hillitä korkoeron aiheuttamia valuuttaliikkeitä. Korotus liittyi muihin raha- ja valuuttapoliittisiin toimenpiteisiin, joilla pyrittiin vahvistamaan inflaation hillinnän edellytyksiä.

Maaliskuussa tarkistettiin rahalaitoksille annettuja luottopoliittisia ohjeita. Uusissa ohjeissa katsottiin välttämättömäksi, että rahalaitokset hidastavat luotonantonsa kasvua tiukentamalla välittömästi luottopoliittikaansa. Jo tätä ennen rahalaitoksia oli kehotettu suhtautumaan pidättyvästi rahoituksen myöntämiseen uusien sahojen perustamiseen ja sahateollisuuden laajennusinvestointeihin. Myös rahalaitosten kasvavarantovelvoitetta korotettiin kevään aikana.

Kuvio 9.
 LIIKEPANKKIEN KESKUSPANKKIRAOHITUS JA PANKKIEN KASSAVARANTOTALLETUKSET



Luottoekspansio jarruttamiseksi ja inflaation hillitsemiseksi keskuspankkirahoituksen ehtoja tiukennettiin kesäkuun alusta lukien alentamalla peruskorkoisia keskuspankkiluottokiintiöitä ja kiristämällä päivälouottojen lisäkorkoasteikkoa. Samalla ilmoitettiin kotimaisten toimitusten rahoitusluottojen ehtojen valikoivasta tiukentamisesta.

Kesän aikana valuuttavaranon kasvu ja valtiontalouden alijäämäisyys kevensivät tuntuvasti pankkien asemaa, minkä takia keskuspankkirahoituksen ehtoja kiristettiin elokuun alusta. Samalla kassavarantovelvoitetta korotettiin sopimuksen sallimalla enimmäismäärällä. Toimenpiteillä pyrittiin saavuttamaan kesäkuun alun ratkaisulla tavoiteltu rahamarkkinoiden kireys.

Keskuspankkirahoituksen ehtoja tarkistettiin jälleen lokakuun alusta, kun rahamarkkinat osaksi kausiliikkeen vuoksi kiristyivät. Tarkoituksena oli sopeuttaa päivälouottojen lisäkorkoasteikko rahamarkkinoiden kausiliikkeeseen muuttamatta rahapolitiikan peruslinjaa.

Marraskuussa rahalaitoksille annettiin uudet ohjeet luottopolitiikan suuntaviivoista. Ohjeissa edellytettiin kaikilta osin luottopyyntöjen tiukkaa karsintaa. Joulukuun alusta kiintiöiden määrää supistettiin ja joulukuussa tehtiin lisäksi päätös kiintiöiden tilapäisestä alentamisesta tammikuun 1981 ajaksi. Päätöksillä pyrittiin varmistamaan kireän otteen säilyminen pankkien luotonannossa huolimatta keskuspankkirahoituksen määrän kausiluonteisesta väheneemisestä.

Kiintiöpolitiikka

Liikepankkien peruskorkoisten keskuspankkiluottokiintiöiden yhteismäärä korotettiin helmikuun alusta lukien 200 milj. markasta 1 000 milj. markkaan (kuvio 9). Korotus oli osa samaan aikaan toteutettua keskuspankkirahoituksen säätelyjärjestelmän uudistusta. Kiintiöt määriteltiin edelleen kuukausikeskiarvoina ja liikepankin päivittäinen shekkituliluotto sai olla enintään 1.3 kertaa kiintiön suuruinen. Aikaisemmin vastaava kerroin oli 2.5.

Kesäkuun alusta lukien kiintiöiden yhteismäärää alennettiin pankkien luotonannon kasvun hidastamiseksi 100 milj. markkaa 900 milj. markkaan. Lyhytaikaisten pääomanliikkeiden aiheuttama liikepankkien keskuspankkiaseman keveneminen pyrittiin ehkäisemään vähentämällä kiintiöiden yhteismäärää edelleen elokuun alusta 200 milj. markkaa 700 milj. markkaan.

LIIEKAPANKKIEN KESKUSPANKKILUOTTOKIINTIÖT VUONNA 1980, MILJ. MK

	1.7.1979 — 31.1.1980	1.2.1980 — 31.5.1980	1.6.1980 — 31.7.1980	1.8.1980 — 30.11.1980	1.12.1980 — 31.12.1980
HOP	11.0	55.0	49.5	38.5	33.0
KOP	49.4	247.0	222.3	172.9	148.2
OKO	41.8	209.0	188.1	146.3	125.4
SKOP	51.0	255.0	229.5	178.5	153.0
SYP	45.4	227.0	204.3	158.9	136.2
ÅAB	1.4	7.0	6.3	4.9	4.2
Yhteensä	200.0	1 000.0	900.0	700.0	600.0

Päiväluottomarkkinat

Päiväluottomarkkinoihin osallistuivat edelleen Suomen Pankin ohella keskuspankkiluottoon oikeutetut liikepankit ja Postipankki. Suomen Pankin osallistuminen päiväluottomarkkinoihin määriteltiin johtokunnan päättämän ns. sijoitussäännön avulla. Pankkivaltuusmiehet jatkoivat marraskuussa päiväluottomarkkinoiden toiminnan perustana olevaa vuoden 1980 loppuun voimassa ollutta koronmaksulupaa. Aikaisemmasta poiketen päätös ei ollut määräaikainen vaan on voimassa toistaiseksi.

Rahamarkkinoiden kausiluonteisen kevenemisen välttämiseksi kiintiöitä tarkistettiin loppuvuodesta vielä kahdesti siten, että joulukuun alusta lukien niiden yhteismäärä alennettiin 600 milj. markkaan, ja joulukuun lopulla päätettiin, että tammikuun 1981 aikana sovelletaan näitä kiintiöitä 10 prosentilla alennettuina. Rahamarkkinoita oli keventämässä myös koroton käteisvaraluotto, jota Suomen Pankki myönsi pankeille 17.11. lukien käteisrahan tarpeettoman käsittelyn ja kuljetuksen vähentämiseksi. Käteisvaraluotto voi olla enintään pankin kassassa olevien käteisvarojen suuruinen.

Postipankille päivittäisten maksuvalmiusheilahtelujen varalle vuonna 1979 myönnetty oikeus 50 milj. markan määräiseen peruskorkoiseen shekkituliluottoon pidettiin ehdoiltaan ennallaan vuoden aikana. Myös keskuspankkiluoton käyttöoikeuden pankkikohtainen jakauma pysytettiin muuttumattomana vuoden aikana.

Helmikuun alussa toteutetun liikepankkien keskuspankkirahoituksen säätelyjärjestelmän uudistuksen yhteydessä poistettiin liikepankkien päiväluotto-oikeuksien ehdottomat ylärajat sekä mahdollisuus tehdä obligaatioiden termiinkauppoja. Tilalle tuli järjestely, jonka mukaan Suomen Pankki perii tietyt rajat ylittävistä päiväluotosta asteittain nousevaa lisäkorkoa. Päiväluottojen lisäkorottomat käyttöoikeudet asetettiin viisi kertaa peruskorkoisten kiintiöiden suuruisiksi. Tämän ylittävistä päiväluotosta veloitettiin 4 prosentin lisäkorko. Mikäli päiväluotto kuitenkin ylitti kiintiön kah-

LIKEPANKKIEN PÄIVÄLUOTTOJEN KÄYTTÖOIKEUS VUONNA 1980, MILJ. MK

	1.1.1980— 31.1.1980	1.2.1980— 31.5.1980	1.6.1980— 31.7.1980	1.8.1980— 30.9.1980	1.10.1980— 30.11.1980	1.12.1980— 31.12.1980
HOP	330.0	275.0	247.5	154.0	192.5	165.0
KOP	1 482.0	1 235.0	1 111.5	691.6	864.5	741.0
OKO	1 254.0	1 045.0	940.5	585.2	731.5	627.0
SKOP	1 530.0	1 275.0	1 147.5	714.0	892.5	765.0
SYP	1 362.0	1 135.0	1 021.5	635.6	794.5	681.0
ÄAB	42.0	35.0	31.5	19.6	24.5	21.0
Lisäkoroton käyttöoikeus, yhteensä	6 000.0¹	5 000.0	4 500.0	2 800.0	3 500.0	3 000.0
Käyttöoikeus 4 prosentin lisäkorolla, yhteensä	—	3 000.0	2 700.0	2 100.0	2 100.0	1 800.0
8 tai 10 prosentin lisäkoron alkamisraja²	—	8 000.0	7 200.0	4 900.0	5 600.0	4 800.0

¹ Päiväluoton enimmäismäärä. Tämän ylittävä rahoitus edellytti obligaatioiden termiinkauppoja.

² Lisäkorko oli 8 % 1.2.—31.5.1980 ja 10 % 1.6.1980 lähtien.

deksankertaisen määrän, perittiin ylittävästä osasta 8 prosentin lisäkorko. Kiintiöiden tavoin myös päiväluottorajat määriteltiin kuukausikeskiarvoina. Jos päiväluoton kuukausikeskiarvo ylitti kiintiön kahdeksankertaisen määrän, joutui kyseinen pankki Suomen Pankin maksuvalmiusseurantaan. Postipankille vuonna 1979 myönnettyä oikeutta käyttää päiväluottoa ei muutettu, vaan sen enimmäismäärä pidettiin koko vuoden ajan ennallaan 600 milj. markkana.

Heinäkuun 1979 ja helmikuun 1980 alusta voimaan tulleiden keskuspankkirahoitusjärjestelmän rakennemuutosten johdosta päiväluotoista on tullut yhä merkittävämpi keskuspankkirahoituksen muoto. Päiväluottomarkkinoilla on lisäksi edelleen keskeinen tehtävä valtiontaloudesta aiheutuvien maksuvalmiusvaihtelujen rahoituksessa. Keskuspankkirahoituksen säätelyjärjestelmä on uudistusten myötä teknisesti yksinkertaistunut, kun pankkien keskuspankkirahoitus myönnetään kokonaisuudessaan tili-luottoina.

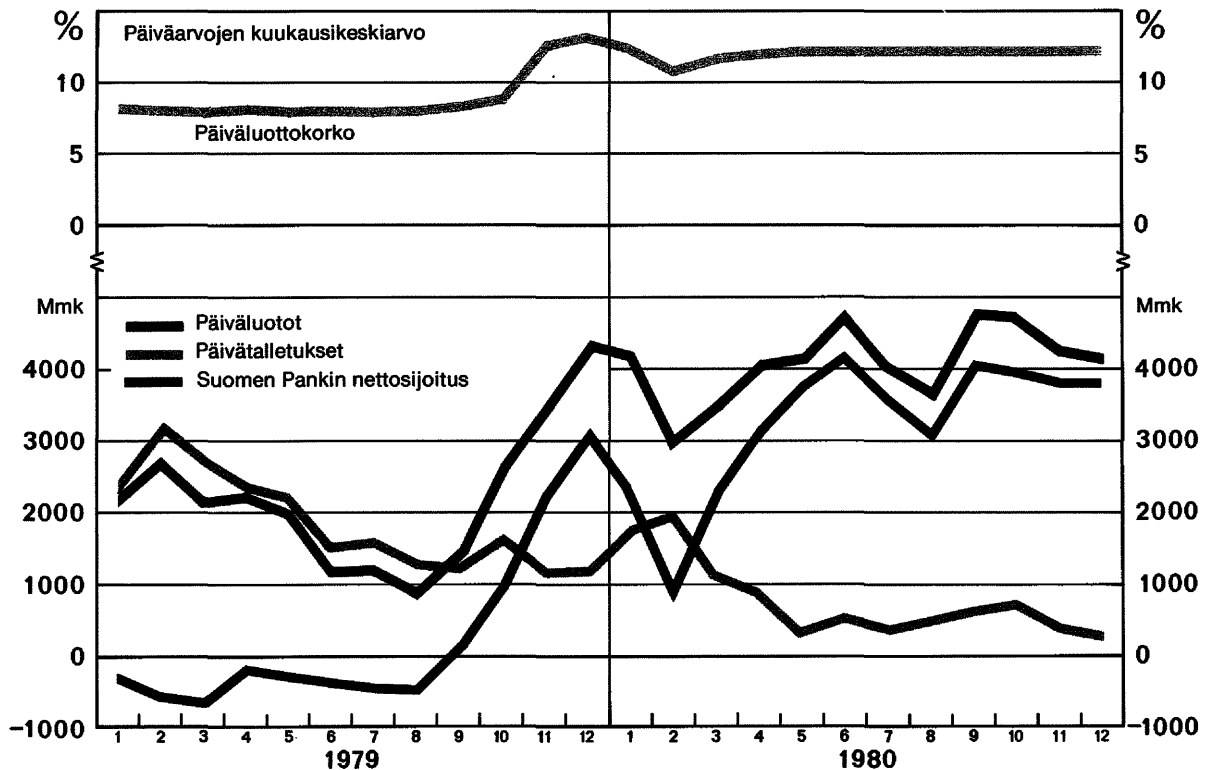
Kiintiöiden alennuksen yhteydessä kesäkuussa päiväluottojen lisäkorottomat käyttöoikeudet, jotka olivat viisi kertaa kiintiön suuruiset, aleniivat yhteismäärältään 500 milj. markkaa. Sa-

malla päiväluottojen lisäkorkoasteikkoa kiristettiin siten, että kiintiön kahdeksankertaisen määrän ylittävästä päiväluotosta perittävä lisäkorko korotettiin 8 prosentista 10 prosenttiin.

Elokuun alussa toteutetun kiintiönalennuksen yhteydessä päiväluottojen lisäkorkoasteikkoa tiukennettiin edelleen. Neljän prosentin lisäkorkoa ryhdyttiin veloittamaan päiväluotosta, joka ylitti kiintiön nelinkertaisen määrän, ja 10 prosentin lisäkorkoa kiintiön seitsenkertaisen määrän ylittävästä päiväluotosta. Kausiliikkeen vuoksi palattiin kuitenkin lokakuun alusta takaisin aikaisempaan lisäkorkoasteikkoon, eli kiintiöihin nähden viisin- ja kahdeksankertaisiin lisäkorkorajoihin. Vuoden lopulla päätetyt kiintiöntarkistukset alensivat päiväluoton käyttöoikeuden rajoja vastaavassa suhteessa.

Kiintiöiden jakauman tavoin kiintiöihin sidottujen päiväluottojen lisäkorkorajojen pankkikohtainen jakauma säilyi vuoden aikana ennallaan. Korontasausjärjestelyn perusteella jaettavien varojen pankkikohtaista jakaumaa ei myöskään muutettu. Korontasausjärjestelyllä alennettiin valtiontalouden maksuvalmiuden vaihteluista päiväluottomarkkinoiden välityksellä liikepankeille aiheutuvia korkokustannuksia.

Kuvio 10.
SUOMEN PANKIN PÄIVÄLUOTTOMARKKINAT



Peruskoron korotuksen yhteydessä päiväluottokoron yläraja korotettiin 24 prosentista 24 ¼ prosenttiin helmikuun alusta lukien. Keskuspankkirahoituksen säätelyjärjestelmän uudistuksen yhteydessä oikeus periä lisäkorkoa määriteltiin siten, että lisäkorko yhdessä päiväluottokoron kanssa saa nousta enintään päiväluottokorolle asetettuun ylärajaan asti.

Jatkaessaan marraskuussa päiväluottomarkkinoiden toiminnan perustana olevaa koronmaksulupaa pankkivaltuusmiehet päättivät, että päiväluottokorko saa olla 1.1.1981 lukien enintään 15 prosenttiyksikköä kulloistakin peruskorkoa korkeampi. Päiväluotoista on veloitetava vähintään peruskorko.

Päiväluottomarkkinoiden korko oli tammikuussa keskimäärin lähes 13% (kuvio 10 ja liite-

taulukko 8). Helmikuun alusta lukien päiväluottokoron luonne muuttui keskuspankkirahoitusjärjestelmän uudistuksen myötä, kun korko ei enää päiväluottojen lisäkorkojen takia kuvannut marginaalirahoituksen hintaa. Helmikuussa päiväluottokorko laski keskimäärin 11 prosenttiin, josta se kevään aikana nousi 12,5 prosenttiin, jolla tasolla se pidettiin loppuvuoden ajan. Suomen Pankilla oli sijoituksia päiväluottomarkkinoilla koko vuoden ajan. Päiväluottojen kysynnän väheneminen helmikuussa ja kesällä heijasti lyhytaikaisen pääoman tuonin kasvua. Päiväluottojen tarjonta väheni vuoden mittaan, kun valtiontalouden lyhyen ajan maksuvalmiusvaihteluiden hoitamiseen käytettiin enenevässä määrin talletustodistuskauppoja.

Päiväluottojen kysyntä oli vuoden aikana kes-

kimäärin 4 181 milj. markkaa ja päivätalletusten tarjonta 868 milj. markkaa. Päiväluottokorko oli keskimäärin 12.4% ja luoton käyttäjien maksama korko korontasauksen jälkeen keskimäärin 12.1%.

Koko keskuspankkirahoituksen keskimääräinen korko vuonna 1980 oli 12.4% (liitetaulukko 7). Sitä laskettaessa otetaan keskuspankkiluotosta maksetun koron ohella huomioon päiväluottomarkkinoiden käytön liikepankeille aiheuttama nettokustannus sekä obligaatioiden termiinkauppojen kurssiero. Vastaava korko vuonna 1979 oli 9.0%. Keskuspankkirahoituksen keskimääräisen koron ja peruskoron ero kasvoi edellisen vuoden 1.4 prosenttiyksiköstä 3.2 prosenttiyksikköön vuonna 1980.

Kassavarantotalletukset

Vuoden 1979 maaliskuussa Suomen Pankin ja rahalaitosten välillä solmittuun kassavarantosopimukseen perustuva pankkien talletusvelvollisuus korotettiin helmikuussa 3.2 prosentista 3.4 prosenttiin helmikuun lopun ottolainauskannasta. Maaliskuussa Suomen Pankki korotti kassavarantovelvoitteen 3.6 prosenttiin ja huhtikuussa 3.8 prosenttiin. Elokuun ja joulukuun alussa toteutettujen kiintiönalennusten yhteydessä kassavarantovelvoitetta korotettiin sopimuksen sallimin enimmäisportain siten, että se vuoden päättyessä oli 4.6% ottolainauksesta. Kassavarantosopimuksen sallima talletusvelvollisuuden yläraja on 5%.

Marraskuun lopun ottolainauskannan perusteella määräytyneitä kassavarantotalletuksia oli joulukuun lopussa 3 317 milj. markkaa. Niiden lisäys vuoden aikana oli 1 553 milj. markkaa.

Korkopolitiikka

Helmikuun alusta lukien toteutettiin korkotason yleinen korotus. Suomen Pankin peruskorko nousi 8 ½ prosentista 9 ¼ prosenttiin ja Suomen Pankin muista luotoista perimien korko-

jen yläraja 9 ¼ prosentista 10 ½ prosenttiin ja alaraja 6 ¾ prosentista 7 ½ prosenttiin (kuvio 11 A ja liitetaulukko 5).

Rahalaitosten edellytettiin korottavan antolainauskorkojaan vastaavasti ja niiden yläraja nostettiin 11 ¼ prosentista 12 ½ prosenttiin. Rahalaitokset korottivat ottolainauskorkojaan myös ¾ prosenttiyksikköä muiden paitsi shekki- ja postisiirtotilien osalta.

Ottolainauskorot olivat vuoden 1980 aikana seuraavat:

	1.11.1979 — 31.1.1980 %	1.2.1980 — %
36 kuukauden palkkio- ja veronhuojennustalletukset ¹	9.00	9.75
24 kuukauden määräaikaistalletukset	8.25	9.00
12 kuukauden määräaikaistalletukset	7.00	7.75
6 kuukauden määräaikaistalletukset	5.50	6.25
6 kuukauden irtisanomis-aikaiset talletukset	5.50	6.25
4—5 kuukauden irtisanomis-aikaiset talletukset	3.75	4.50
2—3 kuukauden irtisanomis-aikaiset talletukset	2.75	3.50
1 kuukauden irtisanomis-aikaiset talletukset	1.75	2.50
Säästötilit ja karttavat talletustilit ²	4.25	5.00
Käyttötilit ^{2,3}	4.25	5.00
Shekki- ja postisiirtotilit ³	0	2.00

¹ Valtio hyvittää lisäksi palkkiotalletuksille 1.25% vuodessa, minkä ohella tallettajalla on mahdollisuus voittaa säästö-palkinto. Lakia sovelletaan talletuksiin, joiden ensimmäinen erä on talletettu viimeistään 31.3.1980. Veronhuojennustalletuksia ei ollut mahdollista tehdä enää vuoden 1980 aikana.

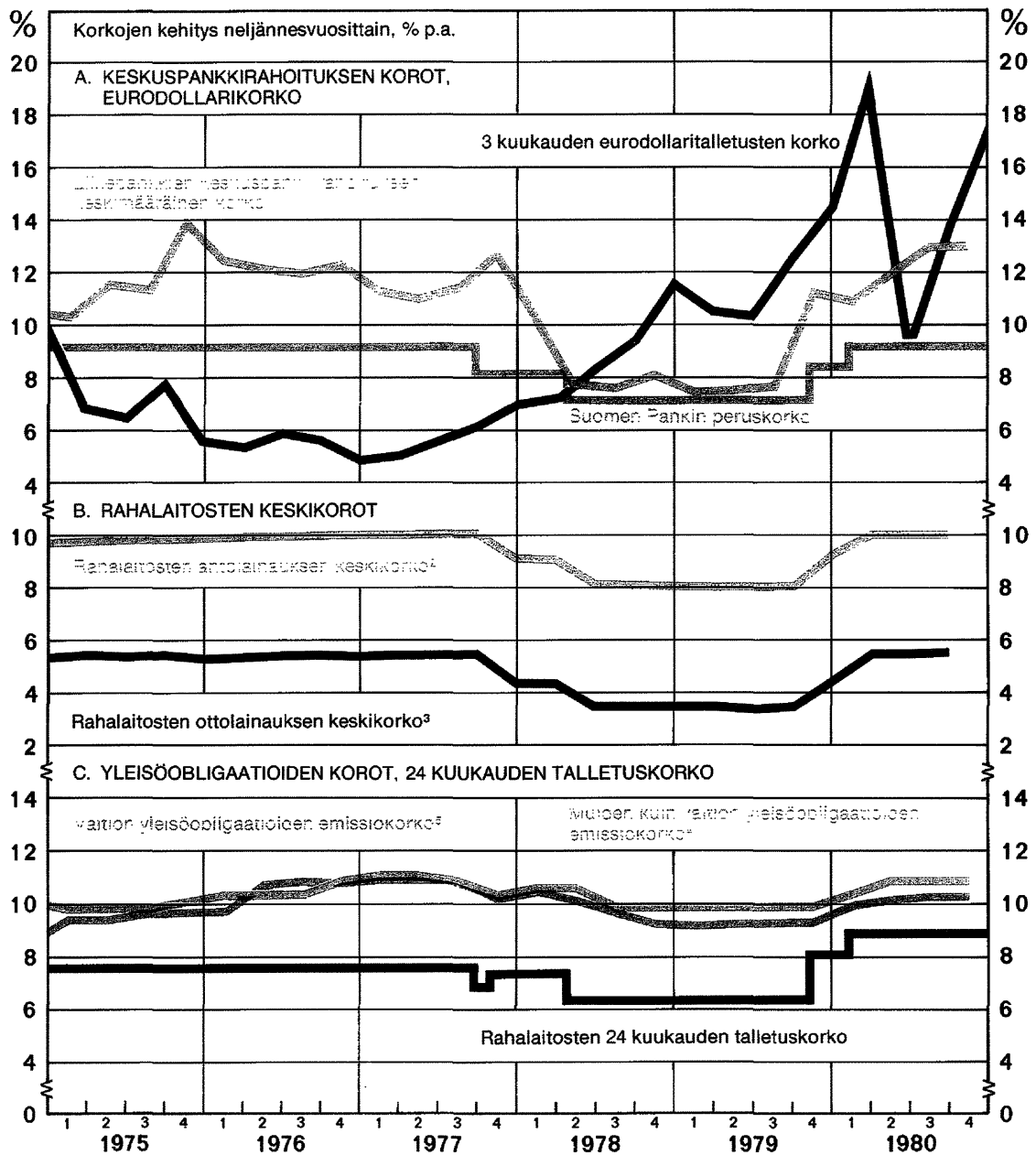
² Korkoa maksetaan 1.11.1979 lähtien arvopäivien välisiltä päiviltä kumpaakaan arvopäivää mukaan lukematta.

³ Korko lasketaan kalenterikuukauden alimmalle saldolle.

Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla korot jatkoivat alkuvuodesta edellisen vuoden lopulla alkanutta voimakasta nousuaan. Keväällä korot alenivat jyrkästi, mutta kohosivat jälleen loppuvuonna. Dollarimääräisten luottojen koron kehitys ilmenee kuviosta 11 A.

Rahalaitosten antolainauksen keskikorko (kuvio 11 B) oli vuoden lopussa 10.18%. Edellisenä vuonna se oli 9.42%. Antolainauksen kes-

Kuvio 11.
KOROT



¹ Päiväarvoista laskettu keskiarvo.

² Lainoilla painotettu.

³ Talletuskannoilla painotettu.

⁴ Emittoinneilla painotettu.

⁵ Mynneillä painotettu.

kikoron kehitykseen vaikuttivat edelleen Suomen Pankin vuonna 1978 antamat, keskikoron systemaattista alentamista edellyttävät ohjeet.

Rahalaitosten ottolainauksen keskikorko (kuvio 11 B) oli vuoden päättyessä 5.70 % eli 1.07 prosenttiyksikköä korkeampi kuin edellisenä vuonna. Anto- ja ottolainauksen välinen korkoero oli siten vuoden lopussa 4.48 prosenttiyk-

sikköä. Vuotta aikaisemmin se oli ollut 4.79 prosenttiyksikköä.

Uusien yleisöobligaatiolainojen korot nousivat jonkin verran vuoden aikana, joskaan ne eivät kiinteäkorkoisuutensa vuoksi täysimääräisesti heijastaneet edellisen vuoden lopulla ja kertomusvuoden helmikuun alusta voimaan tulleita korkotason yleisiä korotuksia.

RAHALAITOSTEN ANTO- JA OTTOLAINAUKSEN PAINOTETUT KESKIKOROT JA KORKOEROT VUOSIEN 1979 JA 1980 LOPUSSA, %

	31.12.1979			31.12.1980		
	Anto- lainaus	Otto- lainaus	Korko- ero	Anto- lainaus	Otto- lainaus	Korko- ero
Postipankki	9.19	3.30	5.89	9.83	4.73	5.10
Liikepankit	9.06	4.55	4.51	9.83	5.63	4.20
Säästöpankit	9.80	5.05	4.75	10.57	6.03	4.54
Osuuspankit	9.79	4.97	4.82	10.56	5.92	4.64
Rahalaitokset yhteensä	9.42	4.63	4.79	10.18	5.70	4.48

Luottopoliittiset ohjeet

Maaliskuussa 1980 Suomen Pankki tarkisti edellisen vuoden marraskuussa antamia luottopoliittisia ohjeita. Tällöin todettiin suhdannousun osoittautuneen arvioitua voimakkaammaksi ja pitemmäksi. Lisäksi kysyntäpaineesta johtuvien, kilpailukykyä heikentävien kustannus- ja hintaliukumien vaaran arvioitiin kasvaneen ja pankkien luotonannon nopean kasvun osaltaan kärjistävän tilannetta.

Ohjeiden mukaan rahalaitosten oli inflaation hillitsemiseksi ja vaihtotasevajeen rajoittamiseksi selvästi hidastettava luottokantansa kasvua. Erityisesti henkilöluottojen lisäämistä oli hillittävä. Investointien toteuttamista oli pyrittävä siirtämään vuoden 1981 puolelle ja yritysten käyttöpääoman tarpeen luototus oli tiukasti rajoitettava näiden normaalin toiminnan turvaavalle tasolle.

Marraskuussa annetuissa luottopoliittisissa ohjeissa todettiin, että vaikka kansainväliset suh-

danteet olivat selvästi heikentyneet, tuotantokapasiteetin käyttöaste Suomessa oli edelleen korkea ja investointitoiminta vilkasta. Keskuspankkipolitiikan keskeisiksi lähiajan tavoitteiksi nähtiin inflaation hillintä ja vaihtotasevajauksen supistaminen.

Ohjeissa painotettiin, että rahalaitosten on hidastettava luottokannan kasvua ja tähdättävä siihen, ettei keskuspankkirahoituksen käyttö lisääny vuonna 1981. Lisäksi annettiin ohjeita lyhytaikaiseen ulkomaiseen rahoitukseen perustuvan luotonannon kasvun rajoittamisesta.

Tavoitteiden saavuttamiseksi rahalaitosten edellytettiin kaikilta osin tiukasti karsivan luottopyyntöjä. Uusia luottoja voitiin myöntää lähinnä kannattavien tuotannollisten investointien rahoitukseen. Lisäksi ohjeissa todettiin, että rahapolitiikan linjaa joudutaan edelleen tiukentamaan, ellei talouden tasapainotomuksien torjunnassa saada riittävää tukea talouspolitiikan muilta lohkoilta.

Obligaatiolainoja koskevat lausunnot

Vuoden 1980 aikana Suomen Pankki antoi valtioneuvostolle 35 yksityistä obligaatiolainaa koskevaa lausuntoa. Jokaista lainaa puollettiin ja valtioneuvosto myönsi kullekin liikkeelle-laskuluvan. Lainojen yhteinen nimellisarvo oli 1 451 milj. markkaa, mikä oli 213 milj. markkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Pitkäaikaisen luottorahoituksen supistuminen edellisestä vuodesta johtui lähinnä siitä, että tarve rahoittaa voimalaitosinvestointeja uusilla obligaatiolainoilla väheni.

Obligaatiolainoista oli 21 yksityisten kiinnitys-luottolaitosten, 11 teollisuus- ja voimayhtiöiden sekä kolme kehitysluottolaitosten. Yksityisten kiinnitysluottolaitosten liikkeeseen laskemien lainojen nimellisarvo oli yhteensä 1 062 milj. markkaa, mikä oli 22 milj. markkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Teollisuuden ja voimayhtiöiden lainojen yhteismäärä oli 324 milj. markkaa. Kehitysluottolaitosten lainojen määrä kohosi 65 milj. markkaan. Kiinnitys- ja kehitysluottolaitosten lainat oli edelleen tarkoitettu lähinnä elinkeinoelämän ja kuntien tuotannollisten investointien sekä asuntotuotannon rahoitukseen.

Yleisön merkittäviksi tarkoitettujen yhdeksän yksityisen obligaatiolainan nimellisarvo oli yhteensä 483 milj. markkaa ja kiinteä korko 10.5 tai 11 %. Lainojen yhteismäärä oli hieman edellisvuotista pienempi. Muiden kuin yleisön merkittäviksi tarkoitettujen lainojen nimellisarvo oli kaikkiaan 968 milj. markkaa ja niiden korko vaihteli 7.75 prosentista 11.25 prosenttiin lähinnä laina-ajan mukaan. Näistä lainoista osa oli vaihtuvakorkoisia.

Talletustodistukset ja määräaikaistalletukset

Valtion kanssa tehtyjä talletustodistuskauppoja käytettiin vuoden aikana aktiivisesti rahapolitiikan välineenä. Liikkeessä olevien talletustodistusten määrä oli vuoden alussa 1 700 milj. markkaa ja oli suurimmillaan 3 340 milj. mark-

kaa maaliskuussa. Toisella vuosipuoliskolla niiden määrä supistui ja oli vuoden lopussa 1 900 milj. markkaa. Talletustodistusten korkoja nostettiin helmikuun alusta lukien peruskoron korotusta vastaavasti.

Julkisen sektorin määräaikaistalletukset Suomen Pankissa kasvoivat yhteensä 204 milj. markkaa. Vuoden lopulla suhdannerahastoon tehdyn siirron ja korkojen takia valtion suhdannerahastotalletukset lisääntyivät 503 milj. markkaa 545 milj. markkaan. Valtioneuvoston päätöksen mukaan valtio keräsi lokakuun alusta lukien yrityksiltä suhdannetalletuksia Suomen Pankkiin. Vuoden loppuun mennessä näiden määrä kohosi 37 milj. markkaan. Julkisen sektorin pääomantuontitalletukset, joita vuoden alkaessa oli 339 milj. markkaa, nostettiin kokonaisuudessaan vuoden aikana.

Yrityssektorin määräaikaistalletukset lisääntyivät vuoden aikana 575 milj. markkaa 978 milj. markkaan. Pääomantuontitalletuksia oli vuoden päättyessä 83 milj. markkaa eli 171 milj. markkaa vähemmän kuin vuoden alussa. Valtioneuvoston kesäkuun alusta voimaan tulleen päätöksen mukaisia vientitalletuksia kertyi Suomen Pankkiin vuoden loppuun mennessä 110 milj. markkaa. Suomen Pankin päätöksen mukaan näille maksetaan 3 prosenttiyksikköä kulloistakin peruskorkoa alempi vuotuinen korko, kuitenkin vähintään vientitalletuslain edellyttämä 5 prosentin korko.

Huhtikuussa valtioneuvosto jatkoi vuoden loppuun erityislupaa, jonka perusteella investointivaraus saa olla enintään 70 % yrityksen tilikauden voitosta. Lokakuussa päätettiin luvan jatkamisesta maaliskuun 1981 loppuun asti. Pankkivaltuusmiehet päättivät vastaavasti pidentää aikaa, jolta tehdyille investointitalletuksille Suomen Pankki maksaa lain säätämää vähimmäiskorkoa korkeamman koron. Niille investointitalletuksille, joita vastaava investointivaraus on tehty 15.11.1979 tai sen jälkeen, maksettiin kertomusvuonna 1 ½ prosenttiyksikköä Suomen Pankin peruskorkoa pienempi korko. Muille investointitalletuksille maksettiin

lain edellyttämä vähimmäiskorko, joka oli puolet peruskorosta. Investointitalletukset lisääntyivät 537 milj. markkaa ja olivat vuoden päättyessä 669 milj. markkaa.

Erityisrahoitusjärjestelyt

Kotimaisten toimitusten (KTR-luotot), uusvientiluottojen ja lyhytaikaisten vientiluottojen rahoituksen ehtoja täsmennettiin eräiltä osin vuoden aikana. Lisäksi näiden erityisrahoitusjärjestelyjen korkoja nostettiin helmikuun alusta peruskoron korotusta vastaavasti. Järjestelyjen luottokanta oli vuoden lopussa yhteensä 3 087 milj. markkaa eli 40 % suurempi kuin vuotta aiemmin.

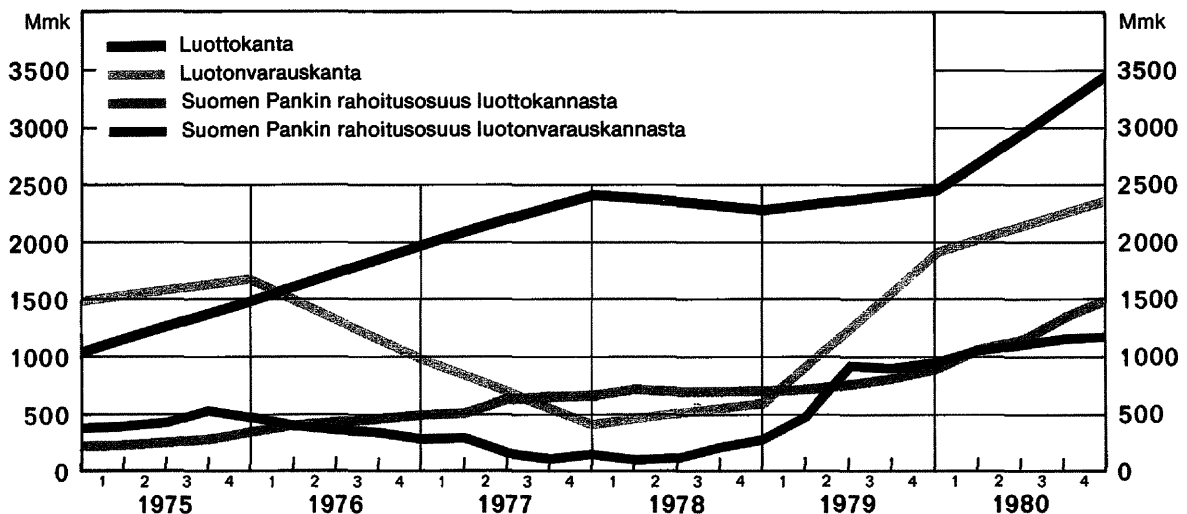
KTR-luotoilla rahoitetaan kotimaisen teollisuuden pääomatavaratoimituksia kotimaisille tilaajille. Rahoitusjärjestelyn tarkoituksena on turvata suomalaisille yrityksille ulkomaisten valmistajien kanssa tasaveroiset, rahoitukselliset kilpailuedellytykset kotimaan markkinoilla. Järjestelyyn osallistuvat Suomen Pankki, liikepankit ja Postipankki. KTR-luottojen korkoa nostettiin helmikuun alusta peruskorkoa vastaavasti 9 ¼ prosenttiin. Suomen Pankin osuus

kauppahinnan luototettavasta osasta pidettiin edelleen 50 prosenttina.

Vilkaana jatkuneen investointitoiminnan johdosta KTR-luottoja varattiin vuoden aikana 2 321 milj. markkaa eli suurin piirtein saman verran kuin edellisenä vuonna. Varauksista oli edelleen hallitseva osuus metsäteollisuuden koneilla, 56 %, ja aluksilla, 19 %. Vuoden päättyessä luotonvarauksia oli voimassa 2 421 milj. markkaa (kuvio 12). KTR-luottoja nostettiin vuoden aikana yhteensä 1 869 milj. markkaa eli kaksi kertaa niin paljon kuin edellisenä vuonna. Vuoden lopussa koko KTR-luottokanta oli 1 010 milj. markkaa suurempi kuin vuotta aiemmin eli 3 501 milj. markkaa. Tästä Suomen Pankin rahoitusosuus oli 1 561 milj. markkaa.

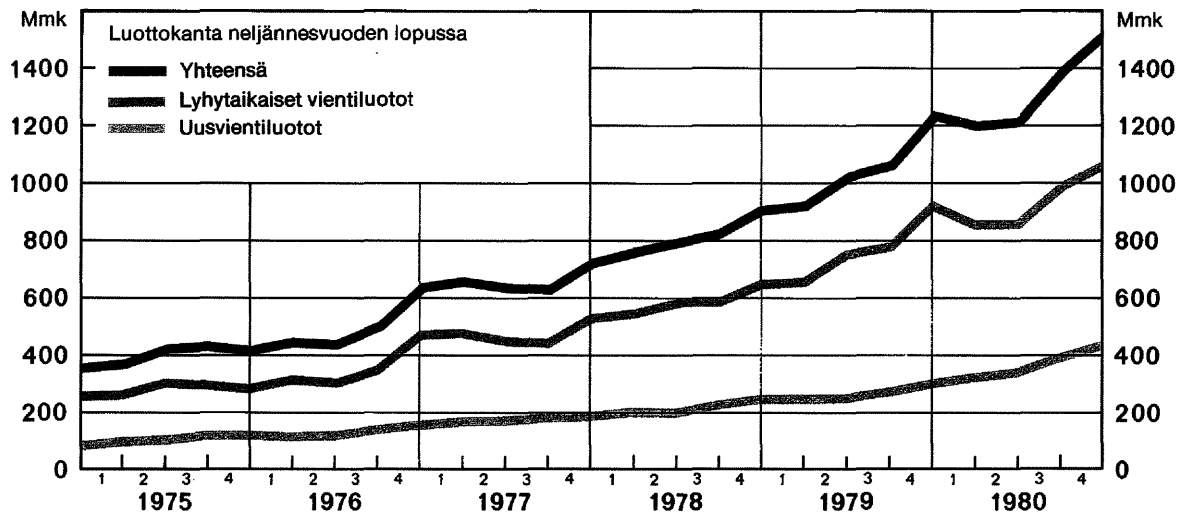
Uusvientiluotoilla rahoitetaan pienen ja keski-suuren teollisuuden viennin kasvusta johtuvaa valmistuksenaikaisen käyttöpääoman lisätarvetta. Rahoittajapankin uusvientiluotosta perimä korko nousi helmikuun alusta 8 ½ prosenttiin. Uusvientiluottojen luottokanta kasvoi vuoden aikana 44 % ja oli vuoden päättyessä 449 milj. markkaa (kuvio 13). Tekstiili-, vaatetus-

Kuvio 12.
KOTIMAISTEN TOIMITUSTEN RAHOITUS



Kuvio 13.

UUSVIENTILUOTTOJEN JA LYHYTAIKAISTEN VIENTILUOTTOJEN RAHOITUS



sekä nahkateollisuuden osuus luottokannasta oli 32 %, metalli- ja konepajateollisuuden 27 % ja turkistarhauksen 11 %. Vuoden päättyessä uusvientiluottoasiakkaiden lukumäärä oli 1 883, joista turkistarhaajia oli 1 210.

Lyhytaikaisten vientiluottojen rahoitusjärjestely on tarkoitettu vaihdettavina valuuttoina maksettavan viennin yhteydessä ulkomaiselle ostajalle myönnetyn, enintään 24 kuukauden vientiluoton rahoittamiseen. Rahoituksesta yrityksiltä perittäviä korkoja nostettiin helmikuun alusta yleisen koronkorotuksen yhteydessä 8 ½ prosenttiin enintään 12 kuukauden vientitoimituksissa ja 9 prosenttiin yli 12 kuukauden vientitoimituksissa.

Lyhytaikaisten vientiluottojen rahoitusjärjestelyn luottokanta factoring-yhtiöille myönnettävä rahoitus mukaan luettuna kasvoi vuoden aikana 15 % ja oli vuoden lopussa 1 078 milj. markkaa (kuvio 13). Luottokannan kasvu ajoittui vuoden jälkipuoliskolle, jolloin kotimaisen ja ulkomaisen rahoituksen korkoero uudelleen tuntuvasti suureni. Vuoden lopussa koko luottokannasta oli metallituote- ja konepajateollisuuden osuus 44 %, tekstiili-, vaatetus- ja

nahkateollisuuden 14 % sekä metalliteollisuuden 12 %. Rahoitusta käytti vuoden lopussa 697 yritystä.

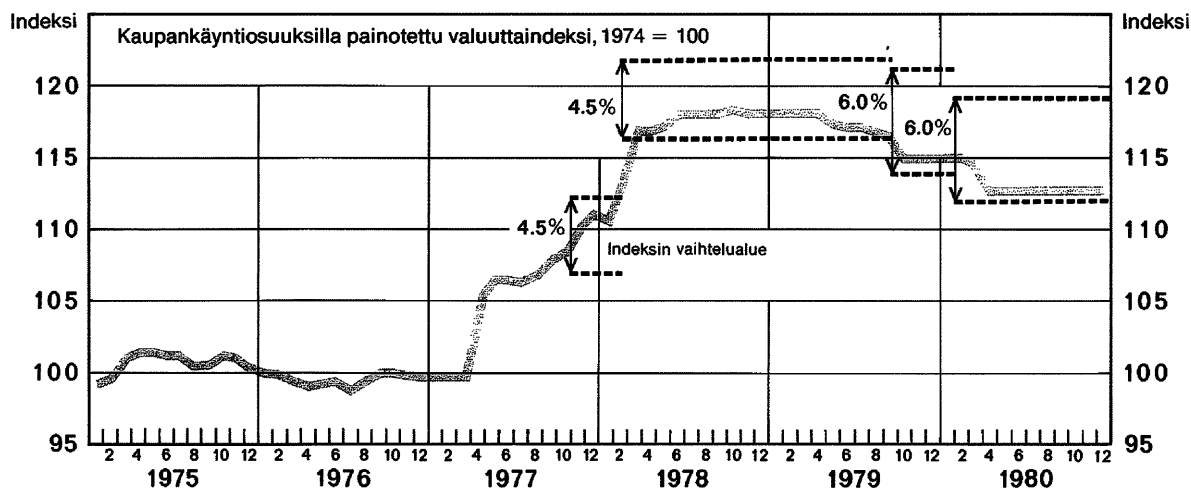
VALUUTTAPOLITIikka

Kehitys kansainvälisillä valuutta- ja rahoitusmarkkinoilla

Kansainväliset valuutta- ja rahoitusmarkkinat olivat vuonna 1980 edellisten vuosien tapaan epävakait ja useiden tärkeiden valuuttojen kurssit muuttuivat tuntuvasti. Markkinoiden epävarmuus aiheutui ennen kaikkea dollarin korkotason nopeista ja suurista muutoksista. Ne taas johtuivat pääasiassa Yhdysvalloissa vuoden 1979 lopulla omaksutusta uudesta rahapolitiikan toimintalinjasta.

Vuoden alkaessa amerikkalaisten pankkien parhailta asiakkailtaan perimä lyhytaikainen antolainauskorko eli ns. prime rate oli 15 %. Huhtikuuhun mennessä korko oli noussut jo 20 prosenttiin. Tämän jälkeen korot laskivat nopeasti ja kesällä tämä peruskorko oli alimmillaan 10 ¼ %. Toisella vuosipuoliskolla korkotaso al-

Kuvio 14.
SUOMEN PANKIN VALUUTTAINDEXSI



koi uudestaan nousta ja joulukuussa peruskorko saavutti uuden huipun 21 ½%. Euromarkkinoilla dollarin talletuskorko seurasi tätä kehitystä suhteellisen kiinteästi. Muiden tärkeiden eurovaluuttojen korkojen vaihtelu oli vähäisempää. Dollarin ja muiden valuuttojen korkoerot vaihtelivat huomattavasti. Vuoden lopussa Saksan markan eurokorko oli 8% ja Sveitsin frangin 6% (kuvio 16).

Korkoerojen muutokset vaikuttivat lähes koko vuoden hallitsevasti valuuttakurssien kehitykseen. Muilla tekijöillä, kuten inflaation ja kauppataaseen kehityksellä, oli selvästi pienempi vaikutus kuin aikaisempina vuosina, mikä näkyi mm. Englannin punnan arvon nousuna ja Saksan markan arvon laskuna. Vaikka Englannin inflaatiovauhti oli nopeaa, punta vahvistui vuoden aikana dollariin nähden 7%. Puntaa tukivat korkean keskimääräisen korkotason lisäksi myös Englannin kasvaneet öljytulot. Saksan marka heikkeni 13% dollariin nähden huolimatta maan suhteellisen alhaisesta inflaatiosta. Tämä johtui pääasiassa markan ja dollarin huomattavasta korkoerosta mutta myös Saksan liittotasavallan vaihtotaseen alijäämän suuresta kasvusta. EEC-maiden vuonna 1979 käyttöön

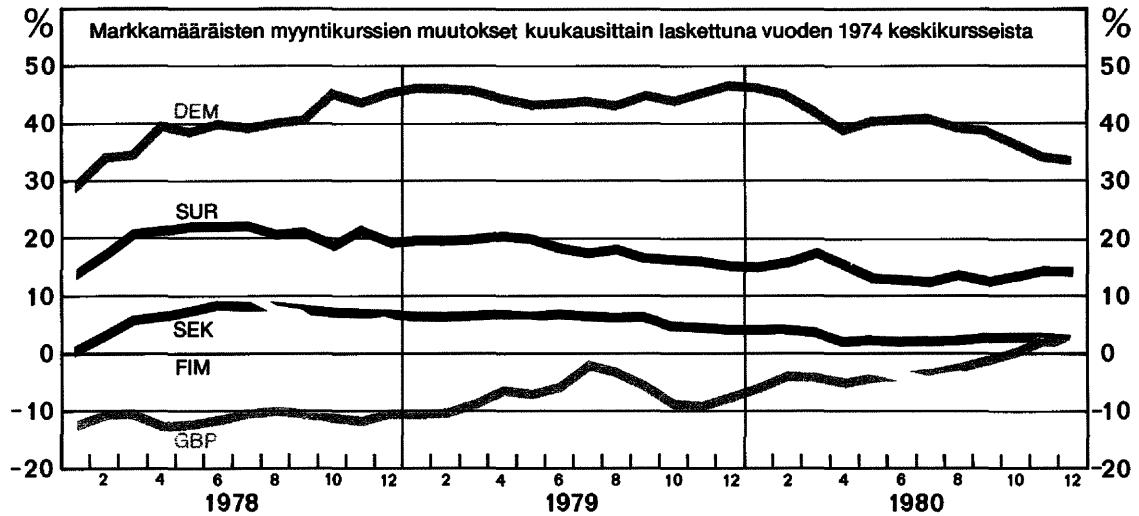
ottamassa yhteiskelluntajärjestelmässä (EMS-järjestelmä) Saksan marka oli ajoittain aivan alarajansa tuntumassa ja keskuspankki joutui tukemaan sen arvoa huomattavin tukiestoin. Saksan markan kehitystä noudatteleva Sveitsin frangi heikkeni dollariin nähden 11%. Japanin jeni vahvistui dollariin nähden eniten eli 15%. Edellisenä vuonna se oli heikentynyt peräti 20%. Jenin arvoa nostivat Japanin inflaatiovauhdin tuntuva hidastuminen ja kauppataaseen vahvistuminen. Myös öljyntuottajamaiden huomattavat sijoitukset Japanin markkinoille tukivat jenin kurssia.

Kullan hinnan vuonna 1979 alkanut voimakas spekulatiivinen nousu taitui vuoden 1980 alussa. Tammikuussa kullan hinta oli vielä 840 dollaria unssilta, mutta se aleni vuoden loppuun mennessä 588 dollariin unssilta.

Dollarikorkojen suuresta vaihtelusta huolimatta julkistettujen lainojen määrä kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla oli lähes yhtä suuri kuin vuotta aiemmin eli noin 120 mrd. dollaria. Lainojen todellinen määrä oli vieläkin suurempi, sillä kertomusvuonna kahdenväliset rahoitusjärjestelyt lisääntyivät. Useiden teollisuus- ja

Kuvio 15.

TÄRKEIMPIEN VALUUTTAKURSSIEN MUUTOKSET



kehitysmaiden ulkoisen rahoituksen tarpeet lisääntyivät huomattavasti. Kertomusvuonna OECD-maiden yhteenlaskettu vaihtotaseen vajaus oli 70 mrd. dollaria ja kehitysmaiden 50 mrd. dollaria. Vajaus oli noin 7 % ja 3 % näiden maaryhmien yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta. Edellisen öljykriisin jälkeisenä vuotena 1974 vastaavat luvut olivat 6 % ja 5%. OPEC-maiden vaihtotaseyliäämä kasvoi 120 mrd. dollariin eli lähes kaksinkertaiseksi edellisestä vuodesta.

Korkeat korot ja niiden vaihtelut vähensivät lainanottoa euroluottomarkkinoilla. Julkistettujen euroluottojen kokonaismäärä jäi noin 78 mrd. dollariin eli 6 % edellisvuoden määrää pienemmäksi. Öljyä tuovien kehitysmaiden korkea velkaantumisasaste alkoi rajoittaa niiden lainanottoa euromarkkinoilla. Tämä näkyi myös kehitysmaiden lainaehdojen tiukentumisena. Rahoitustarpeidensa kattamisessa kehitysmaat saattoivat kuitenkin turvautua aiemmin neuvoteltuihin mutta nostamatta oleviin luottoihin sekä kahdenvälisiin rahoitusjärjestelyihin. Teollisuusmaiden lainanotto sen sijaan kasvoi ja lainaehdot jopa paranivat.

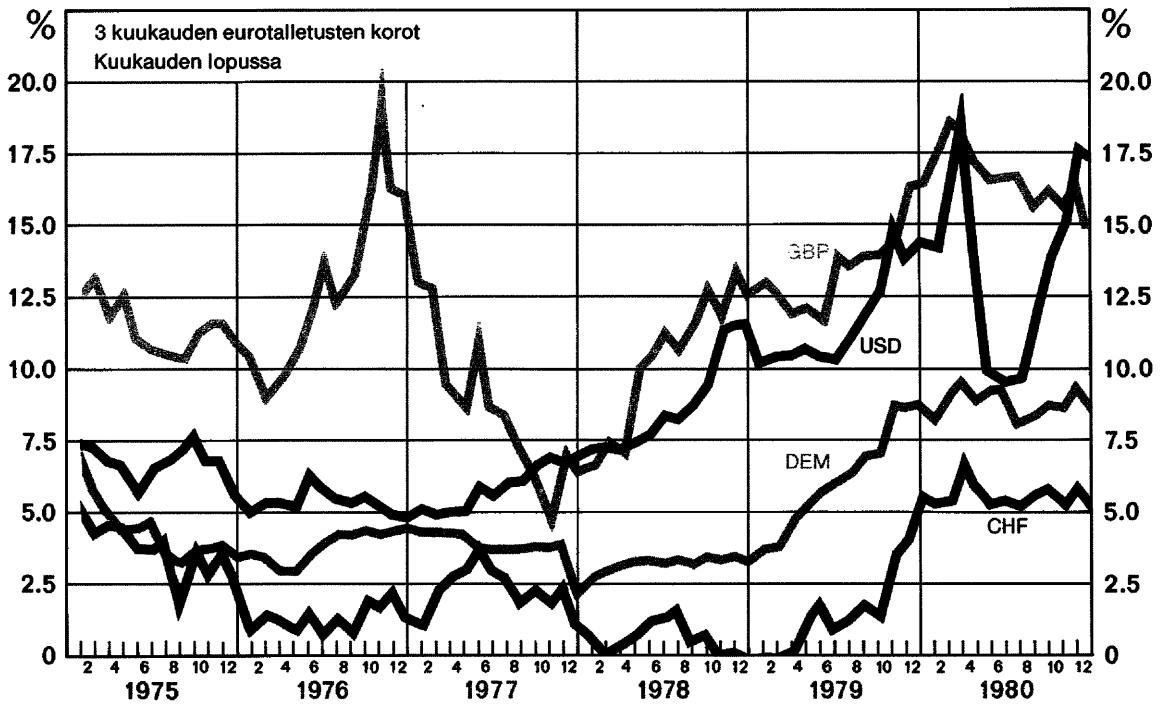
Markkinatilanteen vaihteluista huolimatta ulkomaiset obligaatioemissiot kasvoivat hieman edellisvuotisista, yhteensä noin 42 mrd. dollariin. Tästä määrästä euro-obligaatioiden osuus oli noin 24 mrd. dollaria. Näistä vaihtuvakorkeat dollariobligaatioemissiot kasvoivat eniten. Sveitsin, Saksan ja Japanin obligaatiomarkkinat säilyivät edelleen merkittävänä pääoman lähteenä, vaikka ulkomaisten emissioiden määrä näillä markkinoilla väheni.

Valuuttakurssipolitiikka ja kotimaiset valuuttamarkkinat

Kotimaiset valuuttamarkkinat olivat vuoden 1980 aikana varsin rauhalliset ja Suomen Pankin vaihdettavan valuuttavarannon muutokset pieniä ulkomaisista häiriötekijöistä huolimatta. Kuukauden lopun vaihdettava varanto oli pienimmillään tammikuussa 7 153 milj. markkaa ja suurimmillaan heinäkuussa 8 065 milj. markkaa (kuvio 17).

Kotimaisten valuutta- ja rahamarkkinoiden kehitystä häiritseviä odotustekijöitä lievennettiin luomalla valuuttaindeksille yhtä suuri liikkuma-

Kuvio 16.
EUROTALLETUSTEN KOROT



tila kumpaankin suuntaan. Tammikuun 30. päivänä valtioneuvosto päätti Suomen Pankin esityksestä alentaa valuuttaindeksin vaihtelualueen rajoja noin 2%. Valuuttaindeksin uusiksi rajoiksi tulivat 112.0 ja 119.0. Tätä ennen ne olivat olleet 114.0 ja 121.0. Valuuttaindeksiluku pidettiin kuitenkin muuttumattomana pisteluvussa 115.4.

Tuonti- ja vientihintojen jatkuvan, nopean nousun aiheuttamien kotimaisten inflaatiopaineiden hillitsemiseksi Suomen Pankin johtokunta päätti alentaa maaliskuun 25. päivänä valuuttaindeksilukua pisteluvusta 115.4 pistelukuun 113.1, jossa indeksin kuukausikeskiarvo oli edelleen vuoden 1980 lopussa.

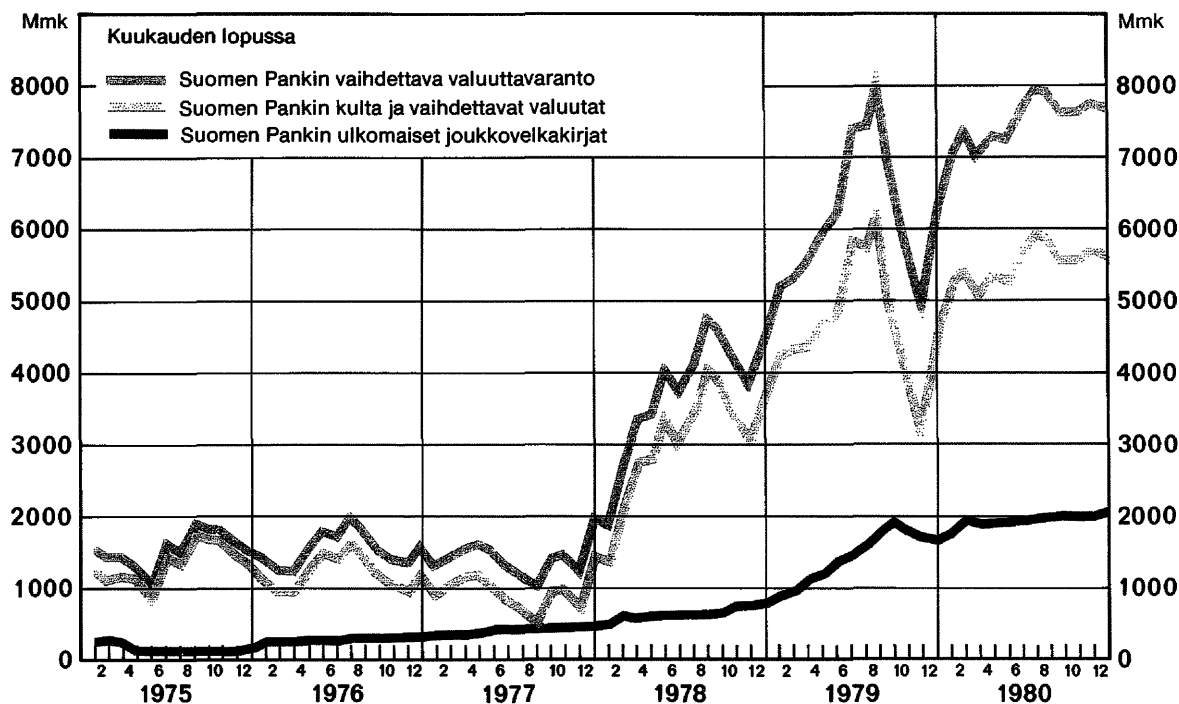
Vuoden aikana eri valuuttojen markkaurssit vaihtelivat kansainvälisen kurssirakenteen muutoksia myötäillen huomattavasti. Valuuttaindeksillä ilmaistu markan ulkoinen arvo vahvis-

tui 2% (kuvio 14). Dollarin markkaurssi nousi 3.5% ja Englannin punnan 11.1%. Ruotsin kruunu sitä vastoin heikkeni vuoden aikana markkaan nähden 1.9%, Saksan marka 8.7% ja Neuvostoliiton rupla 1.3% (kuvio 15). Suomen Pankin noteeraamien valuuttojen myyntikurssit vuoden aikana on esitetty liitetaulukossa 14.

Valuuttojen termiinimarkkinat olivat vuoden alkukuukausina rauhalliset. Suomen Pankin noteeraamat dollarin termiinikurssit perustuivat koti- ja ulkomaisten korkojen eroon eli ns. korkopariteettiin.

Huhtikuun 1. päivänä Suomen Pankki vetäytyi vaihdettavien valuuttojen termiinimarkkinoilta eikä enää noteerannut valuuttapankkeja varten dollarille termiinikursseja. Samalla tulivat voimaan Suomen Pankin antamat uudet termiinimarkkinoita koskevat ohjeet. Näiden tarkoi-

Kuvio 17.
VAIHDETTAVA VALUUTTAVARANTO



tuksena oli siirtää vaihdettavien valuuttojen termiinimarkkinat kokonaan valuuttapankkien hoidettaviksi teollisuusmaissa yleisesti noudatetun käytännön mukaisesti. Samassa yhteydessä pankeille annettiin ohjeet suurimmista sallittavista avoimista valuuttapositioneista sekä termiinimarkkinoita ja avoimia positioita koskevasta raportoinnista Suomen Pankille. Termiinimarkkinoiden toiminnan varmistamiseksi pankeille annettiin samalla lupa ulkomaisten luottojen ottoon termiiniostoihinsa liittyvien kurssiriskien kattamiseksi.

Termiinimarkkinat ovat toimineet vuoden aikana tyydyttävästi huolimatta dollarin koron voimakkaista vaihteluista. Pankkien noteeraamat termiinikurssit perustuvat ensisijaisesti mainittuun korkopariteettiin, joten dollarin termiinikurssit ovat vaihdelleet suuresti.

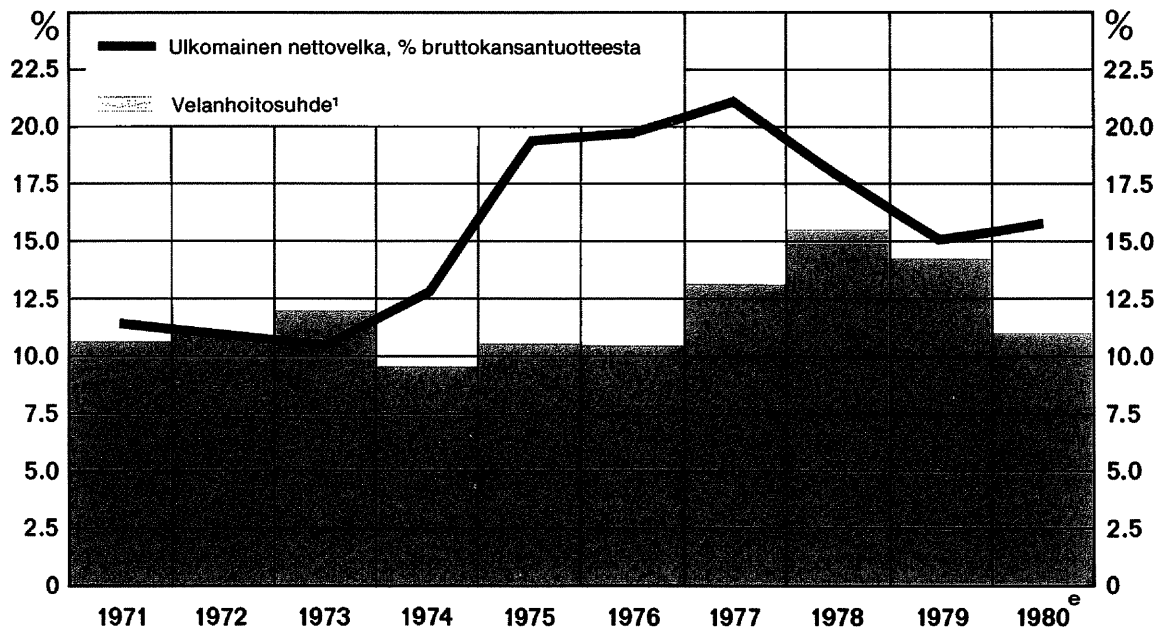
Suomen Pankki kattaa edelleen pankkien ja

niiden asiakkaiden välisiä rupla- ja clearing-dollarimääräisiä termiinisopimuksia, sillä pankeilla ei ole muita mahdollisuuksia kattaa näistä sopimuksista syntyviä valuuttariskejä. Suomen Pankilla oli vuoden lopussa ruplamääräisiä termiinisatavia 102 milj. ruplaa eli 96 milj. ruplaa edellisvuotisista enemmän. Ruplamääräiset termiinivelat olivat 15 milj. ruplaa.

Suomen Pankin vaihdettava valuuttavaranto kasvoi kertomusvuonna 1 357 milj. markkaa ja oli vuoden päättyessä 7 798 milj. markkaa. Vaihdettavat valuuttasaamiset kasvoivat 863 milj. markkaa 3 841 milj. markkaan. Tammikuun 1. päivästä 1980 lähtien varantoon luetut ulkomaiset joukkovelkakirjat lisääntyivät 376 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 2 125 milj. markkaa. Suomen Pankin sidottu varanto supistui kertomusvuoden aikana 79 milj. markkaa.

Vuosina 1975 ja 1976 Kansainväliseltä valuut-

Kuvio 18.
VELKAANTUMISKEHITYS



¹ Pitkäaikaisen ulkomaisen bruttovelan hoitomenot (kueletukset + korot), % vaihtotaseen tuloista. Hoitomenoihin ei sisälly Suomen Pankin varanto- ja öljyluottojen kuoletuksia vuosina 1978 ja 1979.

^e = ennakkotietoja

tarahastolta nostettuja öljyluottoja ei kertomusvuonna lyhennetty. Niitä oli vuoden lopussa käytössä 325 milj. markkaa.

Vuoden 1980 päättyessä Suomen Pankilla oli ulkomaisten pankkien kanssa valmiiksi neuvoteltuja, valuuttavarannon tukemiseen tarvittaessa käytettävissä olevia luottovaruksia yhteensä 1 350 milj. Yhdysvaltain dollaria. Kertomusvuoden lopussa luottovaruksia ei ollut käytössä.

Pitkäaikaiset pääomanliikkeet ja ulkomainen velka

Pitkäaikaisen pääoman tuonti jäi vuonna 1980 huomattavasti ennakoitua pienemmäksi. Yritykset toivat pitkäaikaista pääomaa suhteellisen vähän investointiensä huomattavasta kasvusta huolimatta. Investointien rahoittamista ulkomaisella luotolla vähensivät kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla vuoden ensimmäisellä puo-

liskolla ja syksyllä vallinneet korkeat korot sekä nopeasti vaihdelleet valuuttakurssiodotukset. Lisäksi pääomantuontitarvetta vähensivät korkeasuhdanteen aikana parantunut yritysten tulo-rahoitus ja syksyyn saakka liikkuvaraa tarjonneet kotimaiset rahoitusmarkkinat. Kesäkuukausia lukuun ottamatta kotimainen rahoitus oli lisäksi kustannuksiltaan edullisempaa kuin useista tärkeistä ulkomaisista lähteistä saatava rahoitus.

Pitkäaikaisen pääoman tuonnilla rahoitettiin ensisijaisesti metsä- ja metalliteollisuuden uusinta- ja laajennusinvestointeja. Valtion pääomantuonti ajoittui lähes kokonaan vuoden ensimmäiselle neljännekselle. Valtio toi ulkomaista pääomaa jonkin verran vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Suomen ulkomainen nettovelka kasvoi ennakkotietojen mukaan kertomusvuoden aikana 5.2 mrd. markkaa ja oli vuoden lopussa 29.8 mrd.

markkaa. Pitkäaikainen ulkomainen nettovelka kasvoi 0.1 mrd. markkaa ja lyhytaikainen nettovelka 5.1 mrd. markkaa. Suurin osa lyhytaikaisen nettovelan kasvusta oli yritysten suoraan ja valuuttapankkien välityksellä ottamia ulkomaankauppaan liittyviä rahoitusluottoja. Lisäksi tuonnin voimakas kasvu johti tuojien saamien toimitusluottojen kannan eli tuontivelan kasvuun. Ulkomaisten nettovelan osuus markkina-hintaisesta bruttokansantuotteesta nousi 0.6 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 15.9%. Suomen luottokelpoisuus kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla säilyi hyvänä.

Suomen pitkäaikainen ulkomainen bruttovelka kasvoi 3.3% eli 1.2 mrd. markkaa 36.5 mrd. markkaan (liitetaulukko 15). Yritykset kuolettivat vanhoja luottoja 0.6 mrd. markkaa enemmän kuin nostivat uusia. Julkisen sektorin nettomääräinen pääomantuonti väheni 0.7 mrd. markkaa ja oli 1.5 mrd. markkaa. Pitkäaikaisesta bruttovelasta oli vuoden lopussa Yhdysvaltain dollareina 44%, Sveitsin frangeina 12% ja Saksan markkoina 11%. Loppuosa velasta jakaantui noin 20 valuutan kesken. Luottojen keskimääräinen maksuaika pysyi ennallaan eli 5.2 vuotena.

Pitkäaikaista ulkomaista pääomaa nostettiin noin viidennes vähemmän kuin edellisenä vuonna eli 5.5 mrd. markkaa. Tästä suomalaiset obligaatioemissiot ulkomailla olivat 1.5 mrd. markkaa. Ulkomailta nostettiin seuraavat 7 suomalaista obligaatiolainaa:

Suomen valtio	150 milj. DEM ¹
Suomen valtio	75 milj. NLG
Suomen valtio	20 mrd. JPY
Suomen valtio	15 mrd. JPY
Suomen Vientiluotto Oy	50 milj. USD
Suomen valtio	80 milj. CHF
Suomen Teollisuuspankki Oy	50 milj. DEM

¹ Laskettu liikkeeseen joulukuussa 1979.

Pitkäaikaisia tuontiluottoja nostettiin 0.5 mrd. markkaa eli saman verran kuin edellisenä vuonna.

Pitkäaikaista bruttovelkaa kuoletettiin 4.3 mrd. markkaa. Korkean kansainvälisen korkotason

johdosta velan korkomenot lisääntyivät 6% 3.2 mrd. markkaan. Rahoituslainojen painotettu keskiporko nousi vuoden 1980 aikana 9.2 prosentista 9.6 prosenttiin.

Ulkomaisten yritysten suorat nettosijoitukset Suomeen olivat 104 milj. markkaa eli saman verran kuin edellisenä vuonna. Suomeen tehtyjen suorien nettosijoitusten yhteenlaskettu arvo oli vuoden 1980 päättyessä 2.1 mrd. markkaa. Tällöin Suomessa toimi 926 sellaista yritystä, joissa ulkomaisten omistuksen osuus oli yli 20%.

Suomen pitkäaikainen ulkomainen bruttosaa-tava kasvoi 15% ja oli kertomusvuoden lopussa 7.7 mrd. markkaa. Suurimpana eränä, 3.9 mrd. markkaa, saatavakannasta olivat vientiluotot, joiden nettolisäys oli 0.4 mrd. markkaa. Rahoituslainsaatavat pysyivät lähes ennallaan 0.3 mrd. markkana. Kehitysluottosaatavat vähenivät edelleen. Kertomusvuoden aikana niitä muutettiin lahja-avuksi 49 milj. markkaa, joten kehitysluottojen kanta vuoden päättyessä oli 55 milj. markkaa.

Suomalaisten yritysten suorat nettosijoitukset ulkomaille olivat kertomusvuoden aikana 481 milj. markkaa, joka oli lähes yhtä paljon kuin edellisenä vuotena. Kertomusvuoden päättyessä ulkomaille tehtyjen suorien nettosijoitusten yhteenlaskettu arvo oli 2.8 mrd. markkaa. Tällöin ulkomailla oli 1 052 sellaista yritystä, joissa suomalaisen omistuksen osuus oli yli 20%.

Lyhytaikaiset pääomanliikkeet

Vuoden alkukuukausina lyhytaikaisen pääoman tuonti oli verrattain vähäistä. Lyhytaikaisen pääoman tuonti alkoi kasvaa nopeasti vasta toukokuun jälkeen kansainvälisen korkotason alennuttua tuntuvasti. Kansainvälisten korkojen uusi nousu ei sanottavasti hidastanut käyntiin lähtenyttä lyhytaikaisen pääoman tuontia, jota ylläpitivät kauppatasevajauksen syveneminen syksyllä ja idänkaupan vieniennakot vuoden lopulla.

Toimitusluottoina lyhytaikaista pääomaa tuotiin nettomääräisesti yhteensä noin 2.3 mrd. markkaa. Pankkien kautta lähinnä ulkomaankaupan rahoitukseen tarkoitettun lyhytaikaisen pääoman tuonti nousi noin 3.7 mrd. markkaan. Tästä 1.3 mrd. markkaa käytettiin vientisaatavien jälleenerahoittamiseen, 1.1 mrd. markkaa tuonnin rahoitukseen ja 0.7 mrd. markkaa pankkien termiiniostojen kattamiseen.

Valuutantarkkailuun liittyvät toimenpiteet

Ulkomaankaupan maksuliikenteen jälkiseurannan tehostamiseksi otettiin huhtikuun 1. päivänä 1980 käyttöön ulkomaankaupan yhtenäistetty tietojärjestelmä. Järjestelmän käyttöönoton edellyttämät muutokset valuuttamääräyksissä tulivat voimaan samanaikaisesti.

Lokakuussa Suomen Pankki päätti laajentaa valuuttapankeille myönnettyä oikeutta myydä valuuttaa lähinnä tiettyjen juoksevien maksujen suorittamiseksi. Joulukuussa Suomen Pankki asetti pankeille kiintiöt, joiden puitteissa ne voivat ottaa ulkomaisilta pankeilta luottoja käytettäväksi luotonantoon tuojille tuonnin maksamiseksi käteisellä. Toimenpiteen tavoitteina olivat kotimaisen rahapolitiikan tukeminen ja samalla pankkien kautta tapahtuvan lyhytaikaisen pääoman tuonnin aiempaa tehokkaampi valvonta. Molemmat päätökset tulivat voimaan vuoden 1981 alusta.

Valuuttalain voimassaoloaikaa jatkettiin joulukuun 30. päivänä annetulla lailla vuoden 1985 loppuun.

Kahdenkeskiset maksujärjestelyt

Suomella oli vuoden 1980 päättyessä kahdenkeskiset maksusopimukset kahdeksan sosialistisen maan kanssa. Sopimusten mukaan oli tilivaluuttana Neuvostoliiton kanssa clearingrupla, Bulgarian, Romanian, Saksan demokraattisen tasavallan ja Unkarin kanssa clearingdollari sekä Kiinan kansantasavallan kanssa clearingmarkka. Puolan ja Tšekkoslovakian kanssa jatkettiin maksujärjestelyä, jonka mukaisesti tilit pidettiin vapaasti vaihdettavina Yhdysvaltain dollareina.

Suomen ja Mongolian kansantasavallan kauppasopimuksen mukaan maiden väliset maksut hoidettiin Suomen Pankissa ja Mongolian keskuspankissa pidettävien tilien kautta vaihdettavina Yhdysvaltain dollareina.

Kesäkuussa allekirjoitettiin Suomen Pankin ja Neuvostoliiton Ulkomaankauppapankin välinen, maksutilityksiä ja tilinpitoa koskeva sopimus, joka liittyy Suomen ja Neuvostoliiton vuosien 1981 – 1985 tavaravaihto- ja maksusopimukseen.

SUOMEN PANKIN TASE JA TULOSLASKELMA

Suomen Pankin tase kertomusvuoden sekä kahden sitä edeltäneen vuoden lopussa on esitetty liitetaulukossa 1. Tase laaditaan ja julkaistaan ohjesäännön mukaan neljä kertaa kuukaudessa. Kuukausien lopun taseet vuodelta 1980 on esitetty liitetaulukossa 2. Pankin tuloslaskelma vuodelta 1980 sekä kahdelta edelliseltä vuodelta on liitetaulukossa 4. Suomen Pankin taseen keskeisten erien kehitys vuonna 1980 ilmenee kuviosta 19.

ULKOMAAT

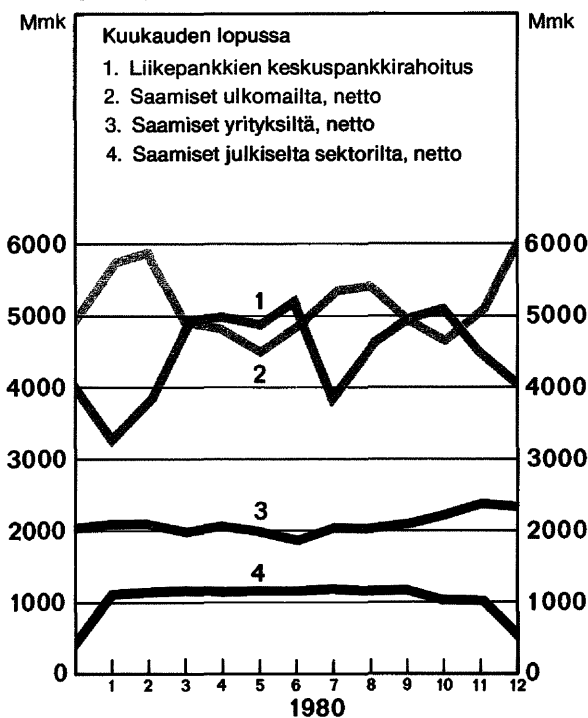
Suomen Pankin ulkomaiset nettosaamiset kasvoivat vuoden aikana 1 152 milj. markkaa 6 151 milj. markkaan. Alkuvuodesta ulkomaiset nettosaamiset olivat korkeimmillaan 5 957 milj. markkaa helmikuun lopussa, minkä jälkeen ne

supistuivat ja olivat alimmillaan 4 532 milj. markkaa toukokuun lopussa. Ulkomaiset nettosaamiset nousivat 5 470 milj. markkaan elokuun lopussa, minkä jälkeen ne jälleen aleniivat. Vuoden lopussa ulkomaiset nettosaamiset kasvoivat jyrkästi sidottujen valuuttavelkojen supistumisen takia.

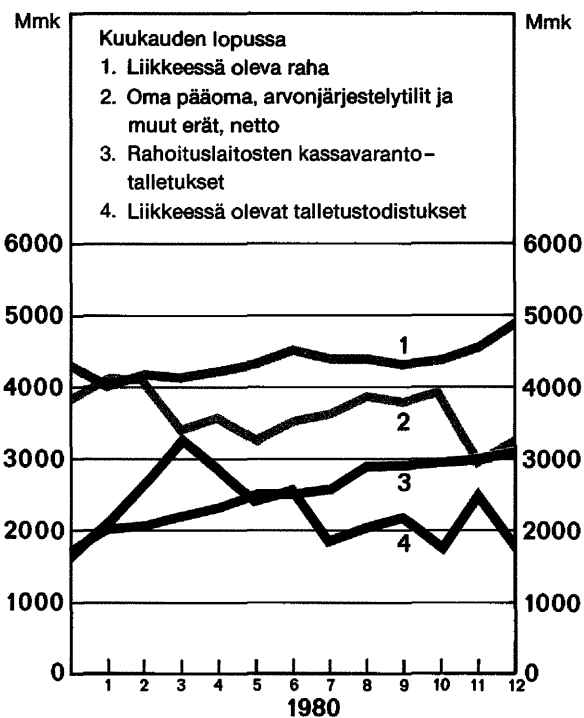
ULKOMAISET TILIT, MILJ. MK

	31.12.1979	31.12.1980	Muutos
Kulta	1 073	1 073	—
Erityiset nosto-oikeudet	430	397	- 33
Varanto-osuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa	225	380	+ 155
Ulkomaiset joukkovelkakirjat	1 749	2 125	+ 376
Vaihdettavat valuutat	2 978	3 841	+ 863
Sidotut valuutat	154	208	+ 54
Kulta ja valuuttasaamiset	6 609	8 024	+1 415
Markkaosuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa	1 054	1 540	+ 486
Muut ulkomaiset saamiset	1 054	1 540	+ 486
Ulkomaiset saamiset yhteensä	7 663	9 564	+1 901
Vaihdettavat tilit	14	18	+ 4
Sidotut tilit	832	965	+ 133
Valuuttavelat	846	983	+ 137
Kansainvälisen valuuttarahaston markkatilit	1 385	1 864	+ 479
Osoitetut erityiset nosto-oikeudet	433	566	+ 133
Määräaikaisten velat	—	—	—
Muut ulkomaiset velat	1 818	2 430	+ 612
Ulkomaiset velat yhteensä	2 664	3 413	+ 749
Ulkomaiset nettosaamiset	4 999	6 151	+1 152

Kuvio 19.
SUOMEN PANKIN TASE
SAAMISET



VELAT



Vaihdettava valuuttavaranto lisääntyi vuoden aikana 1 357 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 7 798 milj. markkaa. Varantoon sisällytettiin vuoden alusta lukien ulkomaiset joukkovelkakirjat 1 749 milj. markkaa. Lisäksi siihen kuuluvat kulta, erityiset nosto-oikeudet, varanto-osuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa sekä vaihdettavat valuuttasaamiset vähennettynä vaihdettavilla valuuttaveloilla.

Sidotuilla valuuttatileillä oli vuoden lopussa velkaa 757 milj. markkaa enemmän kuin saamisia. Edellisen vuoden lopusta nettovelka kasvoi 79 milj. markkaa.

Suomen Pankin muut ulkomaiset saamiset, jotka käsittävät vain markkaosuuden Kansainvälisessä valuuttarahastossa, lisääntyivät 486 milj. markkaa 1 540 milj. markkaan. Lisäys johdettiin Suomen jäsenosuuden korotuksesta Kan-

sainvälisessä valuuttarahastossa. Suomen Pankin muut ulkomaiset velat kasvoivat yhteensä 612 milj. markkaa 2 430 milj. markkaan. Näistä Kansainvälisen valuuttarahaston markkatilit lisääntyivät 479 milj. markkaa edellä mainitun jäsenosuuskorotuksen johdosta ja osoitetut erityiset nosto-oikeudet 133 milj. markkaa lisäosoitusten vuoksi.

RAHOITUSLAITOKSET

Suomen Pankin nettosaamiset rahoituslaitoksilta kasvoivat 116 milj. markkaa ja olivat 1 611 milj. markkaa vuoden lopussa. Liikepankkien keskuspankkirahoitus lisääntyi 29 milj. markkaa 4 132 milj. markkaan. Keskuspankkirahoituksesta oli vuoden lopussa pääosa eli 3 674 milj. markkaa päiväluottoa ja loppuosa eli 458 milj. markkaa peruskorjoista shekkituloista. Alkuvuodesta keskuspankkirahoitus nousi jyrkästi

RAHOITUSLAITOSTEN TILIT, MILJ. MK

	31.12.1979	31.12.1980	Muutos
Pankkien shekkitilit	233	481	+ 248
Päiväluotot	3 870	3 674	- 196
Käteisvaraluotot	—	643	+ 643
Joukkovelkakirjat	408	527	+ 119
Muut	27	25	- 2
Saamiset rahoituslaitoksilta	4 538	5 350	+ 812
Pankkien shekkitilit	4	1	- 3
Päivätalletukset	1 131	290	- 841
Kassavarantotalletukset	1 764	3 317	+1 553
Pääomantuontitalletukset	140	108	- 32
Muut	4	23	+ 19
Velat rahoituslaitoksille	3 043	3 739	+ 696
Nettosaamiset rahoituslaitoksilta	1 495	1 611	+ 116

ja oli korkeimmillaan 5 300 milj. markkaa kesäkuun lopussa. Keskuspankkirahoitus aleni huomattavasti sekä alkusyksystä että vuoden lopulla lähinnä valuuttaliikkeiden takia. Keskuspankkirahoituksen keskimääräinen käyttö vuoden aikana lisääntyi 2 334 milj. markkaa edellisen vuoden keskimäärästä ja oli lähes kaksi kertaa niin suuri kuin edellisenä vuonna.

Liikepankkien kiintiöihin perustuva keskuspankkiluotto, joka myönnetään yksinomaan shekkitililuottona, kasvoi 225 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 458 milj. markkaa. Keskuspankkiluoton keskimäärä nousi 286 milj. markkaa edellisen vuoden keskimäärästä.

Liikepankeilla oli Suomen Pankin päiväluottomarkkinoilta vuoden lopussa päiväluottoja 3 674 milj. markkaa, mikä oli 196 milj. markkaa vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Alimmillaan liikepankkien päiväluotot olivat 2 989 milj. markkaa tammikuun lopussa ja korkeimmillaan 4 433 milj. markkaa kesäkuun lopussa. Päivätalletuksia liikepankeilla ei ollut vuoden päättyessä. Liikepankkien päiväluottojen koko vuoden keskimäärä nousi 1 907 milj. markkaa ja päivätalletusten keskimäärä laski 142 milj. markkaa.

Päiväluottojen kysynnän ja tarjonnan eron kattamiseksi Suomen Pankki sijoitti päiväluottomarkkinoille vuoden lopussa 3 384 milj. markkaa eli 645 milj. markkaa enemmän kuin vuoden 1979 lopussa. Suomen Pankin keskimääräinen sijoitus päiväluottomarkkinoille lisääntyi 2 992 milj. markkaa edellisen vuoden keskimäärästä.

Suomen Pankin velat rahoituslaitoksille kasvoivat yhteensä 696 milj. markkaa 3 739 milj. markkaan. Näistä päivätalletukset supistuivat 841 milj. markkaa ja pääomantuontitalletukset 32 milj. markkaa. Rahoituslaitosten kanssa vuonna 1979 solmitun kassavarantosopimuksen mukaisia kassavarantotalletuksia kerättiin lisää 1 553 milj. markkaa ja vuoden lopussa kassavarantotalletusten kokonaismäärä oli 3 317 milj. markkaa. Tästä oli liikepankkien (pl. OKO ja SKOP) talletuksia 1 162 milj. markkaa, säästöpankkien (ml. SKOP) talletuksia 981 milj. markkaa, osuuspankkien (ml. OKO) talletuksia 767 milj. markkaa sekä Posti-pankin talletuksia 407 milj. markkaa. Käteisvaraluottoa, jota pankeille ruvettiin myöntämään marraskuussa 1980, oli vuoden lopussa 643 milj. markkaa. Suomen Pankin omistamat rahoituslaitosten joukkovelkakirjat lisääntyivät

119 milj. markkaa ja olivat 527 milj. markkaa vuoden lopussa.

Saamisten ja velkojen lisäksi rahoituslaitoksilla on Suomen Pankille vastuuta, jotka ovat syntyneet erilaisten rahoitusjärjestelyjen yhteydessä. Suomen Pankin omistamia vekseleitä, joiden maksamisesta pankit ovat vastuussa, ovat vienti- ja uusvientivekselit. Suomen Pankin taseessa nämä sisältyvät saamisiin yrityksiltä eränä "Viennin rahoitus". Pankkien vastuisiin kuuluvat myös niiden antamat takaukset kotimaisten toimitusten rahoitusluottojen maksamisesta.

JULKINEN SEKTORI

Suomen Pankin saamiset julkiselta sektorilta lisääntyivät 341 milj. markkaa 1 225 milj. markkaan. Suomen Pankin valtiolle vuonna 1978 myöntämästä 700 milj. markan velkakirjalainasta valtio nosti loppuosan 354 milj.

JULKISEN SEKTORIN TILIT, MILJ. MK

	31.12.1979	31.12.1980	Muutos
Valtion velkakirjat	346	512	+166
Joukkovelkakirjat	145	288	+143
Valtion metallirahavastuu	372	403	+ 31
Muut	21	22	+ 1
Saamiset julkiselta sektorilta	884	1 225	+341
Shekkitilit	2	2	0
Suhdannerahastotalletukset	42	545	+503
Suhdannetalletukset	—	37	+ 37
Pääomantuontitalletukset	339	—	-339
Muut	4	7	+ 3
Velat julkiselle sektorille	387	591	+204
Nettosaamiset julkiselta sektorilta	497	634	+137

markkaa tammikuussa. Vuoden päättyessä lainan määrä oli 512 milj. markkaa, sillä vuoden jälkipuoliskolla valtio maksoi kuoletuksia yhteensä 188 milj. markkaa. Pankin hallussa olevien, valtion liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen määrä kasvoi 143 milj. markkaa ja valtion metallirahavastuu 31 milj. markkaa.

Velat julkiselle sektorille kasvoivat 204 milj. markkaa 591 milj. markkaan. Valtion suhdannerahastotalletukset lisääntyivät 503 milj. markkaa vuoden lopussa suoritetun 500 milj. markan suhdannerahastosiirron ja aiemmille talletuksille maksetun koron lisäyksen vuoksi. Toisaalta julkisen sektorin pääomantuontitalletukset, joita edellisen vuoden lopussa oli 339 milj. markkaa, nostettiin kokonaisuudessaan vuoden alkupuolella. Uutena eränä on velkoihin julkiselle sektorille kirjattu suhdannetalletukset, joita valtio alkoi periä yrityksiltä lokakuun alusta lukien. Vuoden loppuun mennessä näitä talletuksia oli kertynyt 37 milj. markkaa.

YRITYKSET

Suomen Pankin saamiset yrityksiltä lisääntyivät 879 milj. markkaa 3 399 milj. markkaan. Viennin rahoitus, joka sisältää vienti- ja uusvientivekselit, kasvoi 272 milj. markkaa. Tästä oli lyhytaikaisten vientiluottojen osuus 134 milj. markkaa ja uusvientiluottojen osuus 138

milj. markkaa. Kotimaisten toimitusten rahoitus lisääntyi 609 milj. markkaa. Yhteensä näiden kolmen erityisrahoitusjärjestelyn luottokanta kasvoi 881 milj. markkaa 3 063 milj. markkaan. Muista saamisista Suomen Pankin omistamat, yritysten liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat lisääntyivät 15 milj. markkaa ja erittelemättömät saamiset supistuivat 17 milj. markkaa.

YRITYSTEN TILIT, MILJ. MK

	31.12.1979	31.12.1980	Muutos
Viennin rahoitus	1 230	1 502	+272
Kotimaisten toimitusten rahoitus	952	1 561	+609
Joukkovelkakirjat	205	220	+ 15
Muut	133	116	- 17
Saamiset yrityksiltä	2 520	3 399	+879
Investointi- ja alushankintatalletukset	133	717	+584
Pääomantuontitalletukset	254	83	-171
Vientitalletukset	—	110	+110
Muut	16	68	+ 52
Velat yrityksille	403	978	+575
Nettosaamiset yrityksiltä	2 117	2 421	+304

Suomen Pankin velat yrityksille kasvoivat 575 milj. markkaa 978 milj. markkaan. Investointi- ja alushankintatalletukset lisääntyivät nettomääräisesti 584 milj. markkaa 717 milj. markkaan ja pääomantuontitalletukset supistuivat 171 milj. markkaa 83 milj. markkaan. Uutena eränä on velkoihin yrityksille kirjattu vientitalletukset. Valtioneuvoston päätöksen perusteella niitä on koottu yrityksiltä kesäkuun 1980 alusta lähtien. Vuoden loppuun mennessä kyseisiä talletuksia oli kertynyt yhteensä 110 milj. markkaa.

LIIKKEESSÄ OLEVA RAHA JA TALLETUSTODISTUKSET

Liikkeessä olevan rahan määrä kasvoi vuoden aikana 579 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 4 954 milj. markkaa. Tästä oli setelistöä 4 572 milj. markkaa ja metallirahaa 382 milj. markkaa. Tase-erään "Muut velat" sisältyi liikkeessä olevia vanhan rahayksikön määräisiä seteleitä 9 milj. markkaa. Liikkeessä olevan rahan määrää lisäsivät käteisvaraluoton käyttöönotto kertomusvuoden marraskuussa sekä veronpalautusten maksu kokonaisuudessaan joulukuussa.

Liikkeessä olevien talletustodistusten määrä oli vuoden lopussa 1900 milj. markkaa eli 200 milj. markkaa suurempi kuin vuoden 1979 lopussa. Talletustodistusten määrä oli korkeimmillaan 3 340 milj. markkaa maaliskuun lopussa

ja alimmillaan 1 850 milj. markkaa lokakuun lopussa.

MUUT TASE-ERÄT

Pankin oma pääoma ennen tilivuoden voiton lisäämistä oli tilinpäätöksen mukaan 1 841 milj. markkaa, mikä oli 195 milj. markkaa vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Omien varojen vähentyminen aiheutui vuonna 1979 kirjatusta tappiosta, joka katettiin pankin vararahastosta.

Pankin taseeseen ei ohjesäännön mukaan ole merkitty pankin omistamien kiinteistöjen, kalustojen eikä osakkeiden ja osuuksien arvoa. Suomen Pankki omistaa mm. pankkikiinteistöt Helsingissä ja niissä kaupungeissa, joissa haarakonttorit toimivat. Pankilla on Vantaan kaupungissa teollisuuskiinteistö, jossa Suomen Pankin setelipaino toimii. Suomen Pankki omistaa myös Mortgage Bank of Finland Oy:n ja Tervakoski Oy:n osake-enemmistöt. Lisäksi pankki on osakkaana mm. Teollistamisrahasto Oy:ssä, Sponsor Oy:ssä sekä eräissä teollisuusyrityksissä. Suomen Pankin omistuksessa on myös Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahasto, SITRA.

SUOMEN PANKIN NETTOTASE

Yhteenvedona edellä suoritetusta taseen kehityksen tarkastelusta esitetään seuraavassa Suomen Pankin nettotase pääsektoreittain.

NETTOTASEEN ERÄT, MILJ. MK

	31.12.1979	31.12.1980	Muutos
+ Nettosaamiset ulkomailta	4 999	6 151	+1 152
+ Nettosaamiset rahoituslaitoksilta	1 495	1 611	+ 116
+ Nettosaamiset yrityksiltä	2 117	2 421	+ 304
+ Nettosaamiset julkiselta sektorilta	497	634	+ 137
= Nettosaamiset yhteensä	9 108	10 817	+1 709
+ Liikkeessä olevat talletustodistukset	1 700	1 900	+ 200
+ Liikkeessä oleva raha	4 375	4 954	+ 579
+ Oma pääoma, arvonnjärjestelytilit ja muut tase-erät, netto	3 033	3 963	+ 930
= Nettovelat ja oma pääoma yhteensä	9 108	10 817	+1 709

Vuoden 1980 aikana rahoitusmarkkinoita kevensivät lisäykset nettosaamisissa ulkomailta, yrityksiltä ja julkiselta sektorilta. Yhteensä näiden keventävien tekijöiden vaikutus oli 1 593 milj. markkaa. Toisaalta liikkeessä olevan rahan, talletustodistusten sekä oman pääoman ja muiden tase-erien kasvu kiristi rahoitusmarkkinoita yhteensä 1 709 milj. markkaa. Nettomääräisesti rahoituslaitosten asema kiristyi 116 milj. markkaa vuoden aikana.

SETELINANTO

Ensisijainen setelinkate, johon luetaan kulta-varanto ja pankin riidattomat ulkomaiset saamiset, lisääntyi vuoden 1980 aikana 1 252 milj. markkaa 7 681 milj. markkaan. Toissijainen setelinkate joka käsittää katekelpoiset kotimaiset vekselit, kasvoi 1 136 milj. markkaa ja oli vuo-

den lopussa ohjesäännön mukaisella ylärajallaan 1 500 milj. markkaa. Täten koko setelinanto-oikeus lisääntyi 2 388 milj. markkaa. Kun setelinanto-oikeuden käyttö, johon luetaan liikkeessä oleva setelistö, vaadittaessa maksettavat sitoumukset sekä shekkiluotoista nostamatta oleva määrä, kasvoi yhteensä 756 milj. markkaa, nousi setelinantovara 1 632 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 3 520 milj. markkaa.

TULOSLASKELMA

Suomen Pankin tuloslaskelma vuodelta 1980 on esitetty täysiin miljooniin markkoihin pyöristettynä liitetaulukossa 4. Tuloslaskelman mukaan pankin korkotuotot lisääntyivät 705 milj. markkaa ja olivat yhteensä 1 494 milj. markkaa. Korkotuottojen kasvuun myötävai-

SETELINANTOTASE, MILJ. MK

	31.12.1979	31.12.1980	Muutos
Ensisijainen kate	6 429	7 681	+1 252
Toissijainen kate	364	1 500	+1 136
Setelinanto-oikeus	6 793	9 181	+2 388
Liikkeessä olevat setelit	4 020	4 572	+ 552
Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	884	1 089	+ 205
Shekkiluotoista nostamatta	1	0	- 1
Setelinanto-oikeuden käyttö	4 905	5 661	+ 756
Setelinantovara	1 888	3 520	+1 632

kuttivat korkotason nousu kotimaassa ja ulkomailla, rahapolitiikan tiukentaminen sekä keskuspankkirahoituksen ja erityisrahoitusjärjestelyjen luottokannan kasvu. Korkotuotoista kotimaisten saamisten korot lisääntyivät 568 milj. markkaa, ulkomaisten saamisten 73 milj. markkaa ja joukkovelkakirjojen 64 milj. markkaa.

Suomen Pankin korkokulut kasvoivat 260 milj. markkaa 615 milj. markkaan. Korkokulujen lisäys aiheutui kotimaisten velkojen, lähinnä kassavarantotalletusten ja talletustodistusten, kasvusta. Näille maksetut korot lisääntyivät 268 milj. markkaa. Korot ja varausprovisiot ulkomaisista veloista sen sijaan supistuivat 8 milj. markkaa.

Korkotuottojen ja korkokulujen erotus eli korkokate kasvoi 445 milj. markkaa ja oli 879 milj. markkaa.

Muut tuotot lisääntyivät 301 milj. markkaa 316 milj. markkaan. Valtaosa lisäyksestä oli

valuuttojen kurssieroja, joista syntyi tuottoja nettomääräisesti 296 milj. markkaa. Edellisenä vuonna kurssieroista syntyi tappiota 443 milj. markkaa. Muut kulut ilman kurssieroja supistuivat 28 milj. markkaa. Tämä aiheutui poistojen määrän vähentymisestä 86 milj. markasta 43 milj. markkaan. Arvonjärjestelytileille pankin tuotoista siirrettiin 600 milj. markkaa.

Suomen Pankin voitto tilivuodelta oli 422 milj. markkaa. Voitosta on pankin ohjesäännön mukaan ensiksi katettava vuonna 1979 syntyneen tappion aiheuttama 195 milj. markan suuruisen vararahaston vähennys. Jäljelle jäävästä voitosta on siirrettävä vähintään puolet eli 114 milj. markkaa vararahastoon. Vuoden 1981 avaustaseessa on siten voitosta siirretty vararahastoon 308 milj. markkaa. Muu osa voitosta eli 114 milj. markkaa on siirretty käyttämättömien voittovarojen tilille ja sen käytöstä päättää eduskunta.

SUOMEN PANKKI JA KANSAINVÄLISET JÄRJESTÖT

Suomen Pankki hoitaa Suomen yhteydet Kansainväliseen valuuttarahastoon (IMF). Lisäksi pankki avustaa asianomaisia ministeriöitä suhteiden hoidossa seuraaviin rahoituslaitoksiin, joiden jäsen Suomi on: Kansainvälinen jälleenrakennuspankki, Kansainvälinen rahoitusyhtiö ja Kansainvälinen kehitysjärjestö (Maailmanpankkiryhmä: IBRD, IFC ja IDA). Suomi on jäsenenä myös Aasian kehityspankissa (ADB), Afrikan kehitysrahastossa (AfDF) sekä Latinalaisen Amerikan kehityspankissa (IDB). Suomen Pankki toimii näiden kansainvälisten rahoituslaitosten sopimusartiklojen mukaisena talletuspankkina Suomessa. Kansainvälisessä järjestelypankissa (BIS) Suomen Pankki on osakkaana.

KANSAINVÄLINEN VALUUTTA-RAHASTO (IMF)

Vuoden 1980 lopussa Kansainvälisessä valuuttarahastossa oli 141 jäsenmaata Zimbabwen liittyttyä rahastoon uudeksi jäseneksi. Rahaston johtokunta päätti huhtikuussa 1980, että Kiinan kansantasavalta edustaa Kiinaa rahastossa Taiwanin sijasta. Syyskuussa Kiinan jäsenosuus nostettiin 550 milj. erityisestä nosto-oikeudesta (SDR) 1 200 miljoonaan erityiseen nosto-oikeuteen.

Rahastosta kertomusvuonna nostettujen valuttojen määrä nousi yli kaksinkertaiseksi edellisvuotisesta eli 3.8 mrd. SDR:ään. Tämä johtui kehitysmaiden suuresti heikentyneestä vaihtotasetilanteesta sekä kansainvälisillä pääomamarkkinoilla suhteellisen korkeiksi nousseista koroista. Rahaston nettoluotonanto oli viime vuonna 0.4 mrd. SDR, kun taas edellisenä vuonna vanhojen luottojen kuoletukset olivat vielä 2.4 mrd. SDR suuremmat kuin uusien luottojen nostot. Kehitysmaat saivat lisäksi IMF:n hallinnossa olevasta kehitysmaiden avustusrahosta (Trust Fund) lainoja 1.3 mrd. SDR:n arvosta.

Kansainvälisen valuuttarahaston seitsemäs jäsenosuuskorotus tuli voimaan 29.11.1980, jolloin riittävä määrä jäsenmaita oli hyväksynyt vuodelta 1978 peräisin olevan korotusesityksen. Korotus nosti jäsenosuuksien kokonaismäärää noin 50 % 60 mrd. SDR:ään. Jäsenmaat maksoivat neljänneksen jäsenosuuskorotuksesta erityisinä nosto-oikeuksina ja loput omalla valuuttanaan. Suomen jäsenosuus nousi 262 milj. SDR:stä 393 milj. SDR:ään eli vajasta 1.3 mrd. markasta runsaaseen 1.9 mrd. markkaan.¹ Suomen osuus rahaston jäsenosuuksien kokonaismäärästä oli 0.66 %.

Kansainvälinen valuuttarahasto antoi vuoden 1980 alussa 4 mrd. SDR:n lisäosoituksen jäsenmaiden SDR-tileille. Rahasto on vuodesta 1970 lähtien osoittanut jäsenmailleen erityisiä nosto-oikeuksia yhteensä noin 17.4 mrd. SDR. Nykyisen ohjelman viimeinen lisäosoitus suoritetaan vuoden 1981 alussa. Osoitukset tapahtuvat jäsenosuuksien suhteessa, joten Suomen osuus oli kertomusvuonna 27.2 milj. SDR. Kaikkiaan Suomelle oli vuoden 1980 loppuun

¹ Yhden erityisen nosto-oikeuden arvo oli vuoden lopussa Suomen Pankin taseessa 4.88098 markkaa.

mennessä osoitettu 116.0 milj. SDR. Erityiset nosto-oikeudet luetaan Suomen Pankin vaihdettavaan varantoon. Niitä käytettiin vuoden aikana korkojen maksuihin ja seitsemännen jäsenosuuskorotuksen suorittamiseen. Vuoden lopussa Suomella oli 81.3 milj. yksikköä erityisiä nosto-oikeuksia, mikä oli 397 milj. markkaa.

Toukokuussa 1980 päättyneen IMF:n kullann nelivuotisen myyntiohjelman aikana rahasto myi markkinoille säännöllisin väliajoin toimitetuissa huutokaupoissa 1/6:n kullastaan eli yhteensä 25 milj. troy-unssia. Myynti- ja hankintahinnan välisestä erotuksesta saadut tuotot käytetään kehitysmaiden hyväksi. Myynneistä kertyi kehitysmaiden avustusrahoitukseen varoja 4.6 mrd. Yhdysvaltain dollaria. Vuoden loppuun mennessä kehitysmaat olivat saaneet lainoja avustusrahoituksesta 2.6 mrd. SDR:n edestä. Kultaohjelman puitteissa rahasto palautti lisäksi vuoden 1979 loppuun mennessä jäsenmailleen 1/6:n kullastaan hintaan 35 SDR troy-unssilta.

Valuuttarahaston vuosikokouksessa Washingtonissa 30.9.—3.10.1980 olivat keskeisesti esillä energianhintojen nousun useimmille jäsenmaille aiheuttamat maksutasevaikeudet sekä kehitysmaiden pyrkimykset muuttaa rahaston toimintaa haluamaansa suuntaan. Erityisesti öljyä tuottamattomien kehitysmaiden vaihtotasealijäämien rahoittamisen todettiin vaativan rahastolta entistä aktiivisempaa osallistumista ns. öljypääomien uudelleen kierrättämiseen.

Jäsenmaiden mahdollisuuksia nostaa valuuttarahastosta maksutase-rahoitusta päätettiin lisätä vuonna 1980 niin, että jäsenmaa voi saada luottoa jopa kuusi kertaa jäsenosuutensa määrän. Tähän enimmäismäärään luetaan rahastosta maalle jo aiemmin annetut luotot. Uusien luotto-ohjeiden mukaan jäsenmaa voi vuosittain nostaa luottoa määrän, joka vastaa 150 prosenttia jäsenosuudesta. Tämä voi tapahtua kolmena vuotena. Poikkeustilanteessa vuosittainen enimmäisnosto voi ylittää 200 prosent-

tiin jäsenosuudesta. Rahasto solmi vuonna 1980 useita suhteellisen suuria monivuotisia luottosopimuksia jäsenmaidensa kanssa. Valtaosa näistä luotoista nostettaneen vuosina 1981 ja 1982. Vaikka jäsenosuuskorotus lisääkin rahaston likvidejä käyttövaroja, rahasto joutunee kuitenkin vuonna 1981 turvautumaan luotonottoon rahoitusmahdollisuuksiensa lisäämiseksi.

Valuuttarahasto päätti ryhtyä toimiin tukitilin (Subsidy Account) perustamiseksi. Tällä järjestelyllä tuettaisiin köyhimpien jäsenmaiden lisäluottojärjestelyn puitteissa (Supplementary Financing Facility) nostamien luottojen koronmaksua. Rahastossa on tutkittu lisäksi mahdollisuuksia luoda erityinen elintarvikerahoitusjärjestely, SDR-lisäosoitukset ja kehitysrahoituksen ja SDR-osoitusten välinen yhteys (SDR Link).

SDR:n arvon ja koron määrittäystä päätettiin vuoden aikana yksinkertaistaa ja siten vahvistaa erityisten nosto-oikeuksien asemaa kansainvälisessä valuutta- ja rahajärjestelmässä. Vuoden 1981 alusta lähtien SDR:n arvo määritellään viiden maailmankaupan kannalta tärkeimmän valuutan muodostaman korin perusteella aiemmin käytetyn 16 valuutan korin asemasta. Uudessa korissa Yhdysvaltain dollarin osuus on 42%, Saksan markan 19% sekä Japanin jenin, Ranskan frangin ja Englannin punnan osuus kukin 13%. SDR:n korko määritetään samojen valuuttojen markkinakorkojen perusteella.

Rahaston myöntämä 3.8 mrd. SDR:n suuruinen rahoitus jakautui siten, että tavanomaisia valmiusluottoja nostettiin 2.2 mrd. SDR, kehitysmaiden vientitulojen tasaamiseen (Compensatory Financing Facility) käytettiin 1.0 mrd. SDR ja kehitysmaiden tarpeisiin luotettiin Extended Fund Facility -rahoitusjärjestelyyn 0.6 mrd. SDR. Valuuttarahaston luotonantoon käytettiin sen omien resurssien lisäksi lisäluottojärjestelystä lainattuja varoja 1.2 mrd. SDR. Summa sisältyy edellä lueteltuihin nostomääriin. Kaikki rahaston luottojärjestelyt ja kehitys-

maiden avustusrahaston lainat mukaan luetuina oli jäsenmaiden käytössä vuoden 1980 lopussa IMF:n rahoitusta 11 mrd. SDR. Suomella oli vielä käytössään rahastolta vuosina 1975 ja 1976 nostettuja öljyluottoja 66.4 milj. SDR. Luottoja ei kuoletettu vuoden aikana, sillä edellisenä vuonna kuoletuksia oli suoritettu ennenaikaisesti suotuisan maksutasetilanteen vuoksi.

Rahaston hyväksymien luottosopimusten kokonaismäärä oli vuoden lopussa 8.5 mrd. SDR, kun se edeltävänä viisivuotiskautena oli ollut keskimäärin 3.4 mrd. SDR ja vuoden 1979 lopussa vain 1.4 mrd. SDR. Luottosopimuksesta oli nostamatta vuoden 1980 lopussa 6.3 mrd. SDR. Kansainvälisen valuuttarahaston selvästi lisääntynyt rahoituspanos näkyy luottojen kasvuna vasta vuonna 1981.

Valuuttarahaston toimitusjohtajana jatkoi kertomusvuonna edelleen ranskalainen Jacques de Larosière. Pohjoismaiden edustajana rahaston johtokunnassa toimi Matti Vanhala loppuun asti, jolloin islantilainen Jón Sigurdsson siirtyi vastaamaan pohjoismaisesta edustuksesta. Johtokunnan jäsenen varamiehenä toimii edelleen islantilainen Gísli Blöndal.

Pohjoismaiden edustajaksi IMF:n väliaikaiskomiteaan (Interim Committee) nimitettiin pääministeri Mauno Koivisto seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi. Komitea toimii rahaston hallintoneuvoston neuvonantajana, missä ominaisuudessa se seuraa kansainvälisten valuuttamarkkinoiden tilaa, käsittelee tärkeimmät rahastossa tehtävät päätökset ja antaa niistä suositukset rahaston johtokunnalle. Suomen edustajana rahaston hallintoneuvostossa on pankinjohtaja Pentti Uusivirta ja hänen varamiehenään johtaja Kari Nars Suomen Pankista.

KANSAINVÄLINEN JÄRJESTELYPANKKI (BIS)

Kertomusvuonna 50 vuotta täyttänyt Kansainvälinen järjestelypankki toimii lähinnä eurooppalaisten keskuspankkien kansainvälisenä ra-

ha- ja valuuttapoliittisena selvitys- ja yhteistyöfoorumina. Suomen Pankki on ollut alusta lähtien järjestelypankin osakkeenomistaja. Sen osuus osakepääomasta on noin 2%.

Järjestelypankki on viime aikoina tehnyt selvitystä mm. siitä, miten ns. eurovaluuttamarkkinoiden laajenemisen aiheuttamia riskejä voitaisiin välttää. Se on osaltaan pyrkinyt tehostamaan valvontatoimia koordinoimalla pankkien kansainvälistä luottotoimintaa koskevien tietojen keruuta ja julkaisemalla tilastoja.

Kultafrangin uuden arvostusmenetelmän mukaan järjestelypankin taseen loppusumma 31.3.1980 oli 24.4 mrd. kultafrangia (noin 182 mrd. markkaa). Tilivuoden taseen loppusumma kasvoi 27.8% edellisvuotisesta.

MAAILMANPANKKIRYHMÄ (IBRD, IDA, IFC)

Kansainvälinen jälleenrakennuspankki (IBRD) myönsi 30.6.1980 päättyneenä tilikautena luottoa 48 jäsenmaalle 144 hankkeeseen 7.6 mrd. Yhdysvaltain dollaria. Kansainvälisen kehitysjärjestön (IDA) voimakkaasti subventoituja lainoja annettiin vähiten kehittyneille maille 3.8 mrd. dollaria eli 0.8 mrd. dollaria enemmän kuin vuotta aiemmin. Näitä lainoja sai 40 jäsenmaata 103 hankkeen rahoitukseen. Kansainvälisen rahoitusyhtiön (IFC) investoinnit kehitysmaihin olivat 0.7 mrd. dollaria. Maailmanpankkiryhmän tilikauden aikana myöntämien luottojen kokonaismäärä nousi siten lähes 12.2 mrd. dollariin eli 16.5% edellisvuotisesta. Maailmanpankin rahoitusosuus oli keskimäärin 30% hankkeiden kokonaiskustannuksista.

Suomi ei kertomusvuoden aikana hankkinut uusia IBRD:n osakkeita. Tähän mennessä maksettuja osakkeita on 1 967, nimellisarvoltaan 196.7 milj. SDR. Suomella on vielä mahdollisuus lunastaa 173 osaketta. Lisäksi jäsenmaat hyväksyivät Kansainvälisen jälleenrakennuspankin uusimman pääomankorotusesityksen 14.1.1980. Tämän mukaan nostetaan vuosina

1981—1986 pankin osakepääomaa 40 mrd. Yhdysvaltain dollaria 81 mrd. dollariin.

Suomi maksoi kolmannen ja viimeisen erän (52 milj. markkaa) IDA:n viidennestä lisärahoitusjärjestelystä vuonna 1980. Kehitysjärjestön 33 lahjoittajamaata pääsivät 17.1.1980 sopimukseen siitä, että ne lisäävät järjestön rahoitusvaroja 12 mrd. Yhdysvaltain dollaria kuudennen lisärahoitusjärjestelyn yhteydessä vuosina 1981—1983. Suomen maksuosuus on 268 milj. markkaa.

Suomi maksoi niinkään kertomusvuonna IFC:lle sen osakepääomakorotuksen johdosta 1.4 milj. Yhdysvaltain dollaria, mikä oikeutti 1 449 uuteen osakkeeseen. Suomella on nyt 2 595 osaketta ja mahdollisuus lunastaa 1 448 lisäosaketta.

Yhteisrahoitustoiminta (co-financing) on laajentunut voimakkaasti. Viime tilivuonna kansalliset kehitysluottolaitokset, muut kehitysrahoitusjärjestöt ja liikepankit rahoittivat Maailmanpankin projekteja 6.5 mrd. Yhdysvaltain dollarin edestä.

Maailmanpankkiryhmän toimintaa on viime aikoina sävyttänyt myös pyrkimys luoda uusia rahoitusmuotoja. IBRD ja IDA ovat alkaneet myöntää lainoja kehitysmaiden kansantalouden rakenteen vakauttamiseen (structural adjustment loans). Ne ovat luonteeltaan keskipitkän aikavälin maksutaserahoitusta, jolla pyritään lievittämään vaihtotaseen rajoitteita jäsenmaiden investointiohjelmien toteuttamisessa. Kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin yhteistyö on tiivistynyt merkittävästi viime aikoina.

Maailmanpankissa on ollut lisäksi esillä uuden, energiainvestointeja rahoittavan alajärjestön perustaminen. IBRD:ssä on myös tutkittu mahdollisuuksia pankin lainanottovaltuuksien lisäämiseksi.

IBRD myönsi Suomelle vuosina 1949—1975 yhteensä 18 lainaa 316.8 milj. Yhdysvaltain

dollarin arvosta. Lainoista oli kuolettamatta vuoden 1980 lopussa 8 lainan osalta 189 milj. markkaa.

MUU KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Suomen Pankki osallistuu muiden viranomaisien ohella mm. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD), Euroopan vapaa-kauppa-alueen (EFTA) ja Euroopan talouskomission (ECE) piirissä tapahtuvaan työskentelyyn. Suomen Pankki on antanut asiantuntijan-apuaan pohjois—etelä-keskusteluihin sekä lukuisiin GATT-, UNCTAD- ja muihin yhteistyökysymyksiin, jotka liittyvät kansainväliseen maksujärjestelmään ja pääomamarkkinoihin.

Useita vuosia kestäneiden neuvottelujen jälkeen UNCTAD:n jäsenmaat pääsivät sopimukseen Genevessä 28.6.1980 perushyödykkeiden yhteisrahaston muodostamisesta. Yhteisrahasto rahoittaa perushyödykkeiden puskurivaroja hintojen vakauttamiseksi ja edistää perushyödykkeiden kauppaa. Suomi allekirjoitti rahaston perustamissopimuksen 27.10.1980 yhdessä Norjan, Ruotsin ja Tanskan kanssa. Sopimus tulee voimaan, kun vähintään 90 maata, joilla on 2/3 jäsenosuuksista, on sen hyväksynyt.

Pohjoismaiden yhteistyö valuuttapolitiikan alalla jatkui mm. Pohjoismaiden keskuspankkikokouksissa ja Pohjoismaiden ministerineuvoston asettamassa valuutta- ja finanssiasioita käsittelevässä virkamieskomiteassa sekä Pohjoismaiden finanssivaliokunnassa (NFU). Kokouksissa käsiteltiin mm. maiden yhteisiä kannanottoja valuuttarahastokysymyksissä. Virkamieskomitea laati katsauksen pohjoismaiden raha- ja valuuttapolitiikasta ministerineuvostolle.

Suomen Pankki on ollut mukana Suomalais-neuvostoliittolaisen taloudellisen yhteistyökomission sekä Suomen ja SEV:n yhteistyökomission toiminnassa. Suomen Pankin edustajat osallistuivat tarkkailijoina Moskovassa huhtikuussa pidettyihin Kansainvälisen investointipankin (MIB) neuvoston 25. kokoukseen sekä

Kansainvälisen taloudellisen yhteistyön pankin (MBES) neuvoston 51. kokoukseen. Suomen ja Neuvostoliiton väliseen kolmansissa maissa tapahtuvaan yhteistyöhön liittyvä maksu- ja rahoituskysymyksiä käsittelevä asiantuntijakokous järjestettiin Suomen Pankissa syyskuussa.

Suomen Pankki oli edustettuna Suomen ja Neuvostoliiton välisissä vuoden 1981 tavaravaihtoa koskeneissa neuvotteluissa Helsingissä ja Moskovassa. Suomen Pankki on osallistunut asiantuntijana muiden sosialististen maiden KEVSOS- ja TTT-sekakomissioiden kokouksiin.

RAHA- JA VALUUTTAPOLIITTISIA TOIMENPITEITÄ VUONNA 1980

Tammikuu

Markan ulkoinen arvo

Valtioneuvosto hyväksyi 30.1. Suomen Pankin esityksen valuuttaindeksiluvun vaihtelurajojen alentamisesta. Uudeksi ylärajaksi asetettiin 119.0 ja alarajaksi 112.0. Vaihtelurajat olivat aikaisemmin 121.0 ja 114.0. Indeksiluku pidettiin ennallaan.

Helmikuu

Korkopoliitikka

Suomen Pankki toteutti korkotason yleisen korotuksen $\frac{3}{4}$ prosenttiyksiköllä 1.2. Suomen Pankin peruskorko nousi $8\frac{1}{2}$ prosentista $9\frac{1}{4}$ prosenttiin.

Keskuspankkirahoituksen ehdot

Suomen Pankki muutti 1.2. pankkien keskuspankkirahoituksen ehtoja. Liikepankkien peruskorkoisten keskuspankkiluottokiintiöiden yhteismäärä korotettiin 200 milj. markasta 1 000 milj. markkaan. Samalla poistettiin liikepankkien päiväluotto-oikeuksien ehdottomat ylärajat sekä mahdollisuus tehdä obligaatioiden termiinkauppoja. Tilalle tuli järjestely, jonka mukaan Suomen Pankki perii tietyt rajat ylittävästä päiväluotosta asteittain nousevaa lisäkorkoa. Kiintiöiden tavoin myös lisäkorkorajat määriteltiin kuukausikeskiarvoina.

Kassavarantotalletukset

Suomen Pankki korotti kassavarantosopimukseen perustuvan talletusvelvollisuuden 3.2 prosentista 3.4 prosenttiin helmikuun lopun ottolainauskannasta.

Sahojen puunkäyttöä lisäävien investointien rahoitus

Suomen Pankki kehotti 27.2. rahalaitoksia suhtautumaan erittäin pidättyvästi rahoituksen myöntämiseen uusien sahojen perustamiseen ja sahojen laajennusinvestointeihin.

Maaliskuu

Markan ulkoinen arvo

Markan ulkoista arvoa nostettiin 2% 25.3. laskemalla valuuttaindeksilukua vaihtelualueen puitteissa.

Kassavarantotalletukset

Suomen Pankki korotti kassavarantosopimukseen perustuvan talletusvelvollisuuden 3.6 prosenttiin maaliskuun lopun ottolainauskannasta.

Luottopoliitikka

Suomen Pankki tarkisti 28.3. rahalaitoksille edellisen vuoden marraskuussa antamia luottopoliittisia ohjeita.

Huhtikuu

Valuuttojen termiinimarkkinat

Suomen Pankki päätti 1.4. lukien lopettaa termiinkurssin määrittämisen dollarille ja dollarimääräisten termiinisopimusten tekemisen valuuttapankkien kanssa.

Investointivaraukset

Valtioneuvosto jatkoi vuoden loppuun erityislupaa, jonka perusteella investointivaraus saa olla enintään 70% tilikauden voitosta. Pankkivaltuusmiehet

pidensivät vastaavasti aikaa, jolta tehdyille investointitalletuksille Suomen Pankki maksaa lain säätämää vähimmäiskorkoa korkeamman koron.

Kassavarantotalletukset

Suomen Pankki korotti kassavarantosopimukseen perustuvan talletusvelvollisuuden 3.8 prosenttiin huhtikuun lopun ottolainauskannasta.

Kesäkuu

Keskuspankkirahoituksen ehdot

Suomen Pankki tiukensi liikepankkien keskuspankkirahoituksen ehtoja kesäkuun alusta lukien. Keskuspankkiluoton peruskorkoisten kiintiöiden yhteismäärää alennettiin 100 milj. markkaa 900 milj. markkaan. Päiväluottojen lisäkorkorajat alenivat vastaavasti ja korkeinta lisäkorkoa korotettiin.

Vientitalletukset

Valtioneuvoston 1.6. voimaan tulleen päätöksen mukaan sahatavarasta ja paperimassasta alettiin kantaa vientitalletusta. Suomen Pankki päätti 17.6. maksaa vientitalletuksille 3 prosenttiyksikköä kulloistakin peruskorkoa alemman vuotuisen koron, kuitenkin vähintään vientitalletuslain edellyttämän 5 prosentin koron.

Suhdannetalletukset

Valtioneuvosto päätti 11.6. suhdannetalletusten perimisestä lokakuun alusta lukien. Suomen Pankkiin tehtäville yritysten suhdannetalletuksille maksetaan laissa säädetty 3 prosentin vuotuinen korko.

Heinäkuu

Kassavarantotalletukset

Suomen Pankki korotti kassavarantosopimukseen perustuvan talletusvelvollisuuden 4.2 prosenttiin heinäkuun lopun ottolainauskannasta.

Elokuu

Keskuspankkirahoituksen ehdot

Suomen Pankki alensi elokuun alusta liikepankkien keskuspankkiluoton kiintiöiden yhteismäärän 900 milj. markasta 700 milj. markkaan. Lisäksi alennettiin päiväluottojen lisäkorkorajoja suhteessa kiintiöihin.

Lokakuu

Keskuspankkirahoituksen ehdot

Suomen Pankki korotti päiväluottojen lisäkorkorajoja suhteessa kiintiöihin lokakuun alusta lukien.

Investointivero

Valtioneuvosto teki 26.9. päätöksen investointiveron kantamisesta 3.11. lukien. Suomen Pankki ilmoitti 7.10. rahalaitoksille edellyttävänsä, etteivät ne myötävaikuttaisi sellaisten, toistaiseksi aloittamattomien rakennushankkeiden rahoittamiseen, jotka kuuluvat investointiveron piiriin.

Investointivaraukset

Valtioneuvosto päätti 15.10. jatkaa mahdollisuutta 70 prosentin investointivaraukseen maaliskuun 1981 loppuun. Pankkivaltuusmiehet pidensivät vastaavasti aikaa, jolta tehdyille investointitalletuksille Suomen Pankki maksaa lain säätämää vähimmäiskorkoa korkeamman koron.

Marraskuu

Luottopolitiikan suuntaviivat

Suomen Pankki esitti 7.11. rahalaitoksille uudet luottopolitiikan suuntaviivat.

Käteisvaraluotto

Suomen Pankki päätti 17.11. lukien myöntää pankeille korotonta käteisvaraluottoa.

Kassavarantotalletukset

Suomen Pankki korotti kassavarantosopimukseen perustuvan talletusvelvollisuuden 4.6 prosenttiin marraskuun lopun ottolainauskannasta.

Joulukuu

Keskuspankkirahoituksen ehdot

Suomen Pankki alensi joulukuun alusta liikepankkien keskuspankkiluotto-kiintiöiden yhteismäärän 700 milj. markasta 600 milj. markkaan.

— — — — —

Päiväluottomarkkinat

Pankkivaltuusmiehet jatkoivat marraskuussa päiväluottomarkkinoiden toiminnan perustana olevaa koronmaksulupaa vuoden 1981 alusta lukien toistaiseksi.

Keskuspankkirahoituksen ehdot

Joulukuun lopulla Suomen Pankki päätti soveltaa tammikuun 1981 aikana 10 prosentilla alennettuja keskuspankkiluoton kiintiöitä.

TAULUKOT

Taulukko 1.

SUOMEN PANKIN TASE VUOSIEN 1978—1980 LOPUSSA, MILJ. MK

VASTAAVAA	1978	1979	1980
Kulta	169	1 073	1 073
Erityiset nosto-oikeudet	316	430	397
Varanto-osuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa	243	225	380
Ulkomaiset joukkovelkakirjat	872	1 749	2 125
Vaihdettavat valuutat	3 126	2 978	3 841
Sidotut valuutat	485	154	208
Kulta- ja valuuttasaamiset	5 211	6 609	8 024
Markkaosuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa	1 096	1 054	1 540
Muut ulkomaiset saamiset	1 096	1 054	1 540
Pankkien shekkitilit	137	233	481
Diskontatut vekselit	970	—	—
Päiväluotot	2 213	3 870	3 674
Käteisvaraluotot	—	—	643
Joukkovelkakirjat	361	408	527
Muut	14	27	25
Saamiset rahoituslaitoksilta	3 695	4 538	5 350
Valtion velkakirjat	188	346	512
Joukkovelkakirjat	93	145	288
Valtion metallirahavastuu	336	372	403
Muut	16	21	22
Saamiset julkiselta sektorilta	633	884	1 225
Viennin rahoitus	904	1 230	1 502
Kotimaisten toimitusten rahoitus	752	952	1 561
Joukkovelkakirjat	207	205	220
Muut	85	133	116
Saamiset yrityksiltä	1 948	2 520	3 399
Muut varat	64	73	80
YHTEENSÄ	12 647	15 678	19 618

VASTATTAVAA	1978	1979	1980
Vaihdeettavat tilit	46	14	18
Sidotut tilit	14	832	965
Valuuttavelat	60	846	983
Kansainvälisen valuuttarahaston markkatilit	1 881	1 385	1 864
Osoitetut erityiset nosto-oikeudet	314	433	566
Määräaikaiset velat	—	—	—
Muut ulkomaiset velat	2 195	1 818	2 430
Setelit	3 509	4 020	4 572
Metalliraha	313	355	382
Liikkeessä oleva raha	3 822	4 375	4 954
Liikkeessä olevat talletustodistukset	1 090	1 700	1 900
Pankkien shekkilit	2	4	1
Päivätalletukset	2 075	1 131	290
Kassavarantotalletukset	—	1 764	3 317
Pääomantuontitalletukset	405	140	108
Muut	38	4	23
Velat rahoituslaitoksille	2 520	3 043	3 739
Shekkilit	2	2	2
Suhdannerahastotalletukset	40	42	545
Suhdannetalletukset	—	—	37
Pääomantuontitalletukset	70	339	—
Muut	2	4	7
Velat julkiselle sektorille	114	387	591
Investointi- ja alushankintatalletukset	32	133	717
Pääomantuontitalletukset	303	254	83
Vientitalletukset	—	—	110
Muut	21	16	68
Velat yrityksille	356	403	978
Muut velat	12	13	13
Arvonjärjestelytilit	350	1 252	1 767
Kantarahasto	1 400	1 400	1 400
Vararahasto	545	636	441
Tilivuoden tulos	183	— 195	422
Oma pääoma	2 128	1 841	2 263
YHTEENSÄ	12 647	15 678	19 618

Taulukko 2.

SUOMEN PANKIN TASE KUUKAUSITTAIN VUONNA 1980, MILJ. MK

VASTAAVAA	I	II	III
Kulta	1 073	1 073	1 073
Eryiiset nosto-oikeudet	563	566	576
Varanto-osuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa	225	225	225
Ulkomaiset joukkovelkakirjat	1 829	2 020	1 972
Vaihdettavat valuutat	3 481	3 690	3 353
Sidotut valuutat	149	140	147
Kulta- ja valuuttasaamiset	7 320	7 714	7 346
Markkaosuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa	1 054	1 054	1 054
Muut ulkomaiset saamiset	1 054	1 054	1 054
Pankkien shekkilit	376	911	838
Päiväluotot	2 989	3 005	4 155
Käteisvaraluotot	—	—	—
Joukkovelkakirjat	402	405	403
Muut	39	39	63
Saamiset rahoituslaitoksilta	3 806	4 360	5 459
Valtion velkakirjat	700	700	700
Joukkovelkakirjat	153	164	180
Valtion metallirahavastuu	375	377	379
Muut	26	24	21
Saamiset julkiselta sektorilta	1 254	1 265	1 280
Viennin rahoitus	1 189	1 216	1 186
Kotimaisten toimitusten rahoitus	1 035	1 101	1 119
Joukkovelkakirjat	201	200	193
Muut	135	128	119
Saamiset yrityksiltä	2 560	2 645	2 617
Muut varat	73	74	74
YHTEENSÄ	16 067	17 112	17 830

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 073	1 073	1 073	1 073	1 073	1 073	1 073	1 073	1 073
576	570	570	570	564	563	563	557	397
225	225	225	225	225	215	215	215	380
1 976	1 976	2 017	2 049	2 071	2 088	2 077	2 082	2 125
3 352	3 528	3 948	4 191	4 103	3 830	3 834	3 964	3 841
158	69	84	82	86	113	156	159	208
7 360	7 441	7 917	8 190	8 122	7 882	7 918	8 050	8 024
1 054	1 054	1 054	1 054	1 054	1 045	1 045	1 045	1 540
1 054	1 054	1 054	1 054	1 054	1 045	1 045	1 045	1 540
1 081	980	877	919	751	726	764	706	481
3 950	3 981	4 433	3 047	3 968	4 307	4 410	3 861	3 674
—	—	—	—	—	—	—	478	643
399	411	400	408	424	447	492	507	527
54	45	42	49	53	35	34	33	25
5 484	5 417	5 752	4 423	5 196	5 515	5 700	5 585	5 350
700	700	700	700	650	650	512	512	512
168	173	170	196	220	241	255	272	288
381	384	386	386	389	392	396	400	403
18	7	1	3	2	1	2	1	22
1 267	1 264	1 257	1 285	1 261	1 284	1 165	1 185	1 225
1 200	1 126	1 202	1 299	1 268	1 375	1 468	1 528	1 502
1 188	1 207	1 207	1 362	1 372	1 400	1 458	1 518	1 561
190	194	187	186	223	230	226	225	220
125	130	136	138	115	113	113	111	116
2 703	2 657	2 732	2 985	2 978	3 118	3 265	3 382	3 399
75	75	76	76	77	77	78	78	80
17 943	17 908	18 788	18 013	18 688	18 921	19 171	19 325	19 618

Taulukko 2. (Jatk.)

VASTATTAVAA	I	II	III
Vaihdeettavat tilit	18	20	23
Sidotut tilit	611	840	1 463
Valuuttavelat	629	860	1 486
Kansainvälisen valuuttarahaston markkatiilit	1 385	1 385	1 385
Osoitetut erityiset nosto-oikeudet	566	566	566
Määräaikaiset velat	—	—	—
Muut ulkomaiset velat	1 951	1 951	1 951
Setelit	3 703	3 888	3 816
Metalliraha	344	345	347
Liikkeessä oleva raha	4 047	4 233	4 163
Liikkeessä olevat talletustodistukset	2 200	2 740	3 340
Pankkien shekkitiilit	1	1	2
Päivätalletukset	1 376	1 370	592
Kassavarantotalletukset	2 095	2 123	2 267
Pääomantuontitalletukset	139	125	148
Muut	7	4	11
Velat rahoituslaitoksille	3 618	3 623	3 020
Shekkitiilit	1	0	1
Suhdannerahastotalletukset	42	42	42
Suhdannetalletukset	—	—	—
Pääomantuontitalletukset	18	18	17
Muut	7	0	3
Velat julkiselle sektorille	68	60	63
Investointi- ja alushankintatalletukset	137	144	207
Pääomantuontitalletukset	254	329	337
Vientitalletukset	—	—	—
Muut	7	4	2
Velat yrityksille	398	477	546
Muut velat	14	13	13
Arvonjärjestelytilit	1 296	1 306	1 388
Kantarahasto	1 400	1 400	1 400
Vararahasto	441	441	441
Tulostili	5	8	19
Oma pääoma	1 846	1 849	1 860
YHTEENSÄ	16 067	17 112	17 830

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
27	18	36	43	33	34	23	15	18
1 590	2 015	2 080	1 869	1 742	1 960	2 302	2 006	965
1 617	2 033	2 116	1 912	1 775	1 994	2 325	2 021	983
1 385	1 365	1 365	1 365	1 365	1 365	1 365	1 365	1 864
566	566	566	566	566	566	566	566	566
1 951	1 931	1 931	1 931	1 931	1 931	1 931	1 931	2 430
3 931	4 039	4 215	4 104	4 086	4 004	4 083	4 247	4 572
350	350	357	362	363	362	364	367	382
4 281	4 389	4 572	4 466	4 449	4 366	4 447	4 614	4 954
2 940	2 490	2 640	1 940	2 100	2 250	1 850	2 600	1 900
49	2	1	4	1	4	2	1	1
519	245	502	475	780	525	595	30	290
2 396	2 562	2 591	2 649	2 989	2 982	3 006	3 022	3 317
223	176	136	292	205	182	168	203	108
6	8	21	20	25	30	36	48	23
3 193	2 993	3 251	3 440	4 000	3 723	3 807	3 304	3 739
9	1	0	1	0	0	1	1	2
42	42	42	42	42	42	42	42	545
—	—	—	—	—	—	—	19	37
2	2	1	0	1	1	0	12	7
53	45	43	43	43	43	43	74	591
230	267	470	530	572	635	684	693	717
329	325	321	323	260	261	181	116	83
—	—	—	2	17	48	70	88	110
3	5	3	7	5	6	25	13	68
562	597	794	862	854	950	960	910	978
13	14	21	15	14	14	13	14	13
1 462	1 511	1 488	1 432	1 516	1 618	1 704	1 718	1 767
1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400
441	441	441	441	441	441	441	441	441
30	64	91	131	165	191	250	298	422
1 871	1 905	1 932	1 972	2 006	2 032	2 091	2 139	2 263
17 943	17 908	18 788	18 013	18 688	18 921	19 171	19 325	19 618

Taulukko 3.

VAIHDETTAVA JA SIDOTTU VARANTO VUOSIEN 1978—1980 LOPUSSA, MILJ. MK

	1978	1979	1980
Kulta	169	1 073	1 073
Erityiset nosto-oikeudet	316	430	397
Varanto-osuus Kansainvälisessä valuuttarahastossa	243	225	380
Ulkomaiset joukkovelkakirjat	872	1 749	2 125
Vaihdeettavat valuutat			
Saamiset	3 126	2 978	3 841
Velat	- 46	- 14	- 18
Vaihdeettava varanto	4 680	6 441	7 798
Sidotut valuutat			
Saamiset	485	154	208
Velat	- 14	- 832	- 965
Sidottu varanto	471	- 678	- 757

Taulukko 4.

SUOMEN PANKIN TULOSLASKELMA VUOSINA 1978—1980, MILJ. MK

	1978	1979	1980
Korot kotimaisista saamisista	309	248	816
Korot ulkomaisista saamisista	190	360	433
Korot kotimaisista joukkovelkakirjoista	73	63	87
Korot ulkomaisista joukkovelkakirjoista	54	118	158
Korkotuotot	626	789	1 494
Korot kotimaisista veloista	78	294	562
Korot ja varausprovisiot ulkomaisista veloista	159	61	53
Korkokulut	237	355	615
Korkokate	389	434	879
Provisiot	2	2	2
Kurssierot	—	—	296
Muut tuotot	16	13	18
Muut tuotot	18	15	316
Palkat	42	49	57
Sosiaaliturvamaksut	4	3	4
Eläkkeet	13	15	17
Setelien valmistus	32	31	34
Poistot	143	86	43
Kurssierot	56	443	—
Muut kulut	14	17	18
Muut kulut	304	644	173
Siirto arvonnjärjestelytileiltä	80	—	- 600
TILIVUODEN TULOS	183	- 195	422

Taulukko 5.

SUOMEN PANKIN SOVELTAMIA KORKOJA VUOSINA 1969—1980, %

Päivästä	Suomen Pankin peruskorko	Diskonttokoron rajat		Päiväluottokoron yläraja
		Alaraja	Yläraja	
12.12.1969	7	6	9	.
1. 6.1971	8 ½	6	9	.
1. 1.1972	7 ¾	6	9	.
1. 7.1973	9 ¼	7 ½	10 ½	.
1. 9.1975	9 ¼	7 ½	10 ½	30
1. 6.1976	9 ¼	7 ½	10 ½	25
1.10.1977	8 ¼	6 ½	9 ½	25
1. 1.1978	8 ¼	6 ½	9 ½	24
1. 5.1978	7 ¼	5 ½	8 ½	23
1.11.1979	8 ½	6 ¾	9 ¾	24
1. 2.1980	9 ¼	7 ½	10 ½	24 ¾

Taulukko 6.

KOTIMAINEN CLEARINGLIKE: VAIHDETTUJEN PANKKIVEKSELIEN JA SHEKKIEN
SEKÄ TILISIIRTOJEN LUKUMÄÄRÄ JA ARVO VUOSINA 1978—1980

Vuosi ja kuukausi	Pääkonttori		Haarakonttorit		Yhteensä	
	Lukumäärä, 1 000 kpl	Arvo, milj. mk	Lukumäärä, 1 000 kpl	Arvo, milj. mk	Lukumäärä, 1 000 kpl	Arvo, milj. mk
1978	29 615	185 405	13 413	39 706	43 028	225 111
1979	37 791	222 362	10 933	35 019	48 724	257 381
1980	50 734	267 351	5 166	23 996	55 900	291 347
1980						
Tammikuu	3 755	17 722	616	2 601	4 371	20 323
Helmikuu	3 334	16 480	439	1 991	3 773	18 471
Maaliskuu	3 450	20 670	434	1 893	3 884	22 563
Huhtikuu	3 767	21 251	462	1 912	4 229	23 163
Toukokuu	4 048	21 538	430	1 920	4 478	23 458
Kesäkuu	4 581	23 264	401	1 954	4 982	25 218
Heinäkuu	6 071	25 043	426	2 165	6 497	27 208
Elokuu	3 886	21 667	370	1 808	4 256	23 475
Syyskuu	4 005	23 537	393	1 949	4 398	25 486
Lokakuu	4 342	26 149	388	2 022	4 730	28 171
Marraskuu	4 204	22 781	358	1 786	4 562	24 567
Joulukuu	5 291	27 249	449	1 995	5 740	29 244

Taulukko 7.

**LIIEKANKKIEN KESKUSPANKKIRAOHITUS JA SEN KOOSTUMUS SEKÄ
KUSTANNUKSET VUOSINA 1975—1980¹**

Vuosi ja kuukausi	Koko keskuspankki- rahoitus milj. mk	Keskuspankki- luotto milj. mk	Päiväluotot liikepankeille milj. mk	Päivä- talletukset liikepankeilta milj. mk	Obligaatioiden terminikaupat ³ milj. mk	Keskuspankki- rahoituksen kokonais- kustannukset %
1975	4 000.2	3 527.8	593.7 ²	125.1	3.8	12.10
1976	4 001.3	3 255.0	859.2	123.9	11.0	12.38
1977	3 913.6	2 874.7	1 241.4	273.2	70.7	11.82
1978	3 573.2	1 931.4	1 772.2	178.7	48.3	8.88
1979	2 628.9	496.4	2 271.9	141.9	2.5	8.99
1980	4 963.3	782.2	4 179.0	0.3	2.4	12.37
1980						
Tammikuu	4 471.2	199.2	4 246.9	3.8	28.9	11.79
Helmikuu	4 093.8	997.8	3 096.3	0.3	—	10.18
Maaliskuu	4 580.1	999.3	3 580.8	—	—	11.19
Huhtikuu	5 156.3	999.5	4 156.8	—	—	11.62
Toukokuu	5 215.5	999.2	4 216.3	—	—	12.01
Kesäkuu	5 733.6	899.0	4 834.6	—	—	12.50
Heinäkuu	4 984.1	899.4	4 084.7	—	—	12.18
Elokuu	4 456.0	698.9	3 757.1	—	—	13.06
Syyskuu	5 529.6	699.2	4 830.4	—	—	13.93
Lokakuu	5 499.7	699.3	4 800.4	—	—	13.31
Marraskuu	5 023.9	698.2	4 325.7	—	—	12.60
Joulukuu	4 815.7	597.3	4 218.4	—	—	13.43

¹ Päiväarvoista laskettuja vuosi- ja kuukausikeskiarvoja.

² Ml. liikepankkien Postipankilta saamat talletukset.

³ Obligaatioiden terminikauppojen teko lopetettu 1.2.1980 alkaen.

Taulukko 8.

SUOMEN PANKIN PÄIVÄLUOTTOMARKKINAT VUOSINA 1975—1980¹

Vuosi ja kuukausi	Päiväluottojen kysyntä		Päivätalletusten tarjonta		Suomen Pankin nettosijoitus milj. mk	Päiväluotto- markkina- korko ³ %	Päiväluottojen korko korontasauksen jälkeen %
	Liikepankit milj. mk	Liikepankit milj. mk	Liikepankit milj. mk	PSP milj. mk			
1975 ²	615.7	376.6	—	239.1	26.80	—	
1976	859.2	123.9	656.4	78.9	18.39	—	
1977	1 241.4	273.2	819.2	149.0	17.24	15.72	
1978	1 772.2	178.7	1 503.3	90.2	11.99	10.78	
1979	2 271.9	141.9	1 808.9	321.1	9.74	9.31	
1980	4 179.0	0.3	865.9	3 312.8	12.38	12.06	
1980							
Tammikuu	4 246.9	3.8	1 844.4	2 398.7	12.70	11.80	
Helmikuu	3 096.3	0.3	2 028.2	1 067.8	11.14	10.52	
Maaliskuu	3 580.8	—	1 200.1	2 380.7	11.97	11.52	
Huhtikuu	4 156.8	—	952.5	3 204.3	12.36	12.00	
Toukokuu	4 216.3	—	413.8	3 802.5	12.49	12.33	
Kesäkuu	4 834.6	—	603.6	4 231.0	12.50	12.30	
Heinäkuu	4 084.7	—	436.6	3 648.1	12.50	12.32	
Elokuu	3 757.1	—	575.7	3 181.4	12.50	12.25	
Syyskuu	4 830.4	—	724.4	4 106.0	12.50	12.26	
Lokakuu	4 800.4	—	790.8	4 009.6	12.50	12.23	
Marraskuu	4 325.7	—	462.2	3 863.5	12.50	12.32	
Joulukuu	4 218.4	—	358.5	3 859.9	12.50	12.36	

¹ Päiväarvoista laskettuja vuosi- ja kuukausikeskiarvoja.² Neljän kuukauden päiväarvoista laskettu keskiarvo 1.9.1975—31.12.1975.³ Helmikuusta 1980 lähtien päiväluottokoron lisäksi on peritty lisäkorkoja, jotka eivät sisälly tähän sarjaan.

Taulukko 9.

SETELINANTO VUOSINA 1975—1980, MILJ. MK

Päivä	Setelinanto-oikeus			Käytetty setelinanto-oikeus			Setelin- antovara	
	Ensisijainen kate	Toissijainen kate	Yhteensä	Liikkeessä olevat setelit	Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	Shekki- luotoista nostamatta		Yhteensä
31.12.								
1975	2 282	1 500	3 782	2 617	229	2	2 848	934
1976	2 307	1 500	3 807	2 635	131	1	2 767	1 040
1977	2 691	1 500	4 191	2 892	232	2	3 126	1 065
1978	4 749	967	5 716	3 509	134	2	3 645	2 071
1979	6 429	364	6 793	4 020	884	1	4 905	1 888
1980	7 681	1 500	9 181	4 572	1 089	0	5 661	3 520
1980								
31. 1.	6 808	1 500	8 308	3 704	658	1	4 363	3 945
29. 2.	7 180	1 500	8 680	3 888	882	1	4 771	3 909
31. 3.	6 848	1 500	8 348	3 816	1 514	0	5 330	3 018
30. 4.	6 842	1 500	8 342	3 931	1 698	1	5 630	2 712
30. 5.	6 909	1 500	8 409	4 039	2 062	2	6 103	2 306
30. 6.	7 395	1 500	8 895	4 215	2 162	—	6 377	2 518
31. 7.	7 713	1 500	9 213	4 104	1 959	0	6 063	3 150
29. 8.	7 660	1 500	9 160	4 087	1 820	0	5 907	3 253
30. 9.	7 470	1 500	8 970	4 004	2 048	2	6 054	2 916
31.10.	7 566	1 500	9 066	4 083	2 402	1	6 486	2 580
28.11.	7 718	1 500	9 218	4 247	2 096	1	6 344	2 874
31.12.	7 681	1 500	9 181	4 572	1 089	0	5 661	3 520

Taulukko 10.

**LIIKKEESSÄ OLEVAT SETELIT JA METALLIRAHAT VUOSIEN 1975—1980 LOPUSSA,
MILJ. MK**

Rahalaji	1975	1976	1977	1978	1979	1980
SETELIT						
UUDET						
500 mk	163.1	408.5	574.1	853.3	1 109.3	1 364.6
100 »	1 788.4	1 573.0	1 647.2	1 924.6	2 136.6	2 377.3
50 »	362.6	354.8	361.6	388.4	406.9	435.5
10 »	239.8	235.5	243.0	268.6	287.6	307.3
5 »	56.6	57.9	60.5	68.5	72.0	80.8
1 »	6.3	5.7	5.6	5.7	7.5	6.3
Yhteensä	2 616.8	2 635.4	2 892.0	3 509.1	4 019.9	4 571.8
VANHAT						
10 000—100 vmk	8.2	8.2	8.2	8.2	8.2	8.2
50—5 »	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2
Yhteensä	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4
Kaikkiaan	2 626.2	2 644.8	2 901.4	3 518.5	4 029.3	4 581.2
METALLIRAHAT						
UUDET						
25 mk	—	—	—	12.5	19.8	19.9
10 »	34.9	35.0	39.1	39.1	39.2	39.2
5 »	14.4	15.7	17.5	18.6	24.5	26.9
1 »	107.2	112.5	123.3	139.2	157.8	174.6
50 p	27.4	28.4	31.3	33.6	38.2	41.0
20 »	20.7	22.3	24.7	27.2	30.3	34.4
10 »	12.2	13.0	14.1	15.5	17.4	18.8
5 »	11.1	11.7	12.9	14.5	15.7	16.8
1 »	10.4	10.9	11.7	12.4	12.5	10.1
Yhteensä	238.3	249.5	274.6	312.6	355.4	381.7
VANHAT						
1 000—1 vmk	15.2	15.2	15.2	15.2	15.2	15.2
50—1 vp	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
Yhteensä	15.7	15.7	15.7	15.7	15.7	15.7
Kaikkiaan	254.0	265.2	290.3	328.3	371.1	397.4

Taulukko 11.

SETELINVALMISTUS JA SETELINPOISTO VUOSINA 1975—1980, MILJ. MK

Setelinvalmistus	1975	1976	1977	1978	1979	1980
SETELIT						
UUDET						
500 mk	171.0	969.0	—	3 000.0	—	2 917.0
100 »	1 192.0	1 192.0	916.0	1 884.0	1 408.0	3 144.0
50 »	345.0	523.5	910.5	766.0	2 188.0	—
10 »	606.4	483.2	542.4	749.2	285.2	939.2
5 »	156.0	194.6	211.0	266.5	229.0	305.8
1 »	—	—	1.0	—	5.2	—
Yhteensä	2 470.4	3 362.3	2 580.9	6 665.7	4 115.4	7 306.0
milj. kpl	110.9	111.5	124.8	168.4	137.4	192.3
Setelinpoisto						
SETELIT						
UUDET						
500 mk	—	40.5	94.5	122.0	777.0	172.4
100 »	465.0	1 165.0	1 225.0	1 375.0	1 430.0	1 045.0
50 »	332.5	569.9	465.1	562.4	570.1	467.5
10 »	458.0	545.0	530.0	582.0	572.0	489.4
5 »	163.0	205.0	216.8	227.2	222.7	238.6
1 »	6.3	2.0	0.8	0.6	0.3	0.8
Yhteensä	1 424.8	2 527.4	2 532.2	2 869.2	3 572.1	2 413.7
milj. kpl	96.0	120.6	118.8	129.5	129.3	117.6
VANHAT						
Yhteensä	0.1	0.0	0.0	0.0	—	0.0
milj. kpl	0.0	0.0	0.0	0.0	—	0.0
Kaikkiaan	1 424.9	2 527.4	2 532.2	2 869.2	3 572.1	2 413.7
milj. kpl	96.0	120.6	118.8	129.5	129.3	117.6

Taulukko 12.

SETELIT JA METALLIRAHAT VUONNA 1980, MILJ. MK

	Vastuu- summa 31.12.1979	Valmis- tettu 1980	Poistettu 1980	Vastuu- summa 31.12.1980	Suomen Pankissa 31.12.1980	Liikkeessä 31.12.1980
SETELIT						
UUDET						
500 mk	3 106.0	2 917.0	172.4	5 850.6	4 486.0	1 364.6
100 »	3 443.2	3 144.0	1 045.0	5 542.2	3 164.9	2 377.3
50 »	2 907.5	—	467.5	2 440.0	2 004.5	435.5
10 »	476.9	939.2	489.4	926.7	619.4	307.3
5 »	160.4	305.8	238.6	227.6	146.8	80.8
1 »	11.4	—	0.8	10.6	4.3	6.3
Yhteensä	10 105.4	7 306.0	2 413.7	14 997.7	10 425.9	4 571.8
milj. kpl	190.0	192.3	117.6	264.7	176.3	88.4
VANHAT						
Yhteensä	9.4	—	0.0	9.4	—	9.4
milj. kpl	11.5	—	0.0	11.5	—	11.5
Kaikkiaan	10 114.8	7 306.0	2 413.7	15 007.1	10 425.9	4 581.2
milj. kpl	201.5	192.3	117.6	276.2	176.3	99.9
METALLIRAHAT						
UUDET						
25 mk	20.0	—	—	20.0	0.1	19.9
10 »	39.3	—	—	39.3	0.1	39.2
5 »	28.7	2.5	0.5	30.7	3.8	26.9
1 »	160.4	19.3	0.1	179.6	5.0	174.6
50 p	45.6	2.7	0.0	48.3	7.3	41.0
20 »	30.7	4.0	0.0	34.7	0.3	34.4
10 »	17.7	2.4	0.0	20.1	1.3	18.8
5 »	17.1	3.0	0.0	20.1	3.3	16.8
1 »	12.9	—	2.3	10.6	0.5	10.1
Yhteensä	372.4	33.9	2.9	403.4	21.7	381.7
VANHAT						
1 000—100 vmk	15.2	—	0.0	15.2	0.0	15.2
50 vmk—1 vp	0.5	—	0.0	0.5	0.0	0.5
Yhteensä	15.7	—	0.0	15.7	0.0	15.7
Kaikkiaan	388.1	33.9	2.9	419.1	21.7	397.4

Taulukko 13.

AVISTAMYNTIKURSSIT VUOSINA 1975—1980, MK

Valuutta	1975			1976			1977		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	3.958	3.679	3.465	3.929	3.864	3.776	4.216	4.029	3.760
1 Englannin punta	8.540	8.155	7.800	7.820	6.983	6.070	7.705	7.042	6.415
1 Irlannin punta									
100 Ruotsin kruunua	90.90	88.80	86.30	91.90	88.86	87.10	94.25	90.21	86.10
100 Norjan kruunua	72.70	70.59	68.40	73.50	70.95	69.20	79.50	75.83	71.90
100 Tanskan kruunua	65.80	64.21	62.40	66.25	64.04	62.10	70.10	67.23	64.50
100 D-markkaa	152.30	149.80	146.70	161.20	153.78	147.36	193.85	174.15	158.35
100 Hollannin florinia	149.05	145.73	141.90	154.00	146.42	142.20	178.60	164.59	151.20
100 Belgian frangia ¹	10.300	10.033	9.710	10.530	10.030	9.740	12.330	11.277	10.340
100 Sveitsin frangia	148.00	142.64	138.00	163.90	154.86	147.30	202.80	168.70	148.50
100 Ranskan frangia	89.30	86.00	80.60	86.45	81.09	76.10	87.00	82.16	76.40
100 Italian liiraa	0.5770	0.5650	0.5480	0.567	0.468	0.417	0.482	0.459	0.430
100 Itävallan šillinkä	21.50	21.18	20.80	22.68	21.59	20.84	27.00	24.47	22.28
100 Japanin jeniä	1.308	1.244	1.175	1.364	1.307	1.258	1.755	1.512	1.290
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	5.386	5.093	4.760	5.197	5.125	5.053	5.865	5.475	5.067
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	4.59305	4.45230	4.32164	4.50899	4.45099	4.37684	4.99043	4.69556	4.37250

¹ Suomen Pankki on noteerannut 12.9.1972 lähtien erikseen Belgian frangin kaupallisen ja ei-kaupallisen kurssin. Näissä laskelmissa on käytetty kaupallista kurssia.

Valuutta	1978			1979			1980		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	4.327	4.117	3.772	4.033	3.896	3.711	3.941	3.730	3.604
1 Englannin punta	8.215	7.917	7.700	8.915	8.275	7.895	9.290	8.691	8.245
1 Irlannin punta ¹				8.088	7.956	7.839	8.000	7.689	7.255
100 Ruotsin kruunua	93.50	91.43	85.80	92.10	91.12	89.60	89.75	88.43	87.45
100 Norjan kruunua	81.60	78.93	77.90	79.25	77.22	75.00	77.40	75.81	75.00
100 Tanskan kruunua	79.20	75.06	69.30	78.00	74.38	69.55	69.80	66.53	63.75
100 D-markkaa	219.20	205.53	188.90	216.70	212.75	209.20	216.14	205.58	194.45
100 Hollannin floriniä	202.80	190.77	176.10	200.00	194.43	189.40	195.95	188.02	179.20
100 Belgian frangia	14.020	13.152	12.220	13.740	13.338	13.010	13.330	12.818	12.133
100 Sveitsin frangia	274.40	231.83	199.00	242.70	234.36	227.40	235.65	222.87	210.60
100 Ranskan frangia	96.10	91.77	81.00	94.70	91.88	89.70	92.55	88.65	84.40
100 Italian liiraa	0.504	0.489	0.463	0.480	0.473	0.458	0.465	0.440	0.414
100 Itävallan šillinkiä	29.95	28.45	26.35	30.13	29.19	28.44	30.12	28.90	27.45
100 Japanin jeniä	2.253	1.983	1.658	2.035	1.797	1.503	1.898	1.662	1.515
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	6.185	6.037	5.601	6.081	5.941	5.711	5.992	5.741	5.603
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	5.27229	5.13633	4.81488	5.12720	5.01678	4.87141	4.95537	4.84255	4.79084

¹ Noteerattu 1.7.1979 alkaen.

Taulukko 14.

AVISTAMYNTIKURSSIT VUONNA 1980, MK

Valuutta	Tammikuu			Helmikuu			Maaliskuu		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	3.719	3.703	3.684	3.767	3.724	3.705	3.930	3.858	3.785
1 Kanadan dollari	3.204	3.184	3.156	3.293	3.224	3.193	3.365	3.297	3.232
1 Englannin punta	8.495	8.396	8.245	8.600	8.546	8.475	8.631	8.533	8.450
1 Irlannin punta	8.000	7.955	7.935	7.938	7.909	7.880	7.874	7.762	7.593
100 Ruotsin kruunua	89.70	89.55	89.40	89.70	89.58	89.50	89.75	89.13	87.50
100 Norjan kruunua	76.30	75.69	75.35	77.00	76.56	76.30	77.40	76.75	75.75
100 Tanskan kruunua	69.80	69.07	68.60	68.80	68.59	68.50	68.55	67.23	64.95
100 D-markkaa	216.14	214.92	213.75	213.85	213.33	212.75	212.80	209.01	201.00
100 Hollannin florinia	195.95	194.75	193.70	194.20	193.54	193.00	193.55	190.53	183.80
100 Belgian frangia kaupallinen kurssi	13.330	13.265	13.200	13.210	13.176	13.150	13.150	12.950	12.570
ei-kaupallinen kurssi	12.950	12.885	12.820	12.900	12.850	12.750	12.830	12.536	12.170
100 Sveitsin frangia	235.65	232.60	228.75	230.10	227.68	223.45	222.05	219.46	212.45
100 Ranskan frangia	92.55	92.00	91.60	91.45	91.24	90.80	90.90	89.87	87.45
100 Italian liiraa	0.465	0.464	0.464	0.464	0.464	0.464	0.464	0.454	0.439
100 Itävallan šillinkiä	30.12	29.93	29.78	29.83	29.78	29.72	29.77	29.22	28.09
100 Portugalin escudoa	7.63	7.58	7.56	8.02	7.83	7.53	7.97	7.91	7.74
100 Islannin kruunua	0.96	0.95	0.95	0.95	0.94	0.90	0.98	0.95	0.93
100 Espanjan pesetaa	5.65	5.64	5.62	5.66	5.63	5.59	5.69	5.62	5.43
100 Japanin jeniä	1.590	1.567	1.550	1.560	1.536	1.515	1.588	1.562	1.530
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	5.813	5.788	5.759	5.857	5.818	5.792	5.975	5.896	5.804
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	4.88629	4.87740	4.87147	4.89957	4.87848	4.86970	4.95537	4.91088	4.84978

Valuutta	Huhtikuu			Toukokuu			Kesäkuu		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	3.941	3.823	3.724	3.735	3.699	3.649	3.675	3.653	3.637
1 Kanadan dollari	3.322	3.229	3.140	3.198	3.159	3.122	3.185	3.174	3.162
1 Englannin punta	8.585	8.482	8.402	8.685	8.541	8.470	8.631	8.553	8.500
1 Irlannin punta	7.720	7.650	7.514	7.715	7.688	7.640	7.790	7.731	7.675
100 Ruotsin kruunua	88.55	87.85	87.45	88.55	88.07	87.85	88.00	87.92	87.85
100 Norjan kruunua	76.00	75.78	75.55	75.80	75.65	75.50	75.60	75.54	75.50
100 Tanskan kruunua	66.75	65.85	64.65	66.65	66.35	66.00	67.05	66.83	66.40
100 D-markkaa	208.35	204.42	199.75	207.45	206.72	206.10	207.60	206.83	206.20
100 Hollannin florinia	188.55	186.33	182.80	188.70	187.78	186.65	189.70	188.63	187.70
100 Belgian frangia kaupallinen kurssi	13.040	12.764	12.500	12.950	12.908	12.850	12.970	12.952	12.920
ei-kaupallinen kurssi	12.800	12.419	12.060	12.830	12.675	12.560	12.910	12.842	12.800
100 Sveitsin frangia	224.30	218.11	210.60	224.50	222.71	221.50	225.60	223.78	221.25
100 Ranskan frangia	89.45	88.39	86.95	89.00	88.80	88.45	89.30	89.13	88.80
100 Italian liiraa	0.445	0.441	0.437	0.445	0.443	0.442	0.444	0.442	0.438
100 Itävallan šillinkiä	29.23	28.66	27.92	29.09	28.99	28.91	29.16	29.07	28.92
100 Portugalin escudoa	7.80	7.75	7.70	7.71	7.67	7.64	7.64	7.62	7.58
100 Islannin kruunua	0.94	0.90	0.88	0.88	0.86	0.84	0.83	0.82	0.79
100 Espanjan pesetaa	5.42	5.37	5.29	5.29	5.26	5.20	5.30	5.26	5.24
100 Japanin jeniä	1.573	1.541	1.518	1.678	1.633	1.564	1.702	1.685	1.654
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	5.992	5.791	5.624	5.727	5.689	5.625	5.709	5.675	5.650
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	4.87351	4.84445	4.80996	4.82449	4.81833	4.80532	4.81565	4.81259	4.80650

Taulukko 14. (Jatk.)

Valuutta	Heinäkuu			Elokuu			Syyskuu		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	3.667	3.620	3.604	3.683	3.665	3.642	3.677	3.655	3.640
1 Kanadan dollari	3.181	3.147	3.111	3.180	3.165	3.152	3.170	3.143	3.118
1 Englannin punta	8.650	8.603	8.560	8.791	8.697	8.567	8.878	8.796	8.723
1 Irlannin punta	7.828	7.793	7.746	7.781	7.750	7.702	7.770	7.713	7.638
100 Ruotsin kruunua	88.10	87.98	87.85	88.20	88.03	87.90	88.55	88.22	87.95
100 Norjan kruunua	75.60	75.43	75.00	76.05	75.58	75.20	76.10	75.83	75.55
100 Tanskan kruunua	67.50	67.20	66.70	66.80	66.52	66.35	66.75	66.32	65.75
100 D-markkaa	208.35	207.36	205.60	205.80	204.85	204.10	205.55	204.40	202.55
100 Hollannin floriinia	190.25	189.63	188.65	189.00	188.24	187.25	190.00	188.07	186.40
100 Belgian frangia kaupallinen kurssi	13.030	12.993	12.900	12.920	12.853	12.770	12.860	12.781	12.660
ei-kaupallinen kurssi	12.990	12.929	12.840	12.900	12.729	12.580	12.740	12.677	12.590
100 Sveitsin frangia	227.75	225.50	222.20	223.30	222.00	220.90	224.10	223.05	221.10
100 Ranskan frangia	89.90	89.59	89.05	89.00	88.63	88.05	88.65	88.19	87.50
100 Italian liiraa	0.441	0.439	0.436	0.440	0.437	0.433	0.436	0.433	0.430
100 Itävallan šillinkiä	29.35	29.24	29.03	29.05	28.94	28.85	29.06	28.89	28.67
100 Portugalin escudoa	7.61	7.56	7.50	7.56	7.54	7.52	7.53	7.49	7.46
100 Islannin kruunua	0.79	0.77	0.75	0.76	0.76	0.76	0.76	0.74	0.73
100 Espanjan pesetaa	5.24	5.16	5.12	5.13	5.11	5.08	5.08	5.03	5.00
100 Japanin jeniä	1.671	1.648	1.598	1.688	1.645	1.620	1.747	1.712	1.682
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	5.755	5.654	5.603	5.761	5.713	5.651	5.722	5.669	5.611
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	4.80347	4.79361	4.78256	4.81718	4.80125	4.79084	4.81545	4.80685	4.80014

Valuutta	Lokakuu			Marraskuu			Joulukuu		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	3.764	3.695	3.658	3.815	3.791	3.757	3.925	3.872	3.829
1 Kanadan dollari	3.197	3.165	3.134	3.216	3.201	3.180	3.268	3.239	3.214
1 Englannin punta	9.185	8.942	8.772	9.290	9.104	8.960	9.216	9.095	9.000
1 Irlannin punta	7.670	7.569	7.405	7.484	7.402	7.335	7.400	7.344	7.255
100 Ruotsin kruunua	88.60	88.40	88.20	88.55	88.36	88.05	88.40	88.12	87.75
100 Norjan kruunua	76.05	75.75	75.55	76.05	75.90	75.65	75.85	75.24	74.75
100 Tanskan kruunua	66.15	65.53	64.35	65.25	64.59	63.85	64.70	64.32	63.75
100 D-markkaa	203.30	200.98	197.35	199.40	197.66	195.00	197.90	196.47	194.45
100 Hollannin floriniä	187.10	185.30	182.60	184.15	182.50	180.20	182.45	180.96	179.20
100 Belgian frangia	12.710	12.577	12.350	12.450	12.345	12.190	12.340	12.253	12.133
ei-kaupallinen kurssi	12.670	12.537	12.330	12.400	12.312	12.150	12.310	12.226	12.080
100 Sveitsin frangia	224.10	222.77	219.10	221.85	219.78	217.35	219.20	217.00	214.50
100 Ranskan frangia	87.90	87.18	85.90	86.40	85.66	84.85	85.80	85.10	84.40
100 Italian liiraa	0.431	0.427	0.421	0.426	0.421	0.419	0.429	0.419	0.414
100 Itävallan šillinkiä	28.78	28.43	27.91	28.17	27.90	27.54	27.95	27.72	27.45
100 Portugalin escudoa	7.49	7.45	7.44	7.47	7.43	7.30	7.46	7.42	7.40
100 Islannin kruunua	0.72	0.71	0.70	0.70	0.69	0.69	0.68	0.68	0.66
100 Espanjan pesetaa	5.04	5.00	4.98	5.07	5.00	4.94	4.98	4.94	4.88
100 Japanin jeniä	1.797	1.775	1.753	1.807	1.790	1.771	1.898	1.855	1.765
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	5.746	5.706	5.678	5.796	5.750	5.708	5.844	5.744	5.633
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	4.84905	4.82169	4.81107	4.86615	4.85192	4.83998	4.92413	4.89319	4.85193

Taulukko 15.

**SUOMEN PITKÄAIKAINEN ULKOMAINEN VELKA JA SAATAVA
31.12.1979 — 31.12.1980, MILJ. MK**

	Saldo 31.12.1979	Nostot 1980	Kuoletukset 1980	Netto- nostot 1980	Kurssi- vaikutus 1980	Saldo 31.12.1980
RAHOITUSLAINAT	28 194	4 722	3 246	+1 476	+ 60	29 730
Yksittäisvelkakirjat	12 608	2 686	1 883	+ 803	+191	13 602
SP:n varanto- ja öljyluotot	325	—	—	—	—	325
Joukkovelkakirjat	15 586	2 036	1 363	+ 673	-131	16 128
Obligaatiot	10 054	1 492	633	+ 859	- 12	10 901
Debentuurit	331	—	—	—	- 2	329
Talletustodistuslainat	—	263	—	+ 263	+ 6	269
Private placement -lainat	4 943	281	664	- 383	-120	4 440
Lainat Maailmanpankilta	258	—	66	- 66	- 3	189
TUONTILUOTOT	4 898	461	876	- 415	-106	4 377
Laiva- ja lentokoneluotot	1 968	226	425	- 199	- 68	1 701
Muut tuontiluotot	2 930	235	451	- 216	- 38	2 676
VUOKRAUSLUOTOT	116	—	18	- 18	+ 4	102
SUORAT SIOJITUKSET	1 979	193	89	+ 104	- 8	2 075
Oma pääoma	1 484	165	20	+ 145	—	1 629
Tytäryhtiölainat	495	28	69	- 41	- 8	446
JÄSENOSUUDET¹	184	96	42	+ 54	—	238
PITKÄAIKAINEN BRUTTOVELKA²	35 371	5 472	4 271	+1 201	- 50	36 522
RAHOITUSLAINAT	264	39	36	+ 3	- 3	264
VIENTILUOTOT	3 389	1 325	891	+ 434	+ 49	3 872
KEHITYSLUOTOT	93	11	49	- 38	—	55
SUORAT SIOJITUKSET	2 324	502	21	+ 481	+ 1	2 806
Oma pääoma	1 944	427	4	+ 423	..	2 367
Tytäryhtiölainat	380	75	17	+ 58	+ 1	439
JÄSENOSUUDET¹	626	106	—	+ 106	—	732
PITKÄAIKAINEN BRUTTOSAATAVA²	6 696	1 983	997	+ 986	+ 47	7 729
PITKÄAIKAINEN NETTOVELKA	28 675	3 489	3 274	+ 215	- 97	28 793

¹ Velkapuolella velkakirjojen muodossa maksetut jäsenosuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja saatavapuolella Suomen jäsenosuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa.

² Velka- ja saatavasaldot on laskettu saldopäivämäärän kurssien mukaan, nostot ja kuoletukset kuukausittain laskettujen myyntikurssien keskiarvojen mukaan.

TILINTARKASTAJIEN KERTOMUS

Suomen Pankin tilien ja toiminnan tarkastuksesta vuodelta 1980

Me allekirjoittaneet eduskunnan vuoden 1980 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat, kunnallisneuvos Mikko Kaarna, valtiotieteen kandidaatti Erkki Liikanen, järjestösihteeri Erkki Kivimäki, diplomi-insinööri Pentti Mäki-Hakola ja agrologi Håkan Malm, olemme helmikuun 16.—20. päivänä 1981 suorittaneet Suomen Pankin tilien ja toiminnan tarkastuksen vuodelta 1980 siten kuin pöytäkirjasta lähemmin selviää.

Tarkastusta varten ovat käytettävissämme olleet kaikki asiaan kuuluvat tilikirjat, luettelot, pöytäkirjat, asiakirjat ja tositteet. Tämän lisäksi olemme pankin johtokunnalta ja asianomaisilta virkamiehiltä saaneet seikkaperäisiä pankin toimintaa, luotonantoa ja asemaa sekä kassojen ja kirjanpidon tarkkailua valaisevia selostuksia.

Tarkastuksen perusteella ilmoitamme,

että pankin pääkonttorin holvit sekä kassanhoitajien vaihtokassat samoin kuin metallivarat, setelit, obligatiot, avoimet ja suljetut talletukset, vekselit, velkakirjat ja vakuudet täsmäsivät pankin kirjanpidon kanssa. Olemme myös holvikirjojen ja todisteiden nojalla todenneet, että pääkonttorin ja Vantaan holvikassa ja muut kassat sekä kassainventointien mukaan haarakonttorien kassoissa ja muissa pankin säilytyspaikoissa joulukuun 31. päivänä 1980 olleet kassavarat olivat pankin tilinpäätöksen merkintöjen mukaiset,

että pankin ohje- ja johtosäännöissä määrätyt inventoinnit ja tarkastukset on toimitettu,

että pankin luotonanto on ollut harkittua,

että tilinpäätös on vakavaraisille perusteille laadittu.

Olemme myös tarkastaneet pankin hoidossa olevien Längmanin rahastojen tilit sekä Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahaston tilinpäätöksen sekä todenneet niiden olevan oikeat sekä asianmukaisesti hoidetut.

Toteamme, että pankin tilinpäätös on laadittu pankki-valtuusmiesten vahvistamien tilinpäätösperusteiden mukaisesti.

Suomen Pankin tilinpäätös, joka osoittaa voittoa kulu-neelta tilikaudelta mk 422 239 189,23, on oikein johdettu kirjanpidosta.

Pankkia on tilivuoden aikana hoidettu pankin ohjesääntöä noudattaen. Sen asema on vakaa.

Edellä olevan perusteella ja koska tarkastuksessa ei ole esiintynyt aihetta huomautukseen, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistetaan ja Suomen Pankin johtokunnalle myönnetään vastuuvapaus vuodelta 1980.

Helsingissä helmikuun 20. päivänä 1981

Mikko Kaarna

Erkki Liikanen

Erkki Kivimäki

Pentti Mäki-Hakola

Håkan Malm

./ Tyko Vanhala

EDUSKUNNAN PANKKIVALTUUSMIEHET VUODEN 1980 LOPUSSA

Matti Jaatinen (puheenjohtaja)
Jermu Laine (varapuheenjohtaja)
Matti Maijala
Kalevi Sorsa
Ilkka-Christian Björklund
Arne Saarinen
Mikko Jokela
Ingvar S. Melin
Mauri Miettinen

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA VUODEN 1980 LOPUSSA

Eduskunnan pankkivaltuusmiesten vahvistama johtokunnan työnjako

Mauno Koivisto
puheenjohtaja, pääministerinä
virasta vapaa

Ahti Karjalainen
vt. puheenjohtaja

Pankin toiminnan yleinen johto ja valvonta
Johtokunnan edustus
Johtokunnan jäsenen toiminnan ja heidän
ratkaisujensa asiasisällön valvonta
Tarkastusosastolle kuuluvat asiat
Tietojenkäsittelyosastolle kuuluvat asiat
Kansainväliset järjestöt, ei kuitenkaan
Kansainvälinen valuuttarahasto

Rolf Kullberg
vt. varapuheenjohtaja

Keskuspankkipolitiikan yleisperiaatteet
Rahapolitiikan osastolle kuuluvat asiat
Rahoitusosastolle kuuluvat asiat
SITRA

Pentti Uusivirta

Valuuttapolitiikan osastolle kuuluvat asiat
Valuuttaosastolle kuuluvat asiat
Idänkaupan osastolle kuuluvat asiat
Ulkomaisen rahoituksen osastolle kuuluvat asiat
Kansainväliset rahalaitokset, myös
Kansainvälinen valuuttarahasto
Suomen Takausrengas
Hallinto-osastolle kuuluvista asioista lakiasiat

Ele Alenius

Maksuosastolle kuuluvat asiat
Kassaosastolle kuuluvat asiat
Setelipaino

Harri Holkeri

Hallinto-osastolle kuuluvat asiat,
ei kuitenkaan lakiasiat
Uudisrakennukset ja kiinteistöt
Henkilöstöosastolle kuuluvat asiat
Valuutantarkkailuosastolle kuuluvat asiat
Haarakonttorit

Seppo Lindblom
vt. jäsen

Kansantalouden osastolle kuuluvat asiat
Tutkimusosastolle kuuluvat asiat
Tiedotusosastolle kuuluvat asiat

PÄÄKONTTORI

Johtajat

Markku Puntila

Eino Helenius

Pentti Koivikko

Kari Nars

Antti Lehtinen

Osastot

Rahapolitiikan osasto
Rahoitusosasto

Hallinto-osasto
Tarkastusosasto
Kansainväliset lakiasiat
Tietojenkäsittelyosasto

Henkilöstöosasto
Maksuosasto
Kassaosasto
Tutkimusosasto
Tiedotusosasto

Valuuttapolitiikan osasto
Valuuttaosasto
Idänkaupan osasto
Kansantalouden osasto

Ulkomaisten rahoituksen osasto
Valuutantarkkailuosasto

Osastopäälliköt

Ralf Pauli
Raimo Hyvärinen

H. T. Hämäläinen
Timo Männistö
U. Levo
Erkki Vehkamäki

Anton Mäkelä
Stig G Björklund
Reijo Mäkinen
Juhani Hirvonen (vs.)
Markku Pietinen

Kari Pekonen
M. Vanhala
Kari Holopainen
Sirkka Hämäläinen (vs.)

Pekka Tukiainen
J. Ojala

ATK-suunnittelun johtaja

Pertti Kukkonen

Konttorinjohtaja, projektitehtävät

M. Hannula

HAARAKONTTORIT

Konttorit

Joensuu
Jyväskylä
Kotka
Kuopio
Lahti
Mikkeli
Oulu
Pori
Rovaniemi
Tampere
Turku
Vaasa

Konttorinjohtajat

K. Karhi
V. Kaarnakorpi
Reino Ylönen
Antti Saarlo
V. Lehto
J. Huuskonen
Heikki Hakola
Harri Salenius
(avoinna)
E. Vuorela
S. Paavola
Rauno Haikarainen

SETELIPAINO

Toimitusjohtaja Tor-Leif Huggare
Tuotantojohtaja, varatoimitusjohtaja H. Taipale

SUOMEN PANKKI

Perustettu 1811

Käyntiosoite: Snellmanin aukio, Helsinki

Postiosoite: PL 160, 00101 Helsinki 10

Puhelinnumero: (90) 1831

Telex: 121224 spfb sf

Sähköosoite: SUOMENPANKKI Helsinki

Haarakonttorit

Joensuu:	Kauppakatu 23 b, PL 80, 80101 Joensuu 10, puh. (973) 233 72
Jyväskylä:	Kauppakatu 21, PL 165, 40101 Jyväskylä 10, puh. (941) 211 433
Kotka:	Keskuskatu 19, PL 211, 48101 Kotka 10, puh. (952) 155 70
Kuopio:	Kauppakatu 25—29, PL 123, 70101 Kuopio 10, puh. (971) 125 611
Lahti:	Torikatu 3, PL 170, 15111 Lahti 11, puh. (918) 298 31
Mikkeli:	Päiviönkatu 15, 50100 Mikkeli 10, puh. (955) 148 40
Oulu:	Kajaaninkatu 8, PL 103, 90101 Oulu 10, puh. (981) 224 366
Pori:	Valtakatu 11, PL 110, 28101 Pori 10, puh. (939) 353 44
Rovaniemi:	Valtakatu 23, PL 205, 96201 Rovaniemi 20, puh. (991) 160 01
Tampere:	Hämeenkatu 13, PL 325, 33101 Tampere 10, puh. (931) 254 20
Turku:	Linnankatu 20, PL 373, 20101 Turku 10, puh. (921) 260 66
Vaasa:	Kirkkopuistikko 22, 65100 Vaasa 10, puh. (961) 245 322